

Studenters och medarbetares upplevelser av situationen vid Umeå universitet våren 2020 med anledning av covid-19

En enkätundersökning med kompletterande uppföljningar utifrån beslut om distansstudier och hemarbete

Sammanfattning

Nio av tio studenter och anställda anger att Umeå universitet hanterade covid-19 pandemin mycket eller ganska bra under perioden mars till juni 2020. Upplevelsen av perioden bland studenter och anställda är personlig och mycket varierande vad gäller oro, arbetsbelastning etc. Arbetsituationen förändrades för de flesta, men en majoritet av anställda och studenter anser att det går bra att arbeta under de nya förutsättningarna och att arbete/studier kan utföras med bibehållen kvalitet. Det finns inte heller några tecken på att studenternas prestation sjunkit under perioden. Ungefär en femtedel av de anställda anser att arbetsbelastningen har varit förhöjd under perioden, bland lärare och forskare är denna andel två femtedelar. Sjukfrånvaron för anställda har dock sjunkit under perioden mars till maj. Ungefär hälften av anställda och studenter hävdar att det fungerar relativt bra att vara socialt distanserad. Anställda och studenter har genomgått en stor kompetensutveckling vad gäller att arbeta, undervisa och lära via nätbaserade medier och en majoritet av de anställda anger att de kommer att förändra sina arbetsätt som en följd av denna utveckling.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	1
INLEDNING	2
ENKÄTMETOD	2
PERSONALENKÄT – ANSTÄLLDAS UPPELVELSER	3
STUDENTENKÄT – STUDENTERNAS UPPELVELSER AV UTBILDNING OCH UNDERVISNING UNDER PANDEMIN	8
SJUKFRÅNVARO UNDER PERIODEN MARS-MAJ	13
SAMMANFATTNING AV SAMTAL	15
UPPFÖLJNING AV PRESTATIONER	17
UTREDNINGSGRUPPENS ANALYS	20
BILAGA 1 – RESULTAT FRÅN PERSONALENKÄTEN	22
BILAGA 2 – RESULTAT FRÅN STUDENTENKÄTEN	39

Inledning

På uppdrag av Universitetsledningen har Planeringsenheten följt upp tiden från rektors beslut den 17 mars om att arbete och studier vid Umeå universitet ska bedrivas på distans. Från Planeringsenheten utsågs en utredningsgrupp till vilken särskild enkätkompetens från annan enhet knöts. Utredningsgruppen bestod av utredare Carl Larson, kvalitetsutvecklade Fredrik Georgsson samt utbildningsledare Nils Eriksson.

Den största delen av underlaget för utredningen utgörs av en enkät som gick ut till ett urval av institutioner och enheter. För att komplettera informationen från enkäten genomfördes en serie samtal med personal från Enheten för IT-stöd och systemutveckling (ITS), Enheten för universitetspedagogik och lärandestöd (UPL) och Studenthälsan inom Studentcentrum. Ytterligare underlag erhöles genom att analysera sjukfrånvaron under perioden samt studentprestationer från universitetets studiedokumentationssystem (LADOK).

Denna rapport inleds med en beskrivning av metoden för enkätens genomförande och därefter presenteras universitetsövergripande sammanställning av de anställdas respektive studenternas upplevelse av den första tiden med covid-19 utifrån de enkätsvar som inkommit. Därefter följer en beskrivning av sjukfrånvaron för perioden mars till maj 2020 jämfört med mars till maj 2019. Sedan sammanfattas kortfattat de samtal som genomfördes med fokus på tekniska system, olika aspekter av e-lärande och pedagogik samt studenthälsan. Rapporten avslutas med en uppföljning av studentprestationer och analyser från utredningsgruppen. I slutet av rapporten finns två bilagor med figurer som illustrerar enkätsvaren.

Enkätmetod

Givet den tidsram som stod till buds gjordes ett urval av institutioner och enheter med målsättningen att få en acceptabel bredd som på ett tillfredsställande sätt kan spegla verksamheten. I samråd med fakulteter och universitetsförvaltning valdes åtta institutioner och två förvaltningsenheter ut med särskilt fokus för att representera olika delar av verksamheten vad gäller forskningsinriktningar, undervisningsupplägg och annan verksamhet. Vid de utvalda institutionerna och enheterna fanns vid undersökningstillfället 684 anställda (inklusive doktorander) samt 2348 studenter registrerade på program och kurser på grundnivå och avancerad nivå. Urvalet motsvarar 14 procent av personalen och doktoranderna samt 7,1 procent av studenterna vid universitetet.

En enkät riktad till personal och en riktad till studenter utarbetades av projektgruppen. Ett första förslag skickade till ett urval av medarbetare, tio personer, för inhämtande av synpunkter 2020-05-14. Synpunkter inkom från nio av dessa, synpunkter som togs i beaktning innan enkäten fastställdes. Ett första förslag till studentenkät skickades till de tre studentkårerna 2020-05-13. Synpunkter som inkom därifrån tog även de i beaktning innan den enkäten fastställdes.

Enkäten distribuerades till mottagarna elektroniskt och enkäterna skickades därför till ITS för överföring till digital form i enkätverktygen LimeSurvey. I dialog med universitetsjuristerna beslöts att lagra resultaten i den särskilda GDPR-säkra miljön som ITS utvecklat för att hantera data med personuppgifter.

Båda enkäterna fanns både på svenska och engelska liksom missiven som gick ut till personal och studenter. Utskick gjordes 2020-05-29 och i samband med det gick ett informationsbrev ut till berörda prefekter och enhetschefer. Sista svarsdag var satt till 2020-06-05, men enkäten var öppen till 2020-06-07, när datainsamlingen avslutades. Ett flertal påminnelser ut skickades ut, både till de som ännu inte svarat och till prefekter och enhetschefer.

Vid avslutad datainsamlingen exporterades avpersonifierat data från dataplattformen för analys till projektgruppen. Varje prefekt och enhetschef erhöles ett avpersonifierat sammandrag för hur personal och studenter vid respektive institution eller enhet svarat. Till dessa svar lades även statistisk information om samtliga svarande i olika grupperingar.

Personalenkät – anställdas upplevelser

Resultaten baseras på svar från de tio institutioner och enheter som ingick i studien. Svarefrekvensen bland personalen blev 70 procent, med en variation från 47 till 93 procent. Grafisk presentation av svar på enskilda frågor finns för personalenkäten i Bilaga 1.

Oro

När det gäller oron för att smittas av covid-19 svarar 21 procent "absolut" och ytterligare 51 procent "till viss del". Några svarande uppger att de sannolikt redan smittats (2%) eller att de hade verifierad covid-19 (1%). Fler bland männen svarar "nej, knappast" eller "nej, inte alls". Andelen oroliga ökar med ålder, 10 procentenheter fler i åldersgruppen 60+ jämfört med de under 40 år. I den äldsta åldersgruppen återfinns samtliga som svarar att de redan haft verifierad covid-19 (5% i den gruppen). Korrelationen med ålder betyder också att oron är lägre bland doktorander än bland lärare/forskare och teknisk/administrativ personal.

Riskgrupp

16 procent bedömer att de tillhör en riskgrupp, samma siffra både bland män och kvinnor. Andelen ökar med stigande ålder, bland 60+ är siffran hela 40 procent. Variationen är också stor mellan institutionerna, som minst fem procent och som mest bedömer 26 procent av de svarande att de tillhör en riskgrupp.

Åtgärder för att undvika eller sprida smitta

I enkäten ställdes frågan "vidtar du, i största allmänhet, åtgärder för att undvika eller sprida eventuell smitta?". Det stora flertalet (90%) svarar att man är försiktig med vad man vidrör och man är noggrann med handhygien. Lika vanligt (89%) är att man gärna håller distans till andra personer när man är ute och går, handlar och i liknande situationer. Många (83%) svarar att de undviker folksamlingar, och närmare hälften (45%) svarar att man helst håller sig hemmavid. I det sista fallet är siffran något högre i den äldsta gruppen (50%).

Påverkan på arbetssituationen

På frågan "Har din arbetssituation överlag förändrats som en konsekvens av rektors beslut den 17 mars?", finns en tydlig spridning i svaren. För merparten har det medfört en klar förändring (19% svarar "i mycket stor omfattning", 39% "i stor omfattning"), samtidigt som andra inte berörts på samma sätt (34% svarar "i begränsad omfattning", 6% "i mycket begränsad omfattning" och 2% "inte alls"). Lärare/forskare är den anställningskategori som påverkats mest. Det är fler kvinnor än män som svarar att arbetssituationen förändrats i mycket stor eller stor omfattning. Det finns institutioner och enheter där omkring 30 procent svarar "i mycket stor omfattning" samtidigt som den siffran är som lägst nio procent för andra.

Hur det går att arbeta under de nya förutsättningarna

På frågan om hur man tycker att det går att arbeta under de förutsättningar som följt av rektorsbeslutet 17 mars, svarar de flesta att det går bra (25% "mycket bra", 63% "ganska bra"). Det betyder att ett relativt fåtal svarande ser det som mer problematiskt (12% "inte särskilt bra", 1% "inte alls bra"). Bland doktoranderna är det dock relativt många som inte tycker att det fungerar bra (20% "inte särskilt bra", 2% "inte alls bra"), medan teknisk/administrativ personal är den kategori som tycker att det fungerar bäst. Det finns institutioner/enheter där hela 95 procent tycker att det fungerar ganska eller mycket bra. På den enhet där man är mest kritisk är motsvarande siffra 72 procent (resterande 28% sålunda mer kritiska).

Det finns en klar korrelation mellan i vilken omfattning ens arbetssituation förändrats och hur man tycker att det går att arbeta under de nya förutsättningarna. Bland de som svarar att arbetssituationen förändrats i mycket stor eller stor omfattning svarar 23 procent att det inte går särskilt bra, eller inte bra alls. Motsvarande siffra bland de som anger att de berörts i mycket begränsad omfattning (eller inte alls) är åtta procent.

Hur olika arbetsområden påverkats

I enkäten efterfrågades hur arbetet och arbetssituationen påverkats av covid-19 och de beslut som fattats med anledning av detta när det gäller forskning, utbildning, samverkan, administration och tekniskt/laborativt arbete. För varje område frågades i vilken omfattning personen berörts av omprioritering, inställda, uppskjutna, eller nya aktiviteter. Sett till samtliga svarande så är omprioriteringar inom utbildning det som flest berörs av (16% svarar ”i mycket stor utsträckning”, 19% ”i stor utsträckning”). Nya aktiviteter inom utbildning liksom omprioriteringar och inställda aktiviteter inom forskning berör relativt många (knappt 25% svarar ”i mycket stor” eller ”stor” utsträckning).

Bland lärare/forskare är omprioriteringar inom utbildning den vanligaste konsekvensen, knappt hälften (49%) svarar ”i mycket stor” eller ”stor” omfattning. Samtidigt kan man notera att en knapp fjärdedel (24%) svarar ”i mycket begränsad omfattning” eller ”inte alls”. Bilden är densamma när det gäller nya aktiviteter inom utbildning, där ungefär 30 procent av de svarande i respektive ”ände” av svarsskalan återfinns. Nya aktiviteter inom utbildning, liksom omprioriteringar och inställda aktiviteter inom forskning rapporteras också bland relativt många (ca 30% svarar ”i mycket stor” eller ”stor” omfattning). Även här återfinns lika många svarande i den andra ”änden” av svarsskalan.

Bland teknisk/administrativ personal är det primärt aktiviteter inom administration som påverkats. Det är dock inte mer än knappt 20 procent som genomgående för samtliga aktiviteter (omprioriteringar, inställda, uppskjutna, nya) anger att de omfattas i ”mycket stor” eller ”stor” omfattning. Noteras bör att andelen som svarar ”mycket begränsad omfattning” eller ”inte alls” är betydligt större, ungefär 40 procent för samtliga administrativa aktiviteter.

Bland doktoranderna är det vanligast att man berörs av omprioriteringar och inställda aktiviteter inom forskning (drygt 35% svarar ”mycket stor” eller ”stor omfattning”). Nästan lika många (29%) väljer något av dessa svarsalternativ när det gäller uppskjutna aktiviteter. Samtidigt svarar ungefär var fjärde doktorand att de berörs i ”mycket stor” eller ”stor” omfattning av förändringar inom utbildning (omprioriteringar, inställda respektive nya aktiviteter).

Var man utför sina arbetsuppgifter

I enkäten ställdes två frågor om var man utförde sina arbetsuppgifter före beslutet 17 mars respektive efter. De svarande ombads att utgå från sin faktiska arbetstid och ange den procentuella fördelningen mellan arbete på den ordinarie arbetsplatsen, hemifrån respektive på annan plats. Sammantaget uppger man att man arbetar något mer än en heltid i genomsnitt. Skillnaden i det avseendet mellan tiden före och efter 17 mars är försumbar, 112 respektive 114 procent. Vid en jämförelse om var man utför sitt arbete, erhålls däremot en dramatisk skillnad. Före 17 mars utfördes 91 procent av arbetstiden på den ordinarie arbetsplatsen, vilket reduceras till 38 procent efter 17 mars, samtidigt som arbete hemifrån ökar från 14 till 72 procent.

Hur det fungerar att arbeta hemifrån

I enkäten ställdes ett antal frågor om hur det fungerar att arbeta utanför den ordinarie arbetsplatsen, vilket bedöms främst handla om att arbeta hemifrån. Den första frågan rörde om man hade tillgång till en arbetsplats där man kunde få arbetsro. En klar majoritet (62%) svarar ”ja, i stort sett”. Samtidigt är det tydligt att för en mindre grupp är det mer problematiskt, 11 procent svarar ”nej, knappast” eller ”inte alls” (övriga svarar ”ja, till viss del”). Det är fler bland kvinnorna som svarar positivt, likaså bland teknisk/administrativ personal jämfört med lärare/forskare och doktorander. Bland de senare har vi den största andelen som svarar att de inte har tillgång till en arbetsplats som erbjuder arbetsro (18%). Det är en tydlig korrelation mellan ålder och möjlighet till arbetsro. I åldersgruppen 60+ har de flesta tillgång till en arbetsplats där man kan få arbetsro. Skillnaderna mellan ingående institutioner/enheter är försumbara.

Frågan om det går lika bra att koncentrera sig när man arbetar hemifrån (eller på annan plats där man valt att arbeta), ger en rätt splittrad bild. Det är lika många som menar att det går bättre som de som menar att det går sämre (30% i bägge fallen). Övriga 40 procent svarar ”ingen skillnad”.

Även i detta fall är det klart fler bland kvinnorna som tycker att det går bättre att koncentrera sig och det ökar också trendmässigt med ålder. Bland teknisk-administrativ personal finns den största andelen som tycker att det går bättre, jämfört med lärare/forskare och doktorander. Bland de senare svarar hela 61 procent att det går sämre (endast 14% tycker att det går bättre). Det finns stora skillnader mellan medverkande institutioner/enheter. Andelen som svarar att det går bättre varierar mellan 14 och 49 procent och andelen som svarar att det går sämre mellan varierar mellan nio och 56 procent.

Svarsmönstret är relativt lika när det gäller förmågan att hålla upp motivationen, även om drygt hälften (54%) svarar att "det varierar". Det är fler bland kvinnorna som svarar att "till det bättre". Motivationsproblemen är klart störst bland doktoranderna, jämfört med övriga anställningskategorier. Hela 36 procent svarar "till det sämre" vilket kan jämföras med teknisk/administrativ personal, där motsvarade siffra är 12 procent. Även här skiljer svaren från medverkande institutioner/enheter sig åt. Andelen som svarar "till det bättre" varierar från 3 till 24 procent, andelen som svarar "till det sämre" från 8 till 36 procent.

Flertalet svarande har en arbetsmiljö som fungerar bra ut ergonomisk synvinkel (13% "absolut", 51% "i stort sett"). Även här är det fler bland teknisk-administrativ personal, som rapporterar en tillfredsställande situation. Den stora skillnaden mellan doktoranderna och övriga kategorier är att bland de förstnämnda svarar ingen "ja, absolut". Här återfinns en trendmässig ökning av andelen som svarar "ja, absolut" med ålder. Svaren från de olika institutionerna/enheterna varierar klart, med en spridning från 5 till 24 procent av andelen de som svarar att de har en arbetsmiljö som fungerar bra ur ergonomisk synvinkel och noll till 26 procent av de som svarar "nej, inte alls".

Hälften av de svarande (51%) anger att de sedan den 17 mars behövt ta hem arbetsutrustning utöver det man vanligtvis tar med sig. Andelen är högre bland kvinnor (59%) än män (41%) liksom bland teknisk-administrativ personal (64%) jämfört med övriga (kvinnor dominerar i den anställningskategorin). Det är också en klar variation mellan institutioner/enheter (30-86%), där den senare siffran gäller en administrativ enhet inom förvaltningen.

Arbete hemifrån eller på annan plats utanför campus underlättas av en ändamålsenlig och tillförlitlig internetuppkoppling och för de allra flesta fungerar det bra (60% "ja, mycket bra" och 33% "ja, i stort sett"). Sålunda har detta varit problematiskt för endast ett fåtal (6% "tveksamt, inte helt tillförlitligt", 1% "nej"). Andelen som haft problem är något fler bland lärare/forskare och doktorander jämfört med teknisk/administrativ personal.

Effektivitet, arbetsbörda och kvalitet

När det gäller om man tycker sig arbeta mer eller mindre effektivt sedan beslutet 17 mars, svarar närmare hälften (43%) "ingen skillnad", några (15%) att det varierar beroende på uppgift. Men ungefär lika många svarar att de arbetar mer effektivt (19%), som de som svarar att de arbetar mindre effektivt (22%). Det är en tydlig skillnad mellan könen, liksom mellan anställningskategorierna. Bland kvinnorna, liksom teknisk/administrativ personal (som utgörs främst av kvinnor) är det betydligt fler som svarar att de arbetar mer effektivt (28 respektive 30%) jämfört med männen (10%) och lärare/forskare (16%) och doktorander (4%). I den senare gruppen svarar hela 47 procent att de arbetar mindre effektivt, vilket är en betydligt större andel än bland övriga kategorier. Andelen som svarar att de arbetar mer effektivt är större på de två administrativa enheterna än samtliga institutioner. Bland institutionerna är det fler som svarar att de arbetar mindre effektivt, men med en spridning från 10 procent till 47 procent av de svarande.

I enkäten frågades om man nu hade arbetsuppgifter som tog mer respektive mindre tid jämfört med tiden innan rektorsbeslutet 17 mars. Totalt svarar 23 procent "absolut" på frågan om man nu har arbetsuppgifter som tar mer tid. Den siffran är högst bland lärare/forskare (29%) och lägst bland teknisk-administrativ personal (11%). Andelen som svarar "absolut" varierar från 14 till 32 procent vid de olika institutionerna/enheterna. Andelen som svarar "absolut" på frågan om de nu har arbetsuppgifter som tar mindre tid än normalt är endast sex procent, med endast försumbara

skillnader mellan anställningskategorierna. Andelen vid institutionerna/enheterna varierar från 0 till 16 procent.

En tredjedel (32%) svarar att arbetsbördan har ökat sedan den 17 mars och att man därför arbetar mer än normalt. Samtidigt anger en mindre andel av de svarande (9%) att de nu arbetar mindre. Övriga, dvs flertalet, (60%) svarar att de arbetar som vanligt. Bland lärare/forskare svarar hela 40 procent att de arbetar mer än vanligt. Motsvarande siffra bland doktoranderna är 16 procent. Andelen som arbetar mer än normalt varierar från 18 till 45 procent vid de ingående institutionerna/enheterna.

Ungefär hälften av de svarande (48%), anger att de har arbetsuppgifter som bara kan utföras på campus, något fler bland männen (54%) än bland kvinnorna (43%). En mindre skillnad finns också mellan teknisk/administrativ personal och lärare/forskare (53 resp 45%). Siffran varierar från 22 till 86 procent vid de ingående institutionerna/enheterna.

I enkäten frågades om man ansågs kunna utföra sina arbetsuppgifter med bibehållen kvalitet. Frågan var uppdelad mellan olika områden och man kan klart se att administration tycks påverkas minst, 92 procent svarar "ja, absolut" eller "ja, i stort sett". Mer problematiskt är det med utbildning, tekniskt/laborativt arbete och samverkan där relativt många svarar "nej, knappast" eller "nej, inte alls". Noterbart är att det bland teknisk/administrativ personal på institutionerna finns en stor andel som tycker att utbildning respektive forskning inte kan utföras med bibehållen kvalitet (34 respektive 30 % svarar "knappast" eller "inte alls"), en siffra som inte alls är lika stor bland lärare/forskare (24 respektive 15 % svarar "knappast" eller "inte alls"). Andelen som svarar "inte alls" är också betydligt större bland T/A-personalen. Andelen kritiska röster varierar också stort mellan institutioner/enheter, från 15-40 procent när det gäller utbildning och 6-59 procent när det gäller forskning.

Digitala verktyg

I enkäten efterfrågades vilka digitala verktyg man börjat använda efter den 17 mars, vilka man kommit att använda mer och hur man tycker att de fungerat. Zoom sticker ut på det sättet att det är det verktyg som flest börjat använda, kommit att använda mer än tidigare och det får också det bästa omdömet. Hela 89 procent av de svarande anger värdet 5-6 (sexgradig skala där ytterlighetsvärdet 1 anges som "inte alls bra" och ytterlighetsvärdet 6 som "mycket bra"). Även andra listade digitala verktyg har fått ökat användning och relativt positiva omdömen, men det ligger inte på samma nivå som Zoom.

Totalt svarar 70 procent att man utvecklat ny kompetens genom att man lärt sig nya digitala verktyg. Bland T/A-personal återfinns den högsta andelen (76%), vilket också betyder att andelen är högre bland kvinnorna (75%) än bland männen (65%). Andelen på institutionerna som lärt sig nya digitala verktyg ligger alla inom intervallet från 54 till 68 procent. Motsvarande siffra på de två förvaltningsenheterna är högre, 78 respektive 91 procent.

Totalt svarar 40 procent att man lärt sig nya sätt att arbeta. Även här är siffran något högre (47%) bland teknisk-administrativ personal jämfört med övriga. Ett par av institutionerna har avvikande låga siffror (ca 20%) medan övriga ligger kring 40-45 procent, liksom en av förvaltningsenheterna. Vid den andra förvaltningsenheten svarar hela 55 procent att man lärt sig nya sätt att arbeta.

Andelen som svarar att de lärt sig nya pedagogiska arbetsmetoder är 19 procent. Siffran är föga förvånande högst bland lärare/forskare, men inte högre än 24 procent. En av institutionerna sticker ut genom att 32 procent svarar att de lärt sig nya pedagogiska arbetsmetoder.

En relativt stor andel av svarande (68%) anger att de kommer ta med sig förändrade arbetssätt efter pandemiperioden är över. Siffran är i stort sett densamma hos både lärare/forskare och teknisk/administrativ personal, och högre bland kvinnorna jämfört med bland männen (74 resp. 63%).

Social gemenskap

Frågan hur man tycker att den sociala gemenskapen med kollegorna fungerar efter den 17 mars, ger en delad bild. Drygt hälften (54%) svarar att det fungerar "mycket bra" eller "ganska bra", medan resterande (46%) svarar "inte särskilt bra" eller "inte alls bra". Bäst tycks det fungera bland teknisk-administrativ personal där 69 procent ger en positiv bild medan endast ett fåtal (3%) svarar "inte alls". Motsvarande siffror bland lärare/forskare är 47 respektive 10 procent. Variationen är också rätt stor mellan institutionerna/enheterna. Andelen som svarar något av de två positiva alternativen varierar mellan 40 och 80 procent, andelen som valt något av de två negativa alternativen varierar från 19 procent till 61 procent.

Oro inför hösten 2020

I enkäten ställdes en framåtsyftande fråga om man inför hösten känner någon oro för hur ens arbetssituation kommer att påverkas. Samtidigt som en stark oro uttrycks hos 25 procent av de svarande (7% svarar "ja, i mycket stor utsträckning", 18% "ja, i ganska stor utsträckning") kan konstateras att hos 35 procent av de svarande finns egentligen ingen oro (26% svarar "nej, knappast", 9% svarar "nej, inte alls"). Övriga 39 procent svarar "ja, men i måttlig utsträckning". Andelen som känner oro bland lärare/forskare uppgår till 35 procent, medan motsvarande siffra bland teknisk/administrativ personal endast är sju procent. Differensen är inte lika stor när det gäller de som inte känner oro (31% bland lärare/forskare och 47% bland T/A-personal. Svaren från de olika institutionerna/enheterna varierar kraftigt. Andelen som uttrycker oro inför hösten varierar mellan 20-48 procent och andelen som inte känner oro varierar från 17 till 59 procent.

Hur Umu och den egna institutionen/enheten hanterat pandemin

Avslutningsvis ställdes i enkäten frågan hur man tycker att Umeå universitet och den egna institutionen/enheten hanterat pandemin, samt vad man tycker om den information som gått ut via nyhetsbrev och Umu's webb. Totalt svarar 91 procent att Umu överlag hanterat pandemin bra (41% "mycket bra", 50% "ganska bra"). Enbart sex procent är direkt kritiska (5% "inte särskilt bra", 1% "inte alls bra"). Tre procent valde svarsalternativet "vet ej/kan ej ta ställning". Andelen positiva svar är störst bland teknisk-administrativ personal (hela 56% svarar "mycket bra", 41% "ganska bra"). Bland lärare/forskare och doktorander är andelen som svarar "mycket bra" 34 respektive 29 procent. Andelen som svarar "mycket bra" är också lägre i den äldsta åldersgruppen, 60+, där 27 procent svarar "mycket bra" jämfört med 42-45 procent i de övriga åldersgrupperna. Den skillnad som finns mellan institutioner/enheter är att samtliga på de två förvaltningsenheterna tycker att det fungerat "mycket bra" eller "ganska bra".

Bilden är i stort sett densamma när det gäller synen på hur den egna institutionen/enheten hanterat pandemin. Totalt svarar 92 procent att det fungerat bra (50% "mycket bra", 42% "ganska bra"). Även här är den teknisk-administrativa personalen mest nöjda och bland dem svarar 97 procent att det fungerat bra (59% "mycket bra" och 38% "ganska bra"). Även om det är bland doktoranderna flest kritiska röster återfinns, så svarar 86 procent att det fungerat bra (34% "mycket bra" och 52% "ganska bra"). Även på denna fråga är den skillnad som finns mellan institutioner/enheter, att samtliga på de två förvaltningsenheterna tycker att det fungerat "mycket bra" eller "ganska bra".

Svarsmönstret är detsamma när det gäller vad man tycker om den information som gått ut via nyhetsbrev och Umu's webb. Totalt svarar i stort sett samtliga (97%) att det fungerat bra (47% "mycket bra", 50% "ganska bra"). Bland teknisk/administrativ personal svarar 99 procent att det fungerat bra (58% "mycket bra", 41% "ganska bra"), medan siffran är något lägre bland doktoranderna, totalt 93 procent (33% "mycket bra", 60% "ganska bra"). Även här väljer samtliga på de två förvaltningsenheterna något av de två positiva svarsalternativen.

Studentenkät – studenternas upplevelser av utbildning och undervisning under pandemin

Information om enkäten samt en länk för att fylla i densamma skickades ut till samtliga registrerade studenter vid de åtta utvalda institutionerna, totalt 2348 individer. Enkäten besvarades av 755 individer, vilket motsvarar 32 procent. Av dessa svar var 600 komplett ifyllda.

Svarsfrekvensen varierade från 25 till 60 procent för de utvalda institutionerna. Eftersom även antalet studenter varierade stort, så dominerar svaren av studenter från omvårdnad, socialt arbete samt tillämpad fysik och elektronik. Givet den kraftigt varierande storleken på antalet studenter per institution och den ojämna könsfördelningen per institution gör det ytterst vanskligt att göra några säkra utsagor baserat på jämförelser mellan institutionerna.

Grafisk illustration av svaren återfinns i Bilaga 2.

Oro

När det gäller oron för att smittas av covid-19 svarar 19 procent ”absolut” och ytterligare 47 procent ”till viss del”. Oron är betydligt högre bland kvinnorna än bland männen. Slås dessa två svarsalternativ samman, så blir siffran 71 procent bland kvinnorna att jämföra med 53 procent bland männen.

Riskgrupp

Totalt bedömer nio procent att de tillhör en riskgrupp, 11 procent bland kvinnorna och sex procent bland männen.

Åtgärder för att undvika eller sprida smitta

I enkäten ställdes frågan ”vidtar du, i största allmänhet, åtgärder för att undvika eller sprida eventuell smitta?”. Det stora flertalet (80%) är försiktiga med vad man vidrör och man är noggrann med handhygien, fler bland kvinnorna (85%) än bland männen (70%). Lika vanligt (77%) är att man gärna håller distans till andra personer när man är ute och går, handlar och i liknande situationer. Relativt många (67%) svarar att man undviker folksamlingar, ungefär fyra av 10 svarande (41%) svarar att man helst håller sig hemmavid.

Påverkan på studiesituationen

På frågan ”Har din studiesituation överlag förändrats som en konsekvens av rektors beslut den 17 mars?”, svarar merparten att det medfört en klar förändring (16% ”i mycket stor omfattning”, 36% ”i stor omfattning”). Samtidigt finns de som inte berörts på samma sätt (29% ”i begränsad omfattning”, 15% ”i mycket begränsad omfattning” och 5% ”inte alls”). Andelen som berörts är högre bland kvinnorna, 61 procent i ”mycket stor” eller ”stor” omfattning. Motsvarande siffra bland männen är 48 procent.

Hur det går att studera under de nya förutsättningarna

På frågan hur man tycker att det går att studera under de förutsättningar som följt av rektorsbeslutet 17 mars, svarar flertalet att det går bra (30% ”mycket bra”, 48% ”ganska bra”). Resterande ser det som mer problematiskt (18% ”inte särskilt bra”, 4% ”inte alls bra”). Andelen som tycker att det går bra är högre bland kvinnorna, medan fler bland männen är kritiska (28% ”inte särskilt” eller ”inte alls” bra jämfört med 18% bland kvinnorna).

Det finns en korrelation mellan i vilken omfattning ens studiesituation förändrats och hur man tycker att det går att studera under de nya förutsättningarna. Bland de som svarar att studiesituationen förändrats i mycket stor eller stor omfattning svarar betydligt fler att det inte går särskilt bra, eller inte alls bra. Bland de som anger att de berörts i mycket begränsad omfattning tycker de allra flesta att det fungerar bra.

Inverkan på olika aspekter av studierna

I enkäten efterfrågades hur man tyckte att olika aspekter av studiernas kvalitet påverkats; studietakten, svårighetsgraden, kvaliteten på föreläsningarna, examinerande moment respektive utbildningen generellt samt andelen lärarledd tid. Hälften (52%) av de svarande anger att studietakten är oförändrad. Bland övriga observeras en spridning mellan de som tycker att studietakten är lägre (21%), de som tycker att den är högre (15%) och de som svarar att det varierar (13%).

När det gäller svårighetsgraden har något färre än hälften (44%) svarat att den är oförändrad, 36 procent att den är högre, 11 procent att den är lägre och nio procent att det varierar. Det finns en skillnad mellan könen på så sätt att det är fler bland männen som tycker att svårighetsgraden är lägre (16% jämfört med 9% bland kvinnorna), vilket också innebär att det är en lägre andel bland männen som svarar att den är oförändrad.

Något mer än var tredje svarar att kvaliteten på föreläsningarna är oförändrad (36%). Ungefär lika många (38%) tycker kvaliteten nu är lägre, övriga att det varierar (18%) eller att den är högre (8%). Spridningen i svaren är större bland männen än bland kvinnorna.

På frågan om kvaliteten på examinerande moment är svarsbilden liknande den ovan, 37 procent tycker att den är oförändrad. Även här är spridningen i svaren större bland männen. Samtidigt som fler bland männen uttrycker missnöje, det vill säga att kvaliteten är lägre, (40% jämfört med 32% bland kvinnorna), är det också fler bland männen som tycker att kvaliteten är högre (16% jämfört med 10% bland kvinnorna).

På frågan om kvaliteten på utbildningen generellt erhålls samma svarsmönster, 37 procent svarar oförändrat och det är något fler kritiska röster bland männen, 41 procent jämfört med 36 procent bland kvinnorna.

När det gäller lärarledd tid (föreläsningar, seminarier, laborationer, praktiska moment), svarar 31 procent att det är oförändrat. Drygt hälften (52%) svarar att den minskat och endast en liten andel (7%) svarar att den ökat, övriga att det varierar. Svaren från männen respektive kvinnorna har i stort sett en identisk fördelning undantaget att fem procentenheter fler bland männen svarar "mycket lägre" (24 jämfört med 19%).

Förekomst av inställd eller uppskjuten utbildning

I enkäten ställdes ett antal frågor om man berörts av inställd eller uppskjuten undervisning. Av de svarande anger 18 procent att man drabbats av inställda föreläsningar (4% "i mycket stor omfattning", 14% "i ganska stor omfattning"). Samtidigt svarar 45 procent "inte alls". Män och kvinnor har i stort sett identiskt svarsmönster. Skillnaderna mellan institutionerna är också små.

Det är mer vanligt med inställda seminarier, laborationer och gruppövningar och 36 procent svarar att man erfarit detta i "mycket stor eller "ganska stor" omfattning. Ungefär lika många (34%) svarar att man "inte alls" berörts. Skillnaderna mellan könen är små men det finns en stor variation mellan institutionerna. Som mest anger drygt 80 procent att de berörts av inställda seminarier, laborationer och gruppövningar i mycket eller ganska stor omfattning, som lägst 20 procent.

Erfarenhet av uppskjuten undervisning rapporteras av en mindre andel, 16 procent (4% mycket stor omfattning, 12% ganska stor omfattning). Samtidigt noteras att mer än hälften (55%) svarar "inte alls" på denna fråga. Någon skillnad mellan könen föreligger inte. Däremot varierar det rätt kraftigt mellan institutionerna, från några få procent upp till 34 procent (som svarar mycket eller ganska stor omfattning).

Ungefär 20 procent har berörts av schemaändringar i mycket eller ganska stor omfattning. Andelen som svarar "inte alls" är nästan dubbelt så stor (38%). Skillnaden mellan könen är försumbar. Mellan institutionerna finns en stor variation, från 13 procent till 35 procent.

När det gäller om man förändringarna inneburit möjligheter att tänka nytt och lära nytt, observeras en rätt splittrad bild. Samtidigt som 33 procent svarar i "mycket stor" eller "ganska stor" omfattning, svarar nästan lika många (28%) "inte alls".

Miljön vid självstudier

På frågan om man sedan beslutet haft tillgång till en studieplats där man kunnat få studero, svarar merparten, 39 procent, "ja, i stort sett hela tiden" och ytterligare 25 procent svarar "ja, övervägande del av tiden". Mer problematiskt förefaller det vara för något fler än var tionde student (9% svarar "nej, knappast", 4% svarar "inte alls"). Övriga svarar att det har varierat. Fördelningen av svar är densamma för män och kvinnor.

En stor andel av de svarande (40%) anger att förmågan att hålla uppe motivationen blivit sämre. Samtidigt som en liten grupp (10%) svarar att förmågan stärkts, blivit bättre. För övriga har det varierat (36%) eller så är den oförändrad (14%). Någon skillnad mellan könen föreligger inte.

På frågan om man hade tillgång till en studiemiljö som fungerade bra ur ergonomisk synvinkel svarade 21 procent "ja, absolut". Men alla är inte nöjda, 22 procent svarar "nej, knappast" och sju procent "inte alls". Övriga 50 procent svarar "acceptabelt". Fler bland männen är relativt nöjda (31% svarar "ja, absolut" jämfört med 17% bland kvinnorna). Det betyder samtidigt att det motsatta gäller när man riktar fokus mot andelen som är relativt missnöjda med de ergonomiska förutsättningarna (33% bland kvinnorna och 21% bland männen svarar "nej, knappast" eller "nej, inte alls").

Det stora flertalet har under perioden sedan 17 mars haft tillgång till en tillräckligt bra internetuppkoppling när man studerat utanför campus, 62 procent svarar "ja, mycket bra" och ytterligare 25 procent svarar "ja, i stort sett", dvs totalt 87 procent. Mer problematiskt har det varit för övriga, där tio procent svarar att "det har varierat", tre procent "tveksamt, inte tillförlitligt" och ytterligare en procenten som svarar "nej". Det är fler bland männen som haft bra uppkoppling (73% svarar "ja, mycket bra" jämfört med 56% bland kvinnorna). Endast två procent bland männen svarar "tveksamt, inte tillförlitligt" eller "nej". Motsvarande siffra bland kvinnorna är fem procent.

Självstudiernas förläggning och omfattning

På frågan om förläggning av de tider man bedriver självstudier har förändrats efter 17 mars svarade närmare hälften (43%) att det blir ungefär samma tider som vanligt. En relativt stor del (23%) svarar att de gärna senarelägger studiearbetet, mer ovanligt är det att man tidigarelägger (7%). Övriga (27%) svarar att "mina dagar varierar stort". Bland kvinnorna är det fler som studerar vid ungefär samma tider som vanligt, 46 procent jämfört med 36 procent bland männen. Bland männen är det däremot fler som gärna senarelägger studiearbetet, 30 procent jämfört med 20 procent bland kvinnorna.

Huruvida man arbetar mer eller mindre effektivt sedan beslutet 17 mars, svarar 29 procent att det inte är någon skillnad. Fler (36%) svarar att man nu studerar mindre effektivt. För en mindre grupp (10%) har det inneburit att man studerar mer effektivt. Övriga 22 procent svarar att det beror på kurs och uppgift. Den skillnad som finns mellan könen är att fler bland männen svarar att de studerar mindre effektivt (44%), jämfört med kvinnorna (32%).

På frågan om det har skett någon förändring när det gäller den tid man lägger på sina studier erhålls en rätt stor spridning i svaren. Samtidigt som 43 procent svarar att man lägger ner tid "ungefär som vanligt", svarar 32 procent att man lägger ner mindre tid, 15 procent att man lägger ner mer tid, medan det varierar för kvarvarande 10 procent. Det är fler bland kvinnorna som lägger ner tid "ungefär som vanligt" (48% jämfört med 36% bland männen). Bland männen är det fler som svarar att de lägger ner mindre tid (40% jämfört med 28% bland kvinnorna), men också något fler som svarar att de lägger ner mer tid (17% jämfört med 13% bland kvinnorna). Spridningen är relativt stor inom respektive institution, men det finns ett par institutioner där det finns en klar

slagsida i det avseendet att det är förhållandevis många som svarar att de nu lägger ner mindre tid på sina studier.

Var fjärde svarande (24%) anger att de under perioden sedan 17 mars haft uppgifter som bara kan utföras på campus. Någon skillnad mellan könen föreligger inte. Däremot finns en stor variation mellan institutionerna, från ingen alls till mer än hälften.

VFU-kurser

Av de svarande angav 17 procent att de under perioden sedan 17 mars haft VFU-kurs (eller kurs med VFU-inslag). Av dessa svarade 77 procent att kursen kunnat genomföras i enlighet med kursplanen.

Kvalitet

I enkäten ställdes frågan om man ansåg att utbildning/kurs kunnat genomföras med bibehållen kvalitet under perioden efter 17 mars. Totalt svarar strax över hälften (61%) att så är fallet (22% ”ja, absolut”, 39% ”ja, i stort sett”). Andelen nöjda är lika stor bland både män och kvinnor, men andelen som uttrycker missnöje är större bland männen (totalt väljer 19% bland männen ”nej, knappast” eller ”nej, inte alls” jämfört med 11% bland kvinnorna).

Digitala verktyg och ny kompetens

I enkäten ställdes frågan om vilka digitala verktyg man börjat använda efter den 17 mars och hur man tycker att de fungerat. Zoom sticker ut på det sättet att det är det verktyg som absolut flest börjat använda, totalt 83 procent och fler bland männen (94%) än bland kvinnorna (78%). Övriga verktyg har inte använts tillnärmelsevis i samma omfattning. Av de som börjat använda Zoom ger 74 procent betyget 5-6 (sexgradig skala där ytterlighetsvärdet 1 anges som ”inte alls bra” och ytterlighetsvärdet 6 som ”mycket bra”). Även andra verktyg, som Moodle, Canvas, UmuPlay och framförallt Cambro, får bra betyg av de som börjat använda dem efter 17 mars. Siffrorna för dessa är dock klart osäkra med tanke på att det handlar om få svarande.

Totalt svarar 47 procent att man utvecklat ny kompetens genom att man lärt sig nya digitala verktyg (50% bland kvinnor, 42% bland män), 40 procent svarar att man lärt sig nya arbetssätt (32% bland kvinnor, 38% bland män) och 31 procent anger att det finns förändringar i sättet att studera, vilket man också kommer att ta med sig efter pandemiperioden är över (28% bland kvinnorna och 35% bland männen).

Social gemenskap

Frågan hur man tycker att den sociala gemenskapen med kollegorna fungerar på distans, ger en delad bild. Hälften (49%) svarar att det fungerar ”mycket bra” eller ”ganska bra”, medan resterande (51%) svarar ”inte särskilt bra” eller ”inte alls bra”. Andelen som svarar ”mycket bra” är större bland kvinnorna (15% jämfört med 9% bland männen). Fördelningen på institutionsnivå varierar, från 25 till 61 procent som tycker att det fungerar bra (och sålunda från 39 till 75% som tycker att det inte fungerar bra).

Oro inför hösten 2020

Det ställdes även en framåtsyftande fråga om man inför hösten känner någon oro för hur den egna studiesituationen kommer att påverkas. Samtidigt som en klar oro uttrycks hos 30 procent av de svarande (14% svarar ”ja, i mycket stor utsträckning”, 16% ”ja, i ganska stor utsträckning”) konstateras att hos 37 procent av de svarande finns egentligen ingen oro (22% svarar ”nej, knappast”, 15% svarar ”nej, inte alls”). Övriga 33 procent svarar ”ja, men i måttlig utsträckning”.

Andelen som känner stark oro är större bland kvinnorna än bland männen (14% svarar i ”mycket stor utsträckning” jämfört med 9% bland männen).

Svaren från de olika institutionerna varierar kraftigt. Andelen som uttrycker oro ("mycket stor" eller "ganska stor") varierar från 24 till 44 procent (den senare siffran baseras på en begränsad numerär, 18 svar och en svarsfrekvens på 26%, så den bör tolkas med försiktighet, dock finns det institutioner med fler svarande där 42% uttrycker oro, baserat på en svarsfrekvens på 40%).

Umu's och det egna programmets/kursansvarig institutionens hantering av pandemin

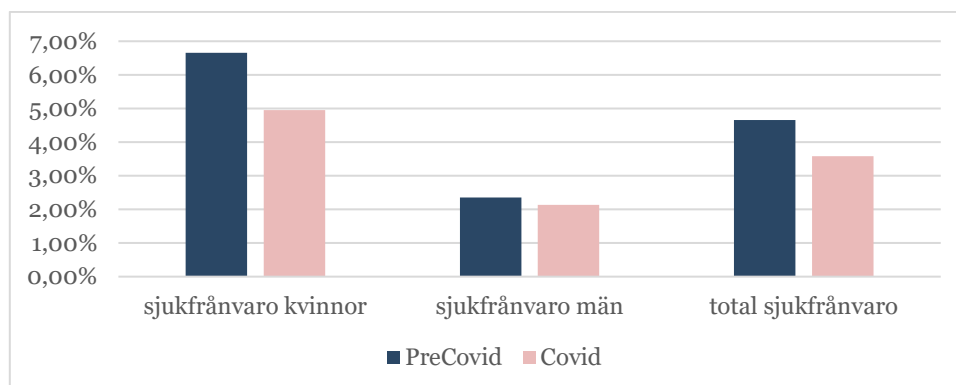
Avslutningsvis ställdes i enkäten frågor om hur man tycker att Umeå universitet och det egna programmet eller den kursansvariga institutionen hanterat pandemin. Överlag ges ett gott betyg. Totalt svarar 91 procent att Umu överlag hanterat pandemin bra (47% "mycket bra", 44% "ganska bra"). Enbart fyra procent är direkt kritiska (3% "inte särskilt bra", 1% "inte alls bra"). Sex procent valde svarsalternativet "vet ej/kan ej ta ställning". Den enda skillnad som föreligger mellan könen är att något fler kvinnor svarar "mycket bra" (49% jämfört med 44% bland männen). Det finns endast en svag variation mellan svaren från de olika institutionerna. Vid en institution väljer samtliga svarande något av de två positiva svarsalternativen.

Bilden är i stort sett densamma när det gäller synen på hur det egna programmet eller den kursansvariga institutionen hanterat pandemin. Totalt svarar 87 procent att det fungerat bra (41% "mycket bra", 46% "ganska bra"). Skillnaden mellan svaren från män och kvinnor är försumbar, så även skillnaden mellan de olika programmen/kursansvariga institutioner som ingår. Dock noteras att även på denna fråga valde studenterna vid samma institution något av de två positiva svarsalternativen.

Sjukfrånvaro under perioden mars-maj

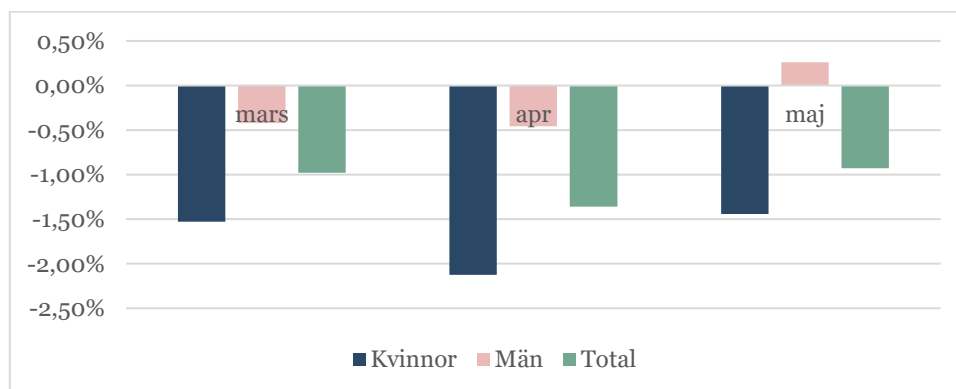
Utgångspunkten för denna del av rapporten är sjukfrånvarostatistik för mars-maj 2019 samt motsvarande månader år 2020. Perioden 2019 benämnes PreCovid och perioden 2020 Covid.

Figur 1 visar sjukfrånvaron för män och kvinnor. Det är tydligt att sjukfrånvaron minskar under Covid-perioden. Minskningen motsvarar drygt en procentenhet (-1,08) och minskningen är större för kvinnor (-1,7 procentenheter) än för män (-0,22 procentenheter). I absoluta mått mätt är dock fortfarande sjukfrånvaron för kvinnor högre än för män (2,8 procentenheter).

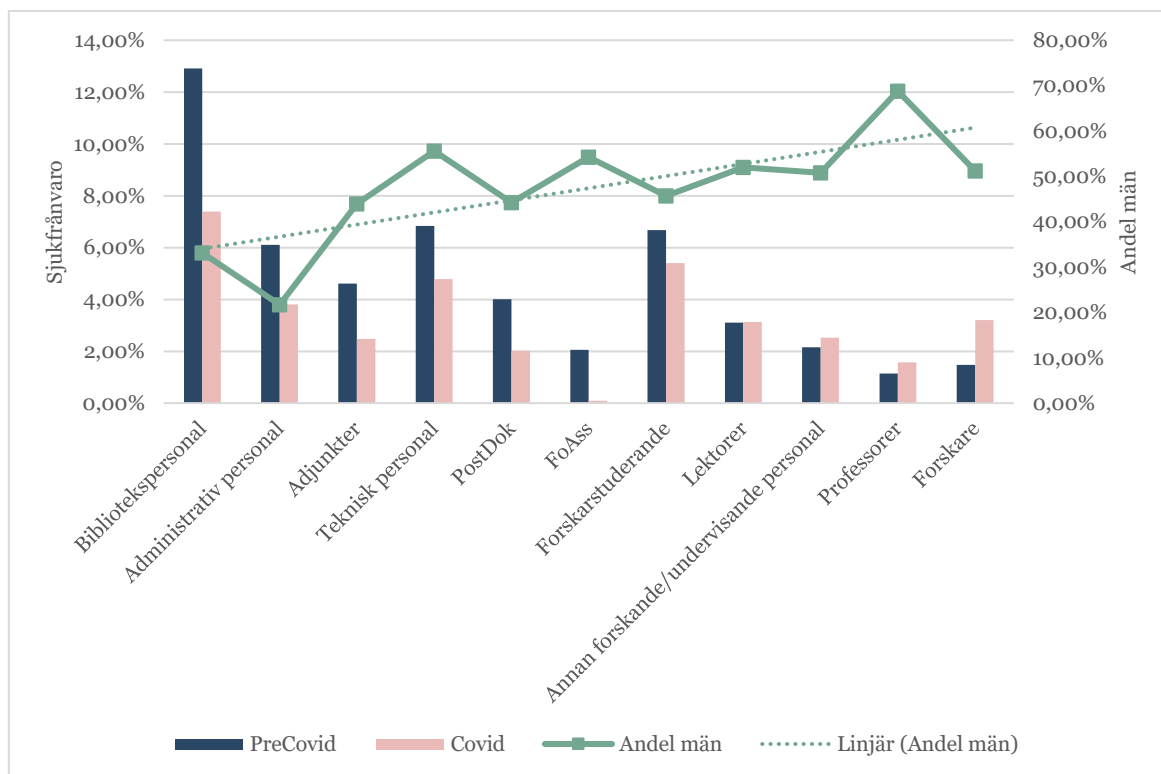
Figur 1 – sjukfrånvaro (procent) för PreCovid och Covid perioderna.

Figur 2 visar månadsvis jämförelse mars-maj för åren 2019 och 2020. Kvinnorna har en tydlig minskning över alla månader med 1,44 – 2,13 procentenheter. Männerna har en ökning under maj 2020 jämfört med maj 2019 med 0,26 procentenheter.

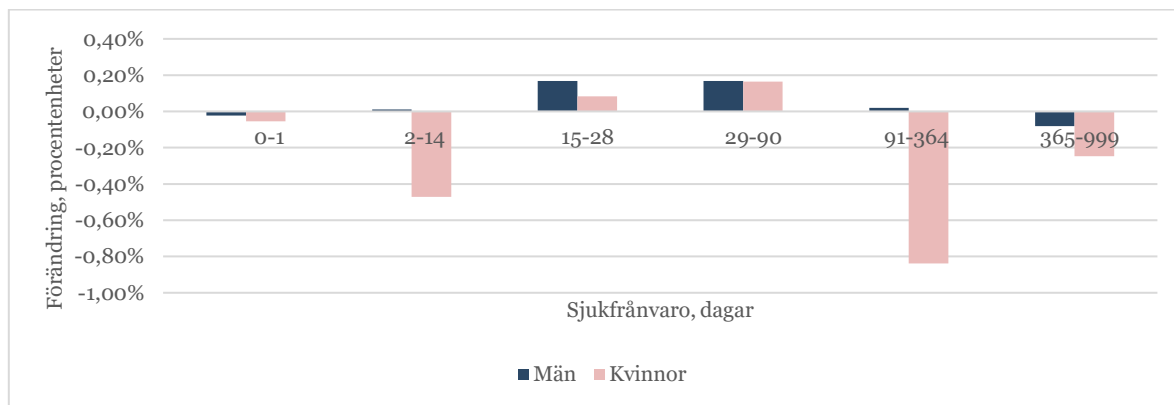
Figur 2 – månadsvis förändring (procentenheter) mellan 2019 och 2020.

Figur 3 visar sjukfrånvaron i stapelform fördelat över befattningskategorier sorterat efter skillnaden i sjukfrånvaro PreCovid och Covid. Andelen män i befattningskategorin är inlagt som en kurva med en linjäranpassning. Det är tydligt att det finns en positiv korrelation mellan andel män och ökad sjukfrånvaro under Covid. Den ökade belastning under Covid-perioden på undervisande personal (adjunkter och lektorer) förefaller inte ha föranlett någon ökning i sjukfrånvaro under perioden.

Figur 3- Sjukfrånvaro (procent) uppdelat på befattningskategorier och sorterat efter ökande skillnad i sjukfrånvaro mellan PreCovid och Covid. Andelen män i respektive befattningskategori visas med skalan till höger tillsammans med en linjäranpassning (R^2 värde för anpassningen är 0,52).

Figur 4 visar skillnaden i sjukfrånvaro PreCovid och Covid som en funktion av längden sjukfrånvaron. Kvinnor har haft en minskning av sjukfrånvaro längre än 91 dagar under perioden. Den medellånga sjukfrånvaron (15-90 dagar) har ökat något bland både män och kvinnor. Det är tydligt att kvinnors sjukfrånvaro har påverkats positivt under Covid-perioden. Figur 4 indikerar att en del av de kvinnor som var sjukskrivna före Covid-perioden i viss mån lämnat sin sjukskrivning. Det finns tecken på att mäns sjukfrånvaro tenderar att öka med längden på Covid-perioden (Figur 2). Det är framförallt mäns medellånga sjukfrånvaro (15-90) dagar som ökar och inte matchas av motsvarande minskning i den långa sjukfrånvaron som observeras hos kvinnor.

Figur 4 – Förändring i sjukfrånvaro (procentenheter) mellan PreCovid och Covid som en funktion av längden på sjukfrånvaron.

Sammanfattning av samtal

I syfte att komplettera enkätundersökningen genomfördes även samtal under perioden 4-16 juni med personer kopplade till olika nyckelfunktioner. Dessa var

- Tekniska perspektiv, Enheten för IT-stöd och systemutveckling
- E-lärande, Enheten för universitetspedagogik och lärandestöd
- Pedagogiska effekter, Enheten för universitetspedagogik och lärandestöd
- Ledning av pedagogiskt stödarbete, Enheten för universitetspedagogik och lärandestöd
- Studenthälsan, Studentcentrum

Arbetsbelastning

För samtliga tillfrågade nyckelfunktioner utom studenthälsan, innebar tiden mars-juni en oerhörd arbetsbelastning. För studenthälsan minskade dock besöksfrekvensen med antalet studenter på campus och i viss mån arbetsbelastningen.

Tekniska system

Den tekniska infrastrukturen och de tekniska systemen kunde relativt snabbt anpassas för att hantera den ökade belastning som distansarbete och distansstudier innebar. En förutsättning för denna anpassning av infrastrukturen var att systemen som till exempel Zoom och Teams körs i virtuella serverhallar som relativt lätt kunde anpassas till en högre belastning. I de få fall där systemen kördes i fysiska serverhallar blev det problematiskt (tex umu-play) med anpassningen. Umu-interna system som Cambro och Skype klarade anpassningen bra, främst för att de var högt prioriterade. Inloggningssystemen har hela tiden varit särskilt prioriterade. Det ökade trycket på VPN inloggning kom något oväntat, men kunde hanteras.

En effekt av det ökade distansarbetet över hela världen var att hårdvara som webkameror och hörlurar blev bristvara.

UPL och ITS inrättade veckorna innan beslutet om distansarbete en egen krisledningsgrupp som gjorde att man kunde förutse och hantera många av problemen innan de blev för stora eller ens uppkom. En annan viktig faktor för att övergången till distansarbete gick så smidigt var att systemförvaltningen av e-lärandesystemen ligger verksamhetsnära på UPL.

E-lärande

Under ett flertal år har undervisningens genomförande gradvis digitaliserats vid Umeå universitet. En subjektiv bedömning är att under perioden mars-juni gjordes lika mycket digitaliseringsarbete inom utbildning som skulle ha tagit ungefär 3-4 år att genomföra under normala förhållanden. Kompetensutvecklingen hos den undervisande personalen har varit enorm. Initialt fokuserade lärare sig på att lära sig hantera system, främst zoom, och anpassa undervisning till distansundervisning. Under slutfasen av läsperioden skiftade fokus något mot examination och examinationsformer.

Många tekniska trösklar är vid det här laget passerade och fokus sätts allt mer på pedagogisk utveckling. En samlad bedömning är att högre utbildning efter pandemin sannolikt kommer att återgå till en vardag där blended learning och stora inslag av nätbaserad undervisning är självklara. Fysiska träffar kommer i högre grad än idag att fokuseras på studerandeaktiva lärnadeformer. Från detta följer att en fördjupad kompetensutveckling vad gäller nätbaserade examinationsformer behöver genomföras.

Det finns ett potentiellt problem i att all undervisande personal inte hade schemalagd undervisning under andra halvan av våren 2020 och därmed ännu inte tvingats genomgå utmaningen och den kompetensutveckling det innebär att överföra sina kurser till digital nätbaserad form. Denna grupp kommer förhoppningsvis kunna få hjälp och vägledning av kollegor som redan genomgått digitaliseringen.

Studenthälsan

Besöksfrekvensen på studenthälsan går normalt ner under andra halvan av vårterminen. Nedgången VT20 var dock ännu större än vanligt. De studenter som har stressproblematik och social ångslan mår i många fall bättre av att jobba hemifrån medan de som har problem med att upprätthålla vardagsstruktur har större problem med att jobba hemifrån. Den senare gruppen söker dock normalt inte hjälp hos studenthälsan förrän de får problem med beviljande av fortsatt studiemedel. Studenthälsans bedömning är att många studenter i början av juni åkt hem till sin familj eller motsvarande, och får därmed ett socialt stöd. Det finns en generell oro bland studenterna hur det ska bli till hösten.

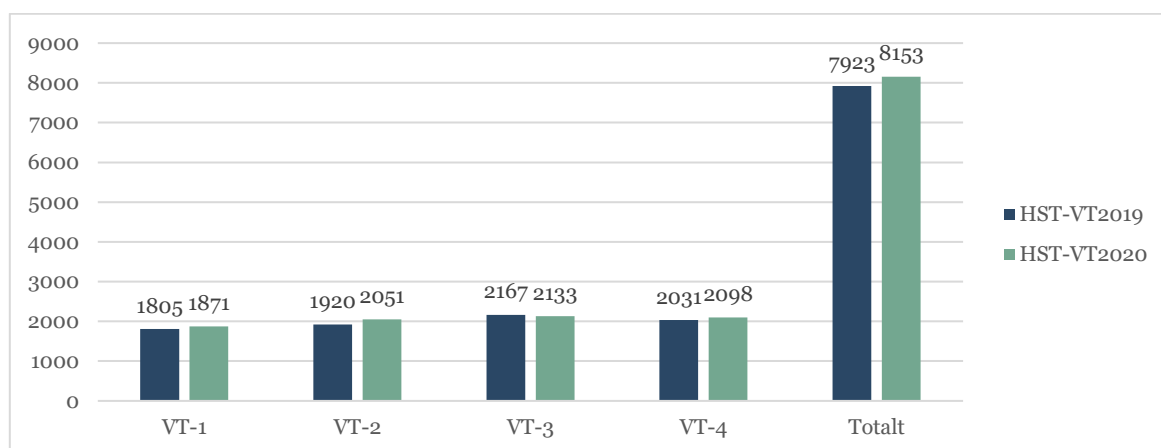

Uppföljning av prestationer

För att följa upp i vilken utsträckning studenter har avklarat sina kurser under perioden med coronaviruspandemi samt beslut om distansstudier, har studieprestationer vårterminen 2020 jämförts med vårterminen 2019. Avklarade prestationer ställs i relation till studentvolymen där kvoten definieras som prestationsgrad.

Under vårterminen 2020 uppgick studentvolymen till 8 153 helårsstudenter (HST). Det är en ökning med cirka 2,9 procent jämfört med vårterminen 2019, då studentvolymen uppgick till 7 923 HST¹.

I figur 5 illustreras studentvolymens omfattning VT20 jämfört med VT19 uppdelat på terminens fyra läsperioder (VT-1 – VT-4) omfattande 7,5 högskolepoäng vardera vid 100 procents studietakt. Av figuren framgår att studentvolymen var större VT20 vid tre av terminens fyra läsperioder samtidigt som volymen var större vid VT19 under terminens tredje läsperiod.

Figur 5 – Helårsstudenter

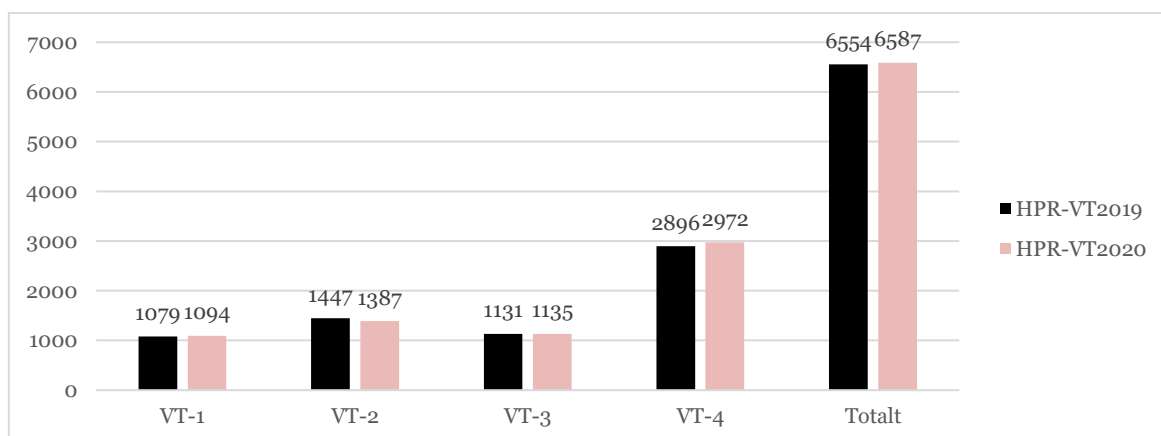
Inrapporterade prestationer uppgick till 6 587 helårsprestationer (HPR) under VT20. Det är en ökning med cirka 0,5 procent jämfört med vårterminen 2019 då prestationerna uppgick till 6 554 HPR².

I figur 6 illustreras summan av prestationer VT20 jämfört med VT19 uppdelat på terminens fyra läsperioder. Av figuren framgår att summan av prestationerna var högre VT20 vid tre av terminens fyra läsperioder samtidigt som summan var högre vid VT19 under terminens andra läsperiod. Det är också tydligt från figuren att studenternas prestationer följer ett säsongsmönster.

Prestationerna hänförs till aktuell period utifrån vilket datum som anges som betygsdatum, dvs. det datum som examinationen genomförs (vanligtvis sista inlämningsdatum eller tentamensdatum). När studenter genomför omprov efter den period som kursen pågår hänförs prestationerna till en annan period än då HST genereras, således är det möjligt att HPR överstiger HST för vissa perioder.

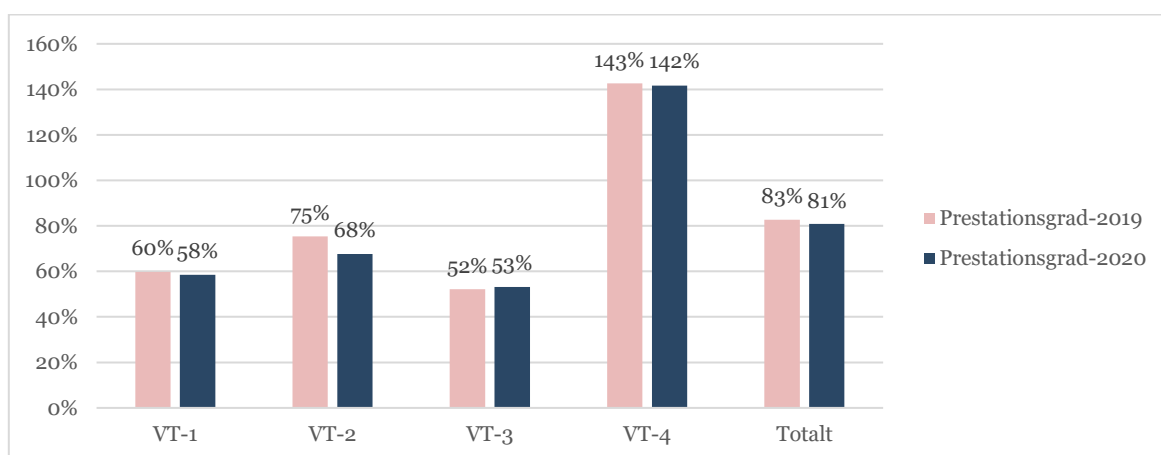
¹ Nyckeltalet helårsstudent definieras som antal registrerade studenter på respektive kurstillfälle multiplicerat med kurstillfallets högskolepoängs omfattning under perioden dividerat på 60. I detta sammanhang ingår all utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2020-01-20 – 2020-06-07 (uttagsdatum 2020-08-17) avseende VT20. Förutbildning (basår) ingår inte, däremot så ingår ej takbeloppsavräknad utbildning på grundnivå och avancerad nivå såsom exempelvis uppdragsutbildning. För VT19 ingår enligt samma definitioner all utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2019-01-21 – 2019-06-09 (uttagsdatum 2020-08-17).

² Nyckeltalet helårsprestation definieras som summa avklarade högskolepoäng på kurs eller delkurs under perioden dividerat med 60.

Figur 6 – Helårsprestationer

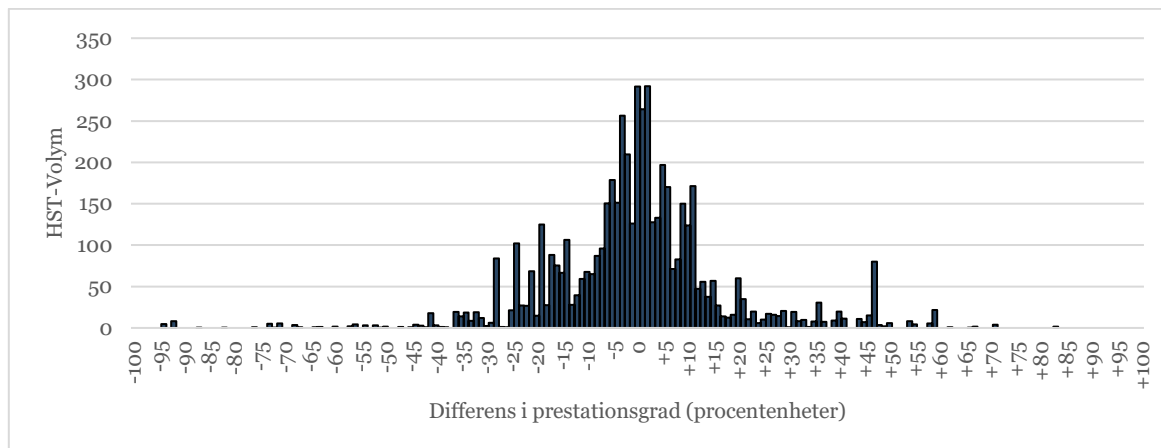
Prestationsgrad definieras som kvoten mellan helårsstudenter och helårsprestationer. Prestationsgraden är två procentenheter lägre VT20 jämfört med VT19. Det följer av att studentvolymen ökat med relativt mer än prestationerna. Från figur 7 framgår att prestationsgraden varierar tydligt mellan läsperioderna och där prestationsgraden är lägre VT20 jämfört med VT19 vid tre av terminens fyra läsperioder. Det största tappet i prestationsgrad är dock i terminens två första läsperioder, dvs. den del av terminen som föregick beslutet den 17 mars om distansstudier. Under andra halvan av terminen är prestationsgraden i stort sett oförändrad jämfört med föregående vårtermin (+ 1 procentenhet). Således görs bedömningen att det inte finns någon effekt på studenternas prestationer på grund av Covid-19.

Figur 7 – Prestationsgrad (HPR/HST)

Som ytterligare underlag till bedömningen att det inte finns någon effekt på studenternas prestationer utifrån Covid-19, kan figur 8 användas. I figuren justeras för de förändringar i utbildningsutbudet som skett mellan VT19 och VT20 och som potentiellt kan påverka prestationsgraden. I figuren ingår enbart de kurser som gavs med samma kurskod och samma kurstillfälleskod (anmälningskod) både VT19 och VT20, vilket indikerar att inga omfattande förändringar i kursens karaktär eller distributionsform skett mellan terminerna. Ca 66 procent av utbildningsutbudet VT20 ingår i figuren. Utifrån denna utsökning analyseras kurs för kurs, hur prestationsgraden förändrats. Figurens X-axel visar differens i prestationsgrad mellan terminerna i procentenheter. Staplarnas höjd visar kursernas omfattning i HST-volym. Av figuren framgår att det finns kurser som både förbättrat och försämrat sin prestationsgrad. I genomsnitt är dock prestationsgraden oförändrad då det viktade medelvärdet ligger på ca +0,3 procentenheter. I denna analys ingår bara de prestationer under aktuell termin och som genomförs av de studenter

som är registrerade aktuellt kurstillfälle. Studenter från tidigare terminer som kommer tillbaka och genomför omprov ingår således inte i figuren (vilket de gör i figurerna ovan).

Figur 8 - Jämförelse av prestationsgrad kurser VT20 med motsvarande kurs VT19 (om sådan finns). Omfattar ca 66 % av utbildningsutbudet.

Utredningsgruppens analys

Enkätundersökningen genomfördes i slutet av maj och början av juni i en tid då det var ytterst oklart vad som skulle ske till hösten. Först den 17:e juni kom rektors beslut att undervisning om så var möjligt skulle genomföras på campus till hösten. Med anledning av detta är det anmärkningsvärt att oron för framtiden generellt sett inte var större än vad som uttrycks i enkätsvaren. Bakom detta finns dock en variation i svaren, vilken innebär att det också finns de som kände en klar oro för hur deras arbetssituation skulle se ut till hösten.

Det är inte orimligt att, nu när det står klart att hemarbete sannolikt kommer att bli vardag för många anställda och studenter under en längre tid, synen på den sociala distanseringen och behovet av att fysiskt träffa kollegor och studiekamrater skulle vara förändrat om frågorna ställdes idag.

Det är oväntat att studentprestationen inte förändrades mer än den gjorde under perioden. All undervisning övergick som bekant till att vara distansbaserad och det är sedan tidigare väl dokumenterat att prestationen på distanskurser är lägre än campusbaserad undervisning. Att så inte var fallet nu skulle kunna bero på att det är olika studentpopulationer som söker sig till campusutbildning jämfört med distansutbildning. I annat material finns det tydligt belägg för att så är fallet vad gäller åldersfördelning – campusstudenter är yngre än traditionella distansstudenter. Annan åldersfördelning innebär en annan familje-, och försörjningssituation vilket också rimligtvis påverkar hur fokuserad man kan vara på sina studier. Det kan också vara så att studenterna såg det som angeläget att bli klara med vårterminens studier, oavsett hur omständigheterna för undervisningens genomförande förändrades.

Från enkäten kan inte slutsatsen dras att studenter och lärare anser att undervisningskvalitén generellt försämrades, vilket är anmärkningsvärt med tanke på hur snabbt undervisningen lades om till att vara nätbaserad. Det visar givetvis på en stor professionalitet hos den undervisande personalen, men också studenternas förståelse för och anpassning till de snabba och, många gånger, omfattande förändringarna. Samtidigt vet vi från samtal med universitetsjuristerna att antalet studentfall kopplad till plagiat och fusk under examinationsperioden ökade något våren 2020 jämfört med våren 2019. Fortfarande rör detta ett fåtal studenter. Om det förklaras av att omläggningen av undervisningen medförde nya möjligheter till fusk är det för tidigt att bedöma, men utvecklingen måste följas eftersom vi åtminstone i dagsläget ser en fortsättning av förändrade undervisnings- och examinationsformer. Om undersökningen med enkäten senarelagts något skulle studenternas upplevelse av vårterminens sista examinationsperiod också kunnat inkluderas.

Det är tydligt från enkät och samtal med UPL att personalen genomgått en enorm kompetensutveckling både vad gäller hanteringen av tekniska system och pedagogiska former för nätbaserad undervisning och arbete. Lärarkollegiet visat ett stort intresse för kompetensutveckling inte minst av nätbaserade examinationsformer. Det är viktigt att Umeå universitet tar tillvara denna positiva inställning till nya arbetssätt och personalens intresse av att vidareutveckla sin kompetens. Erfarenheterna från denna i stora stycken påtvingade förändring av utbildningens genomförande kan ligga till grund för en strategisk diskussion om Umeå universitets utbud av utbildning och distributionsformer. Det är i det sammanhanget viktigt att göra en ordentlig omvärldsanalys av hur andra lärosäten, nationellt och internationellt, kommer att förändra undervisningsupplägg när covid-19 krisen är över.

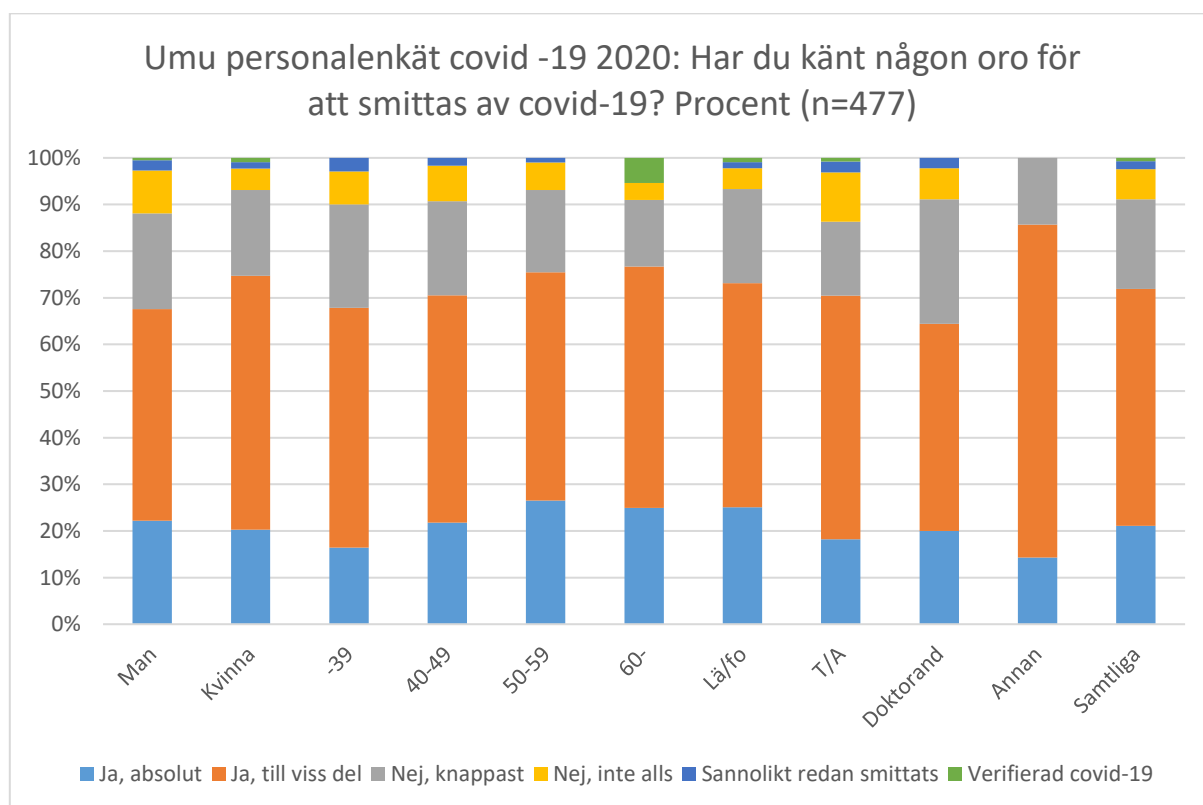
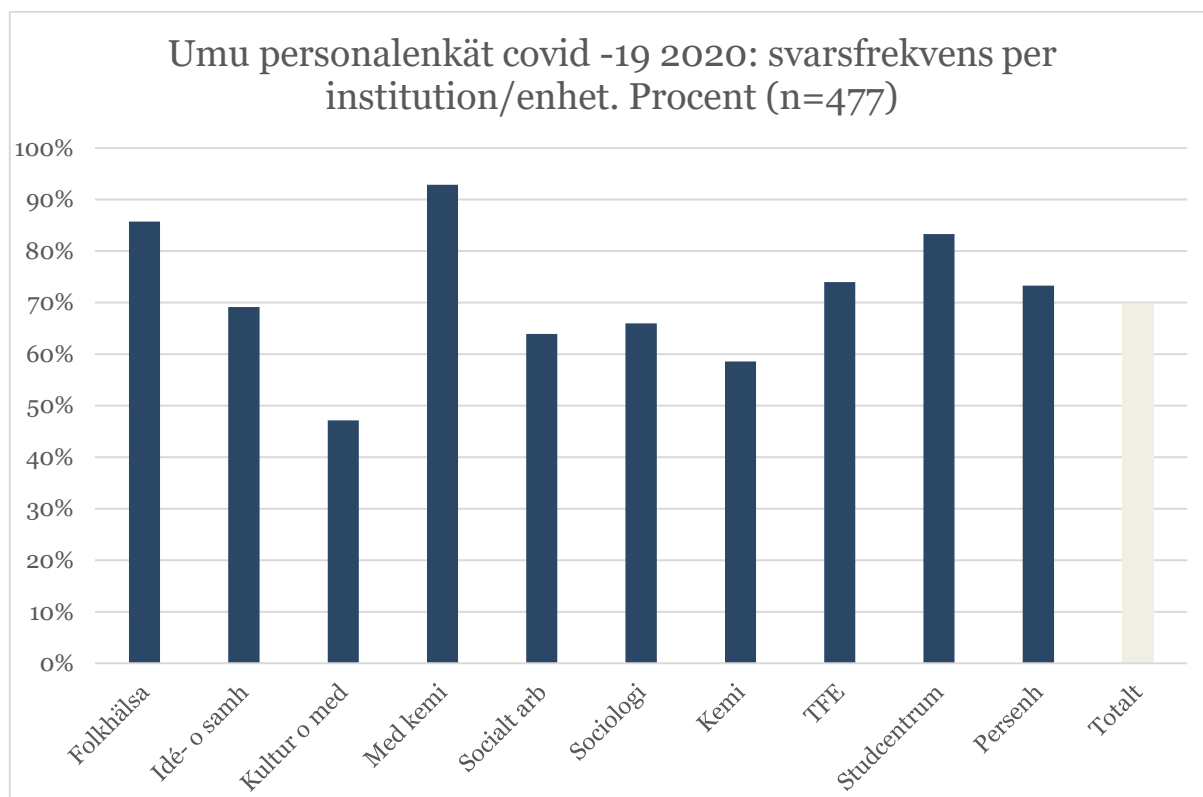
Populationer och urval kan alltid diskuteras, likaså betydelsen av tillfredsställande svarsfrekvenser. Det var utredningsgruppens bedömning att sannolikheten för en tillfredsställande svarsfrekvens var större genom ett urval av enheter och institutioner, som därigenom kunde förmås känna ett ägaransvar för datainsamlingen. Detta hade knappast varit möjligt om enkäten skickats till ett slumpmässigt urval anställda och studenter vid hela lärosätet, särskilt inte med tanke på tillgänglig tid för datainsamlingen. Slutet av vårterminen är en pressad tid för både personal och studenter vilket innebär en risk att ifyllande av en enkät skulle ha lågprioriterats. När det gäller personalenkäten ger en svarsfrekvens på 70 procent en god trovärdighet till materialet, även om vi med tanke på representativitet inte drar några generella slutsatser. När det gäller

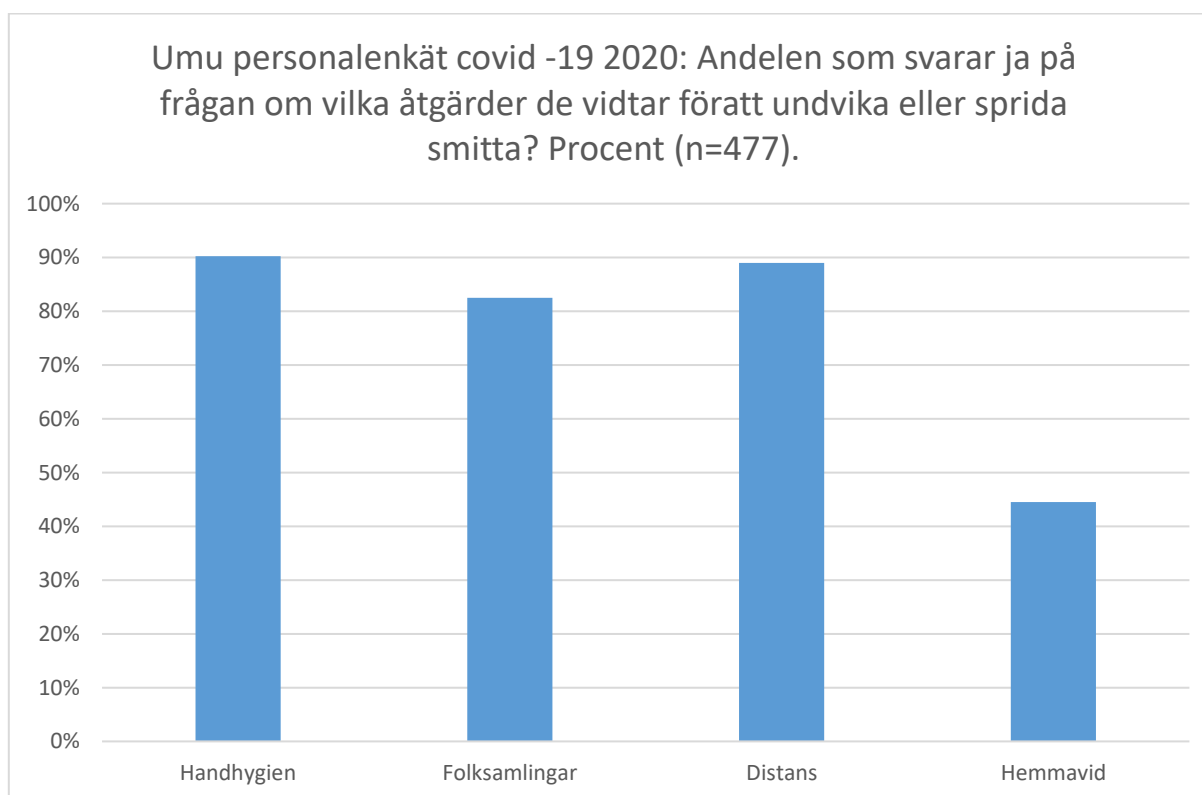
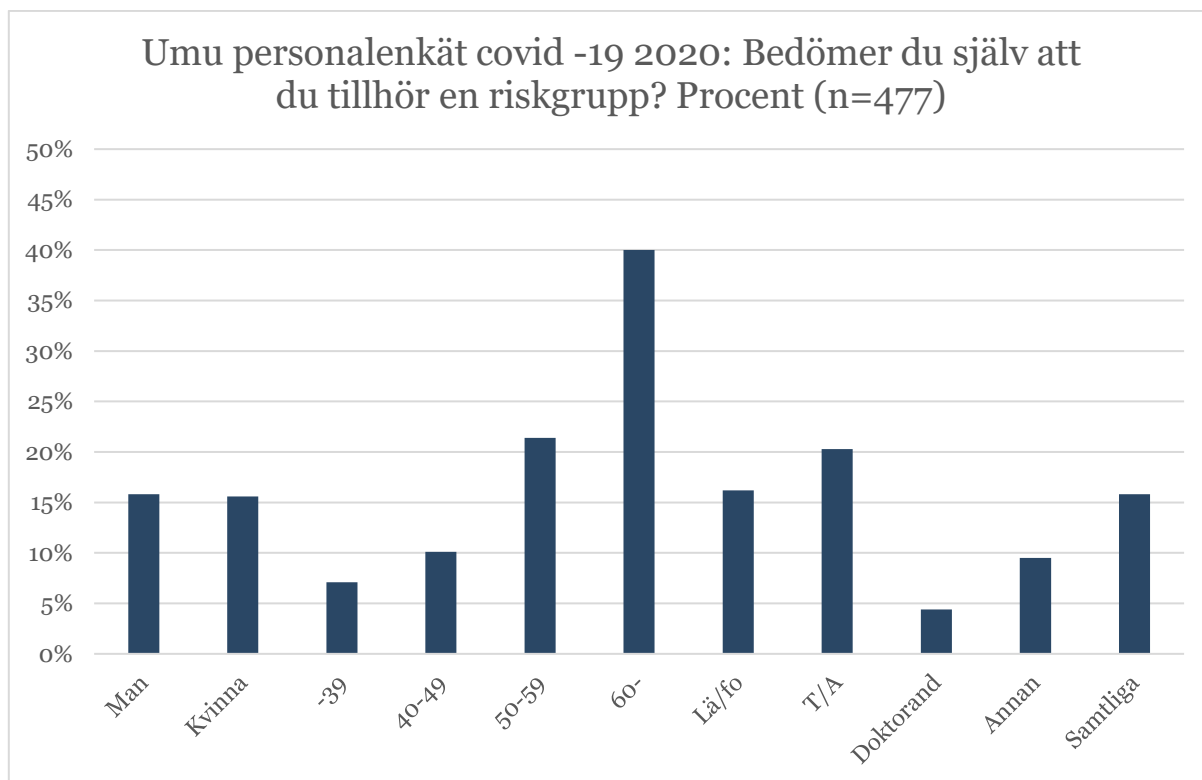

UMEÅ UNIVERSITET

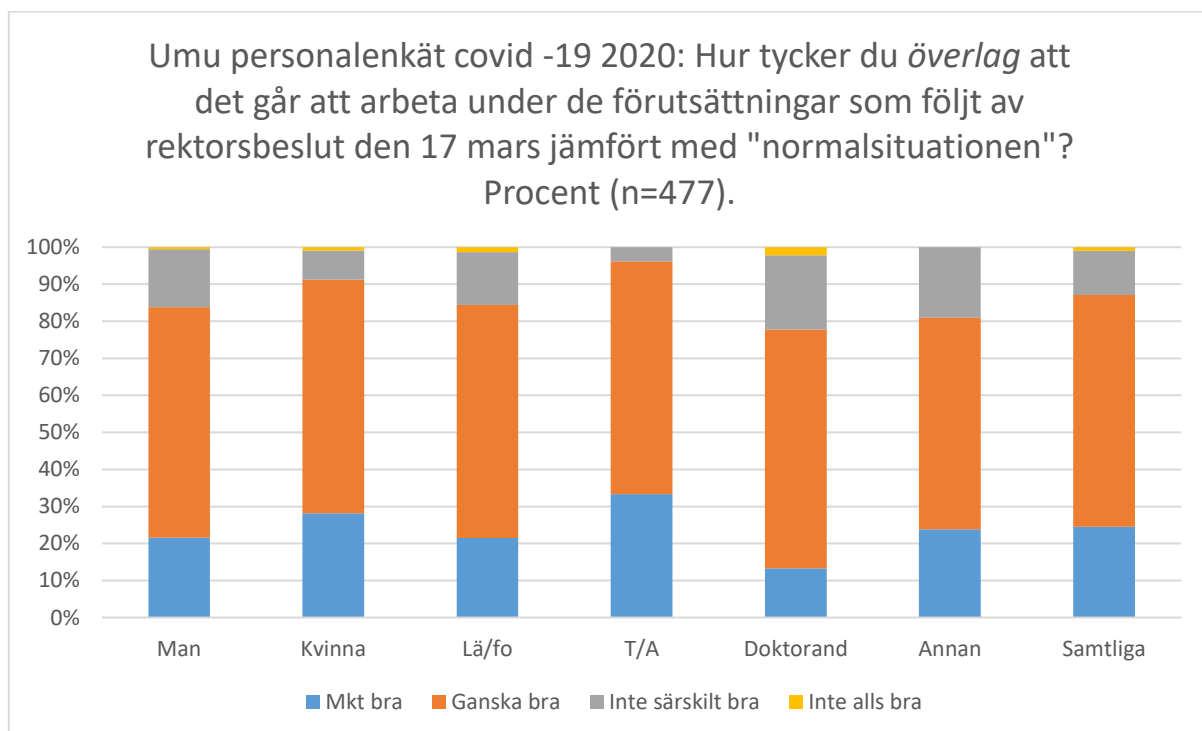
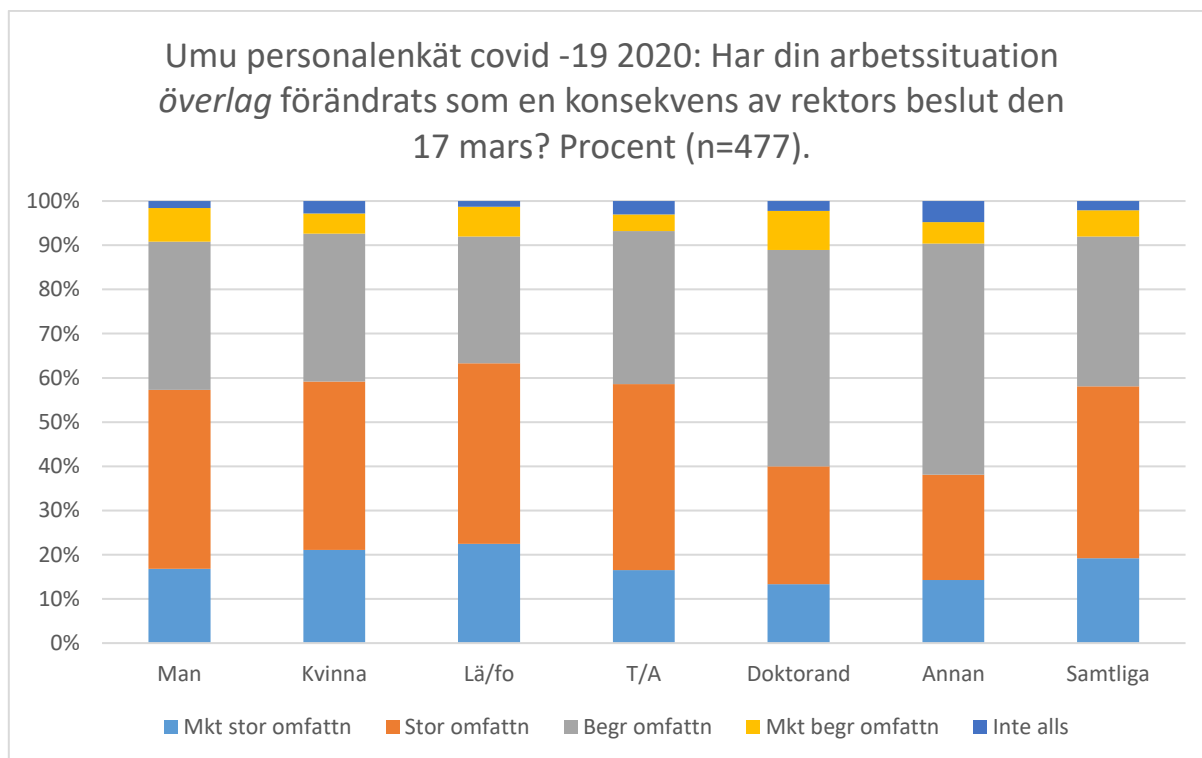
studentenkäten är det klart att det varit önskvärt med en högre svarsfrekvens. En möjlig anledning till den lägre svarsfrekvensen var att det vid tidpunkten för datainsamlingen cirkulerade ett flertal enkäter från studentkårer samt från nationella och europeiska forskningsinitiativ, vilket sannolikt innebar en risk för enkättrötthet i studentpopulationen. Det var också olyckligt att initiala e-postutskick från enkätverktyget på en del håll uppfattades som spam. Från studenthåll kommer enkätfrågorna att följas upp i den studiebarometer som kommer att gå ut till studenter på termin fem under hösten 2020.

Bilaga 1 – resultat från personalenkäten

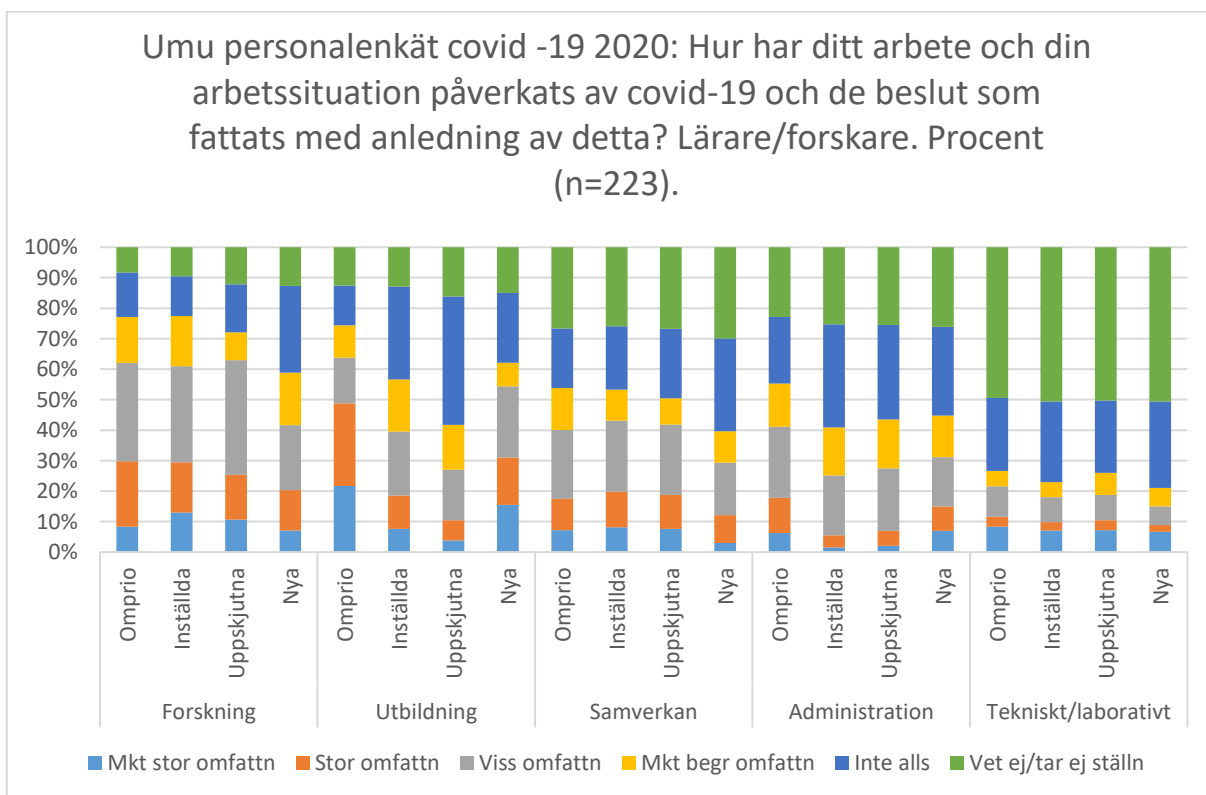
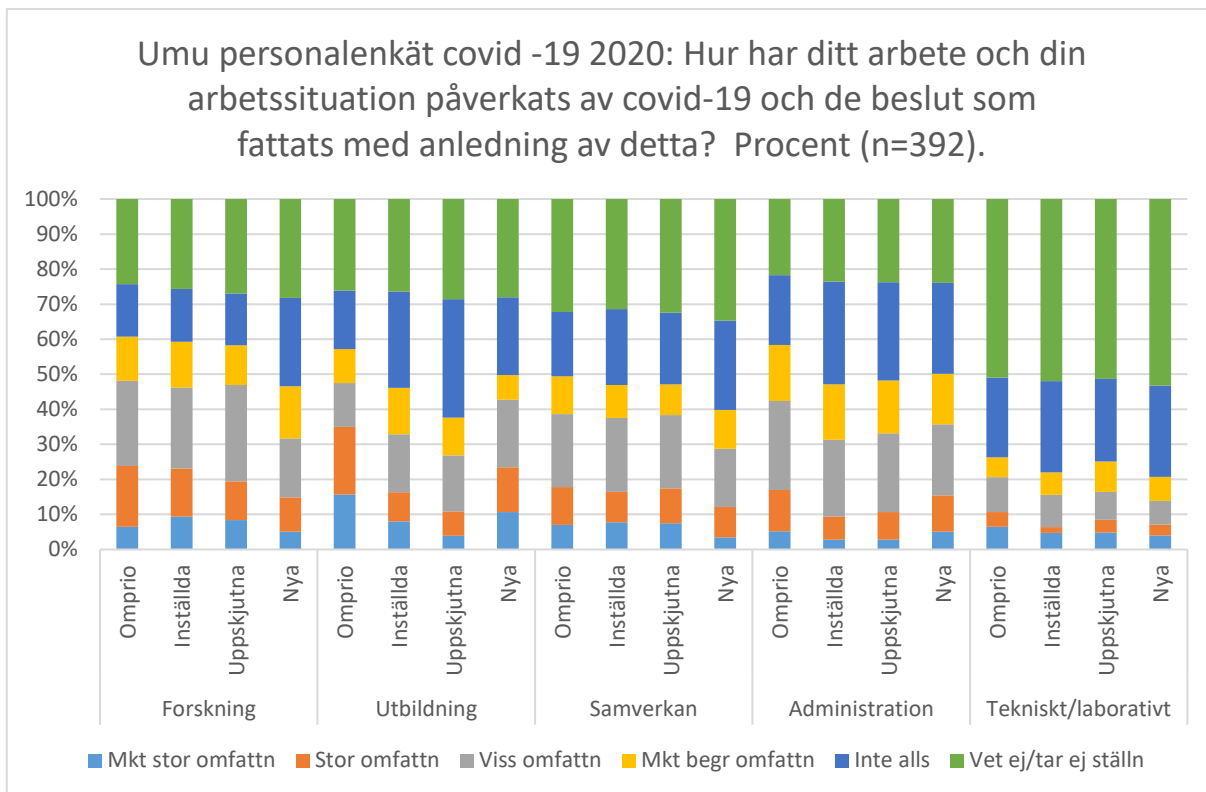

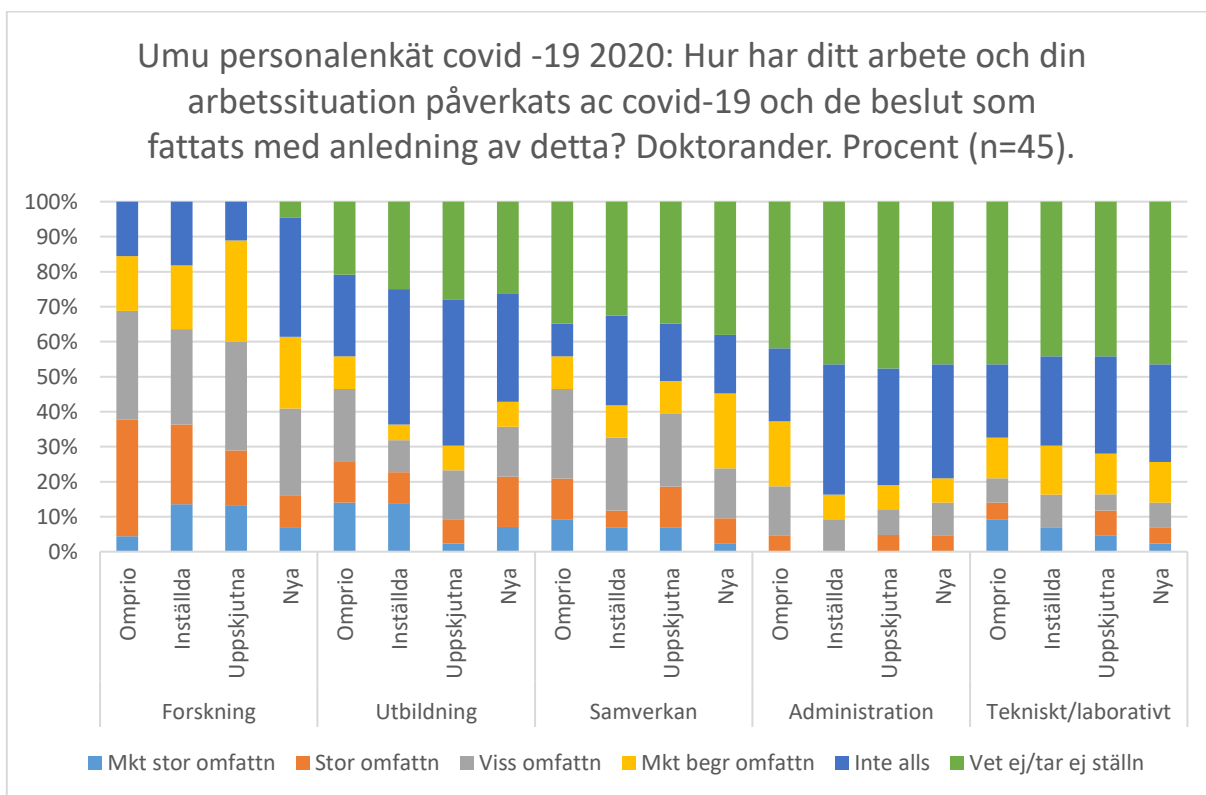
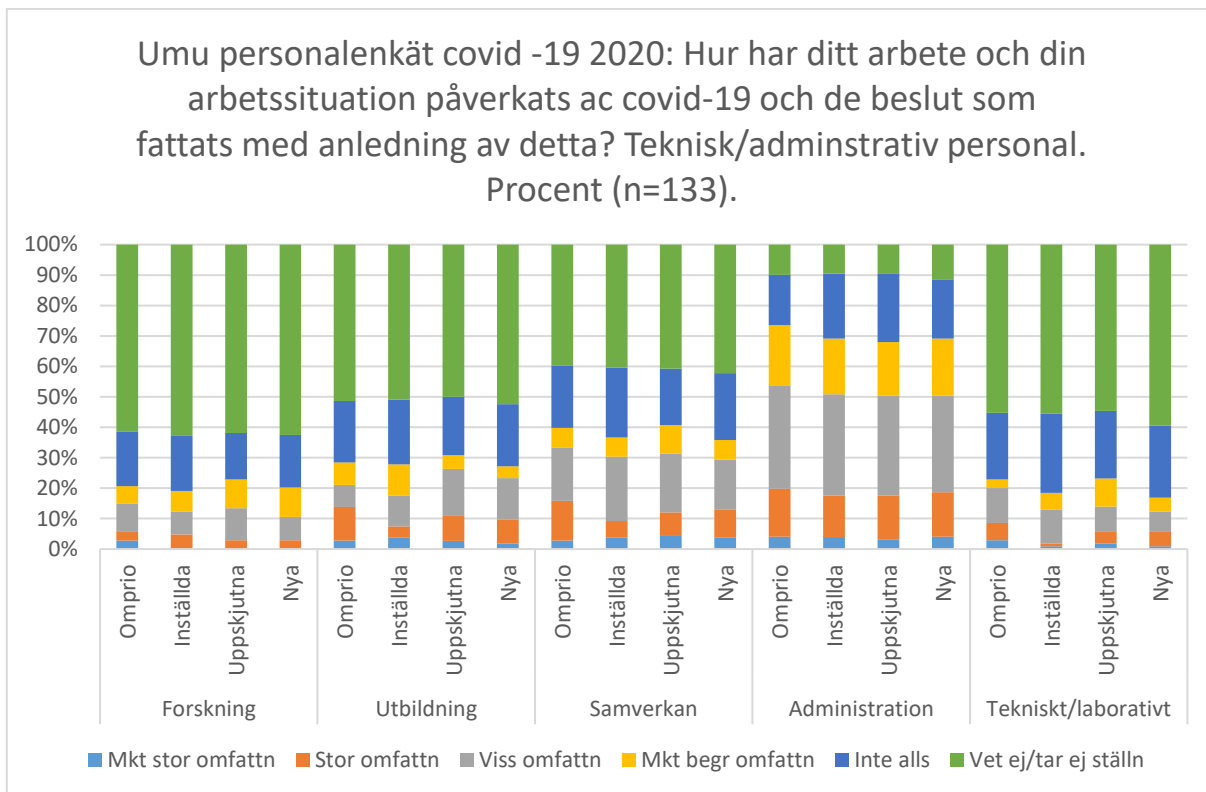
UMEÅ UNIVERSITET

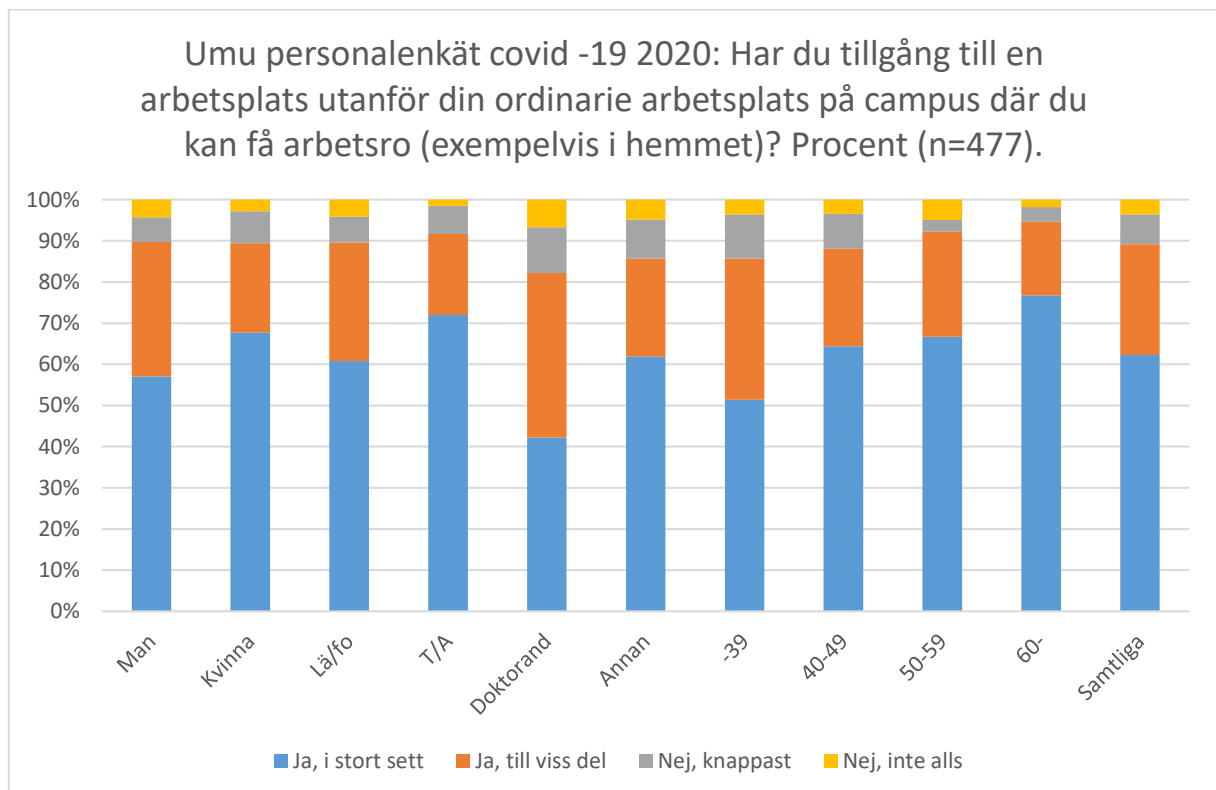
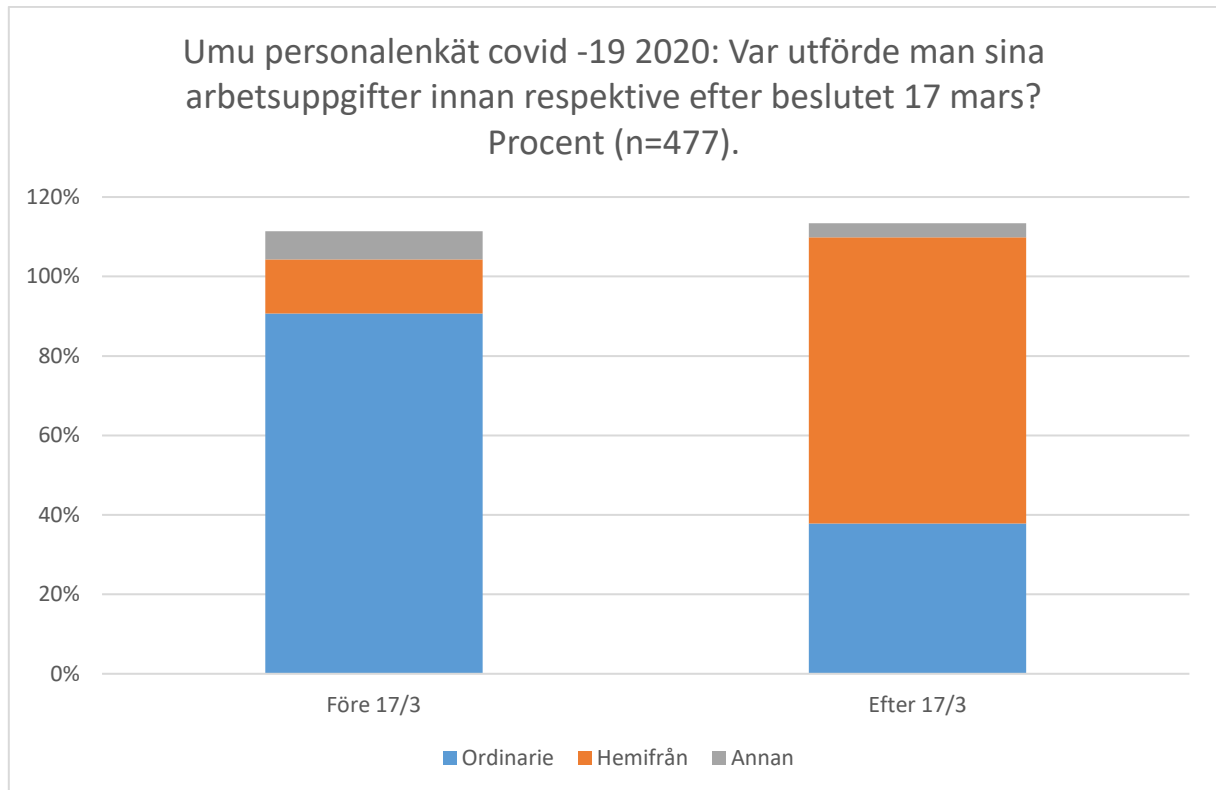

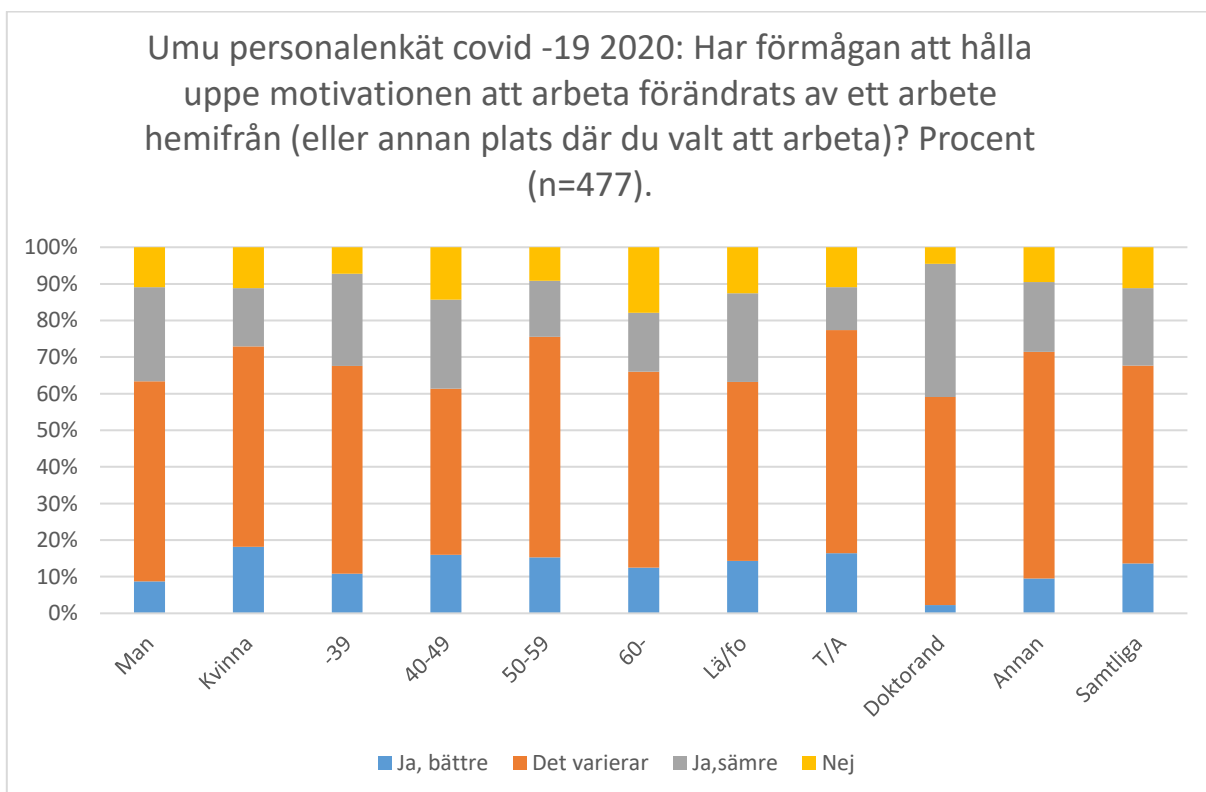
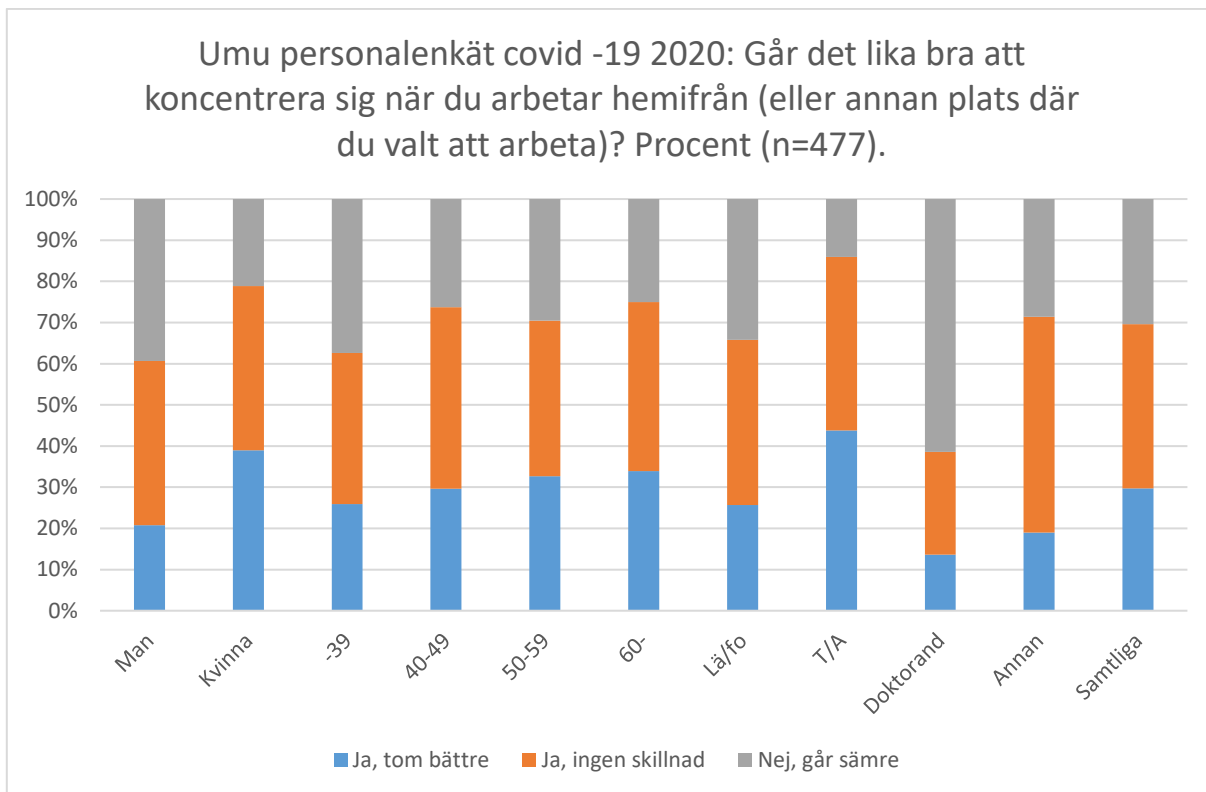

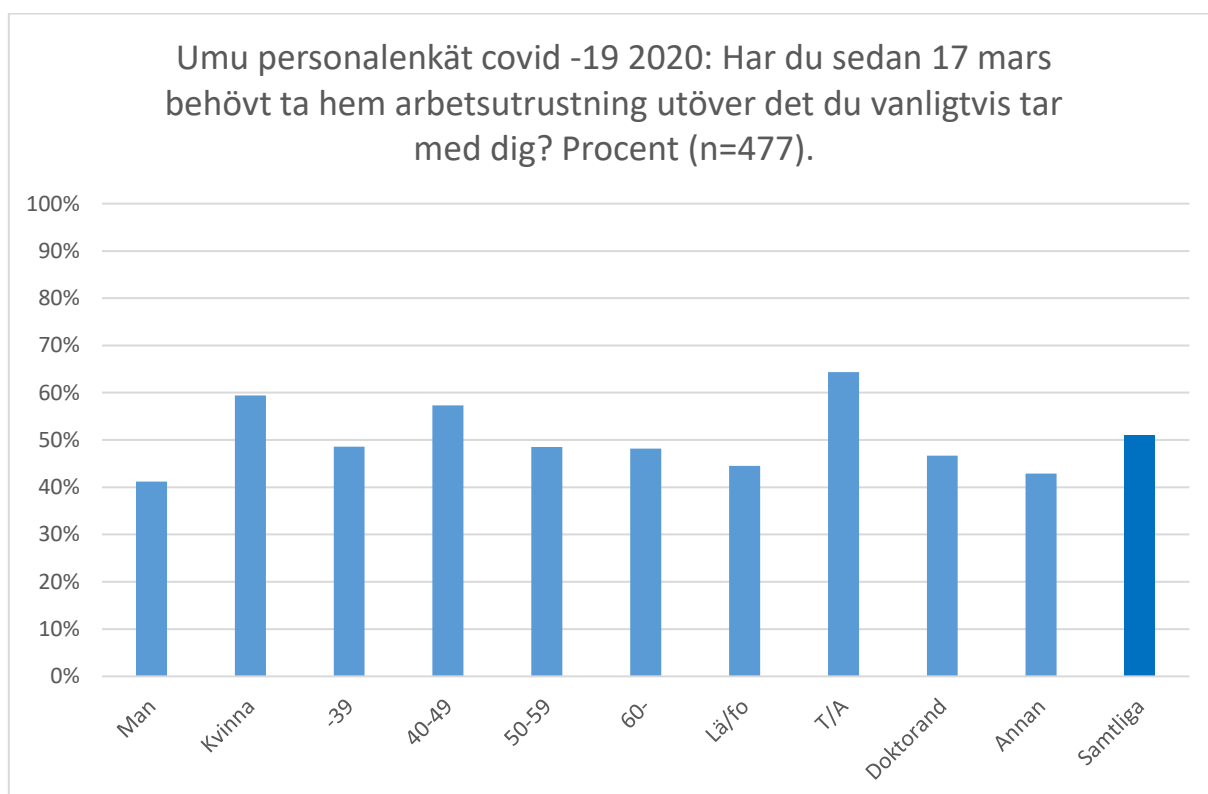
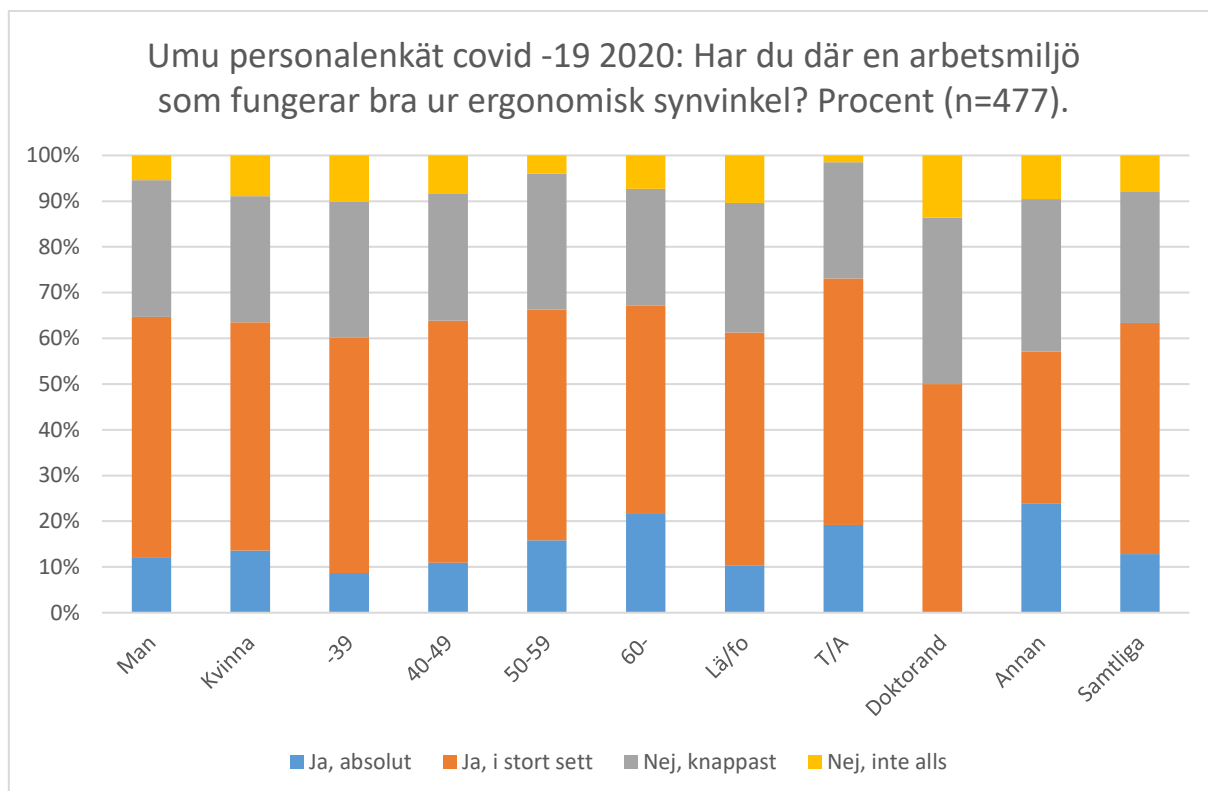
UMEÅ UNIVERSITET

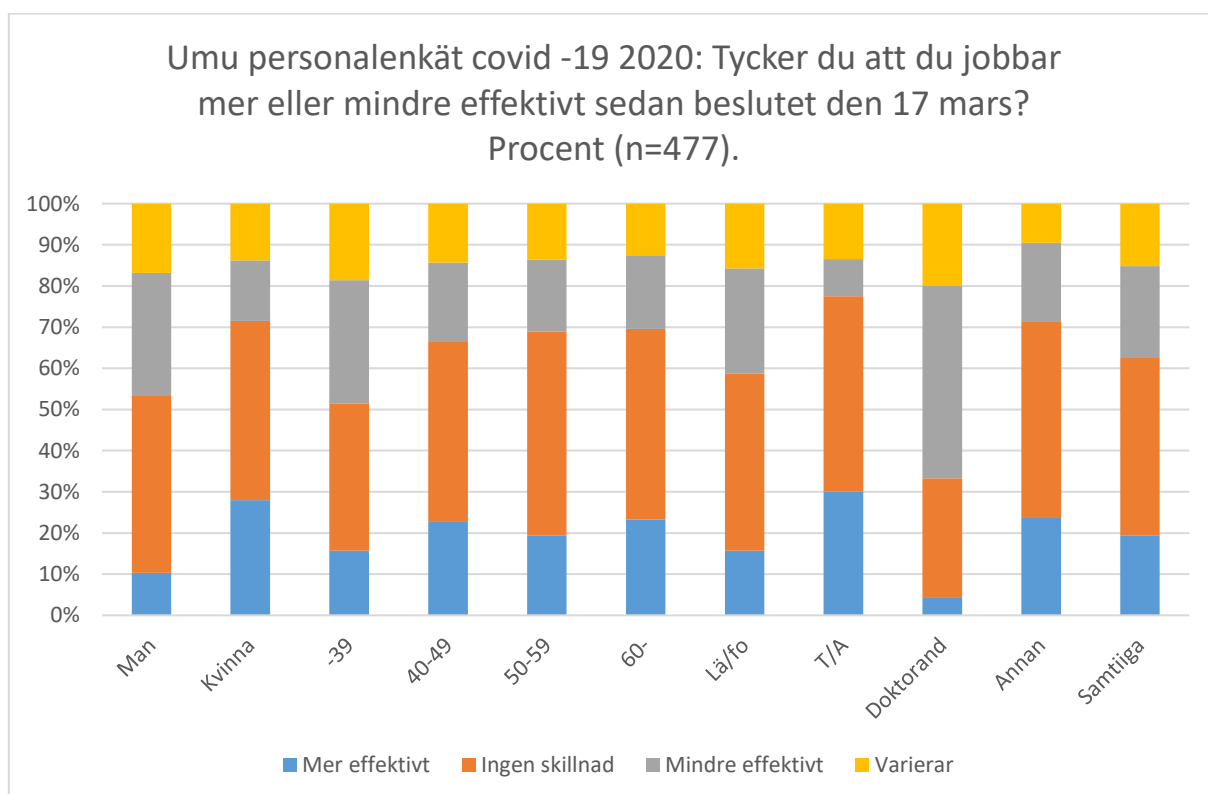
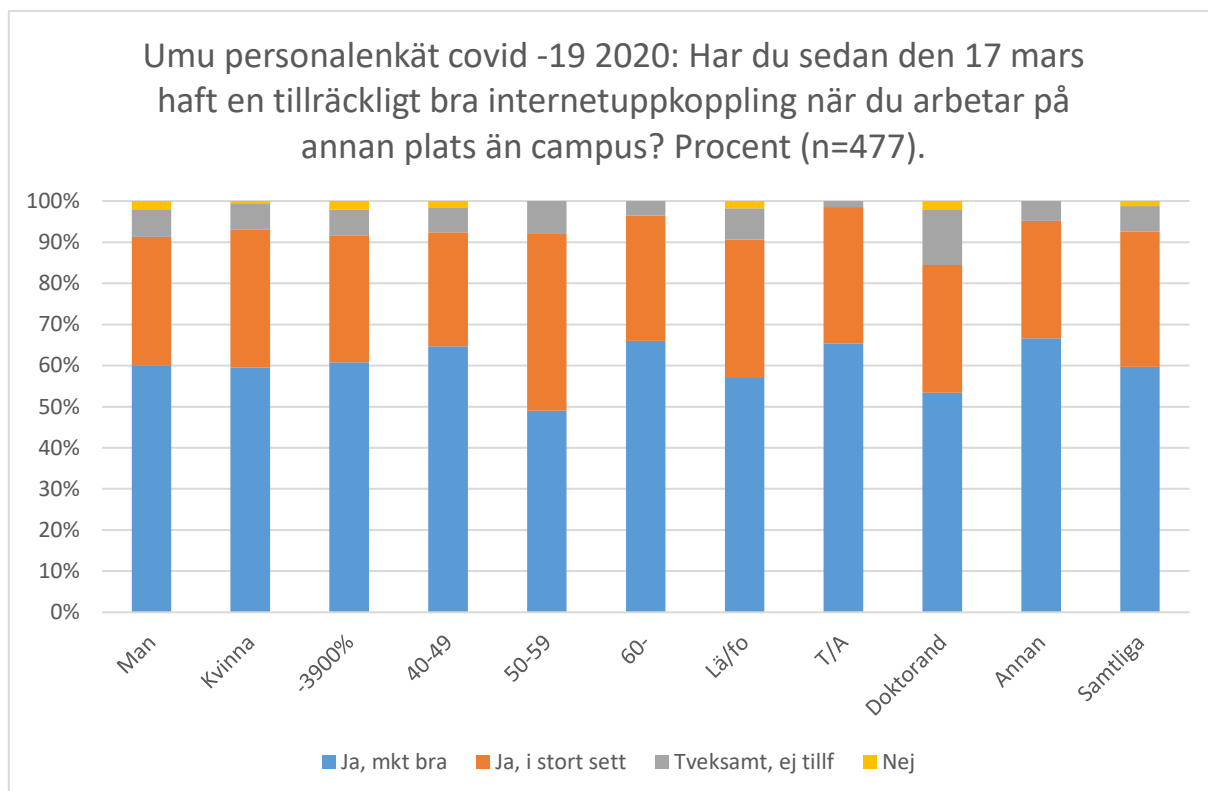
UMEÅ UNIVERSITET

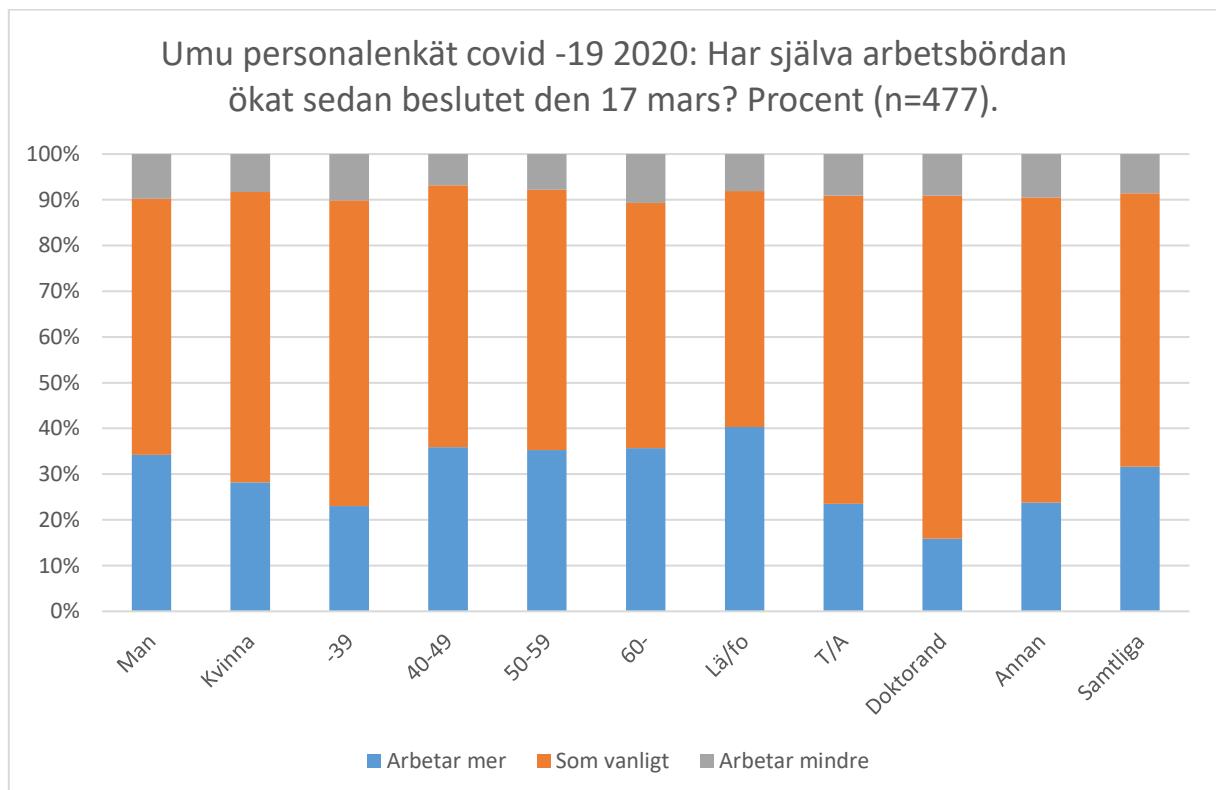
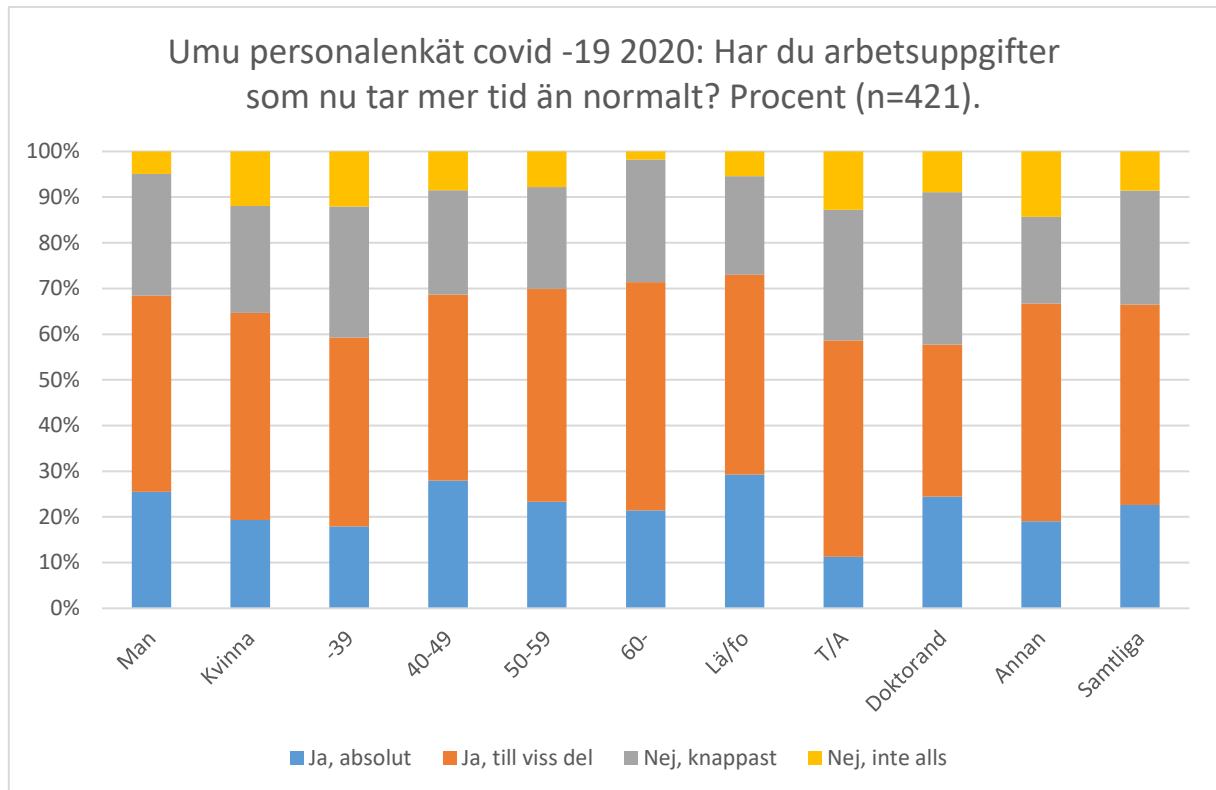

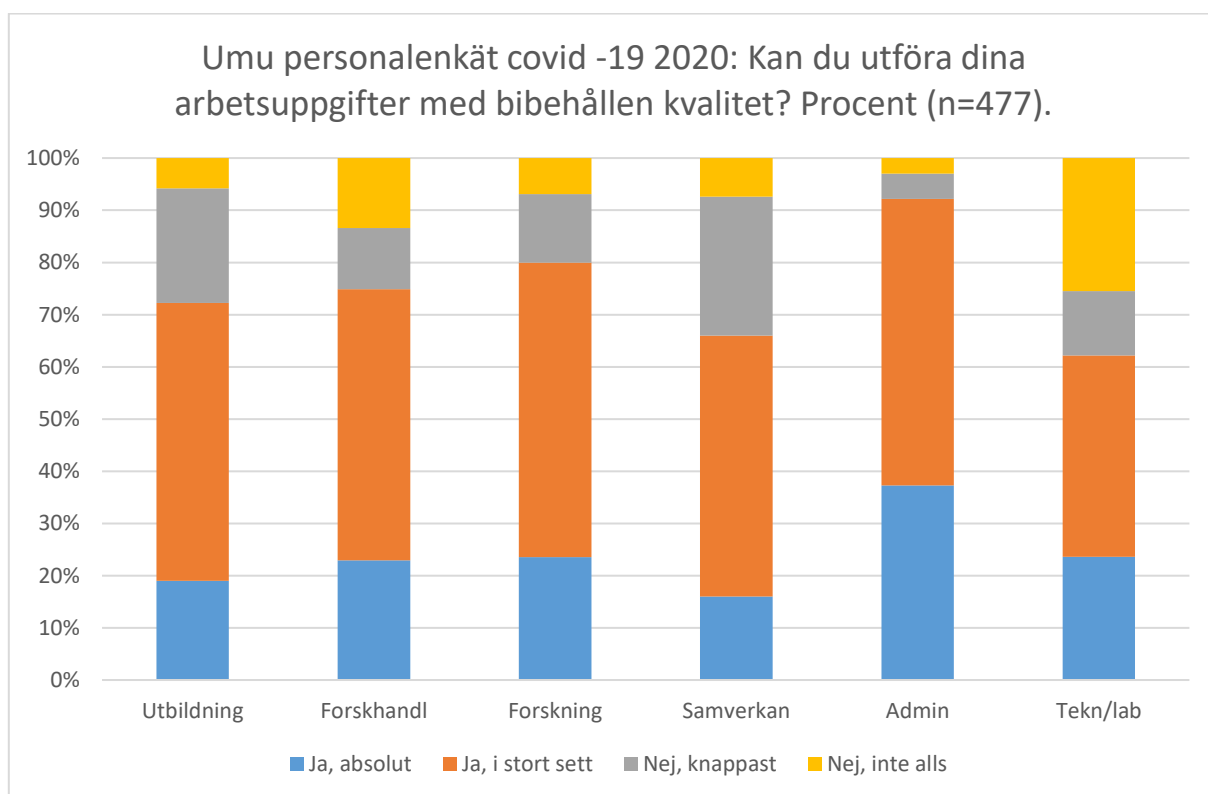
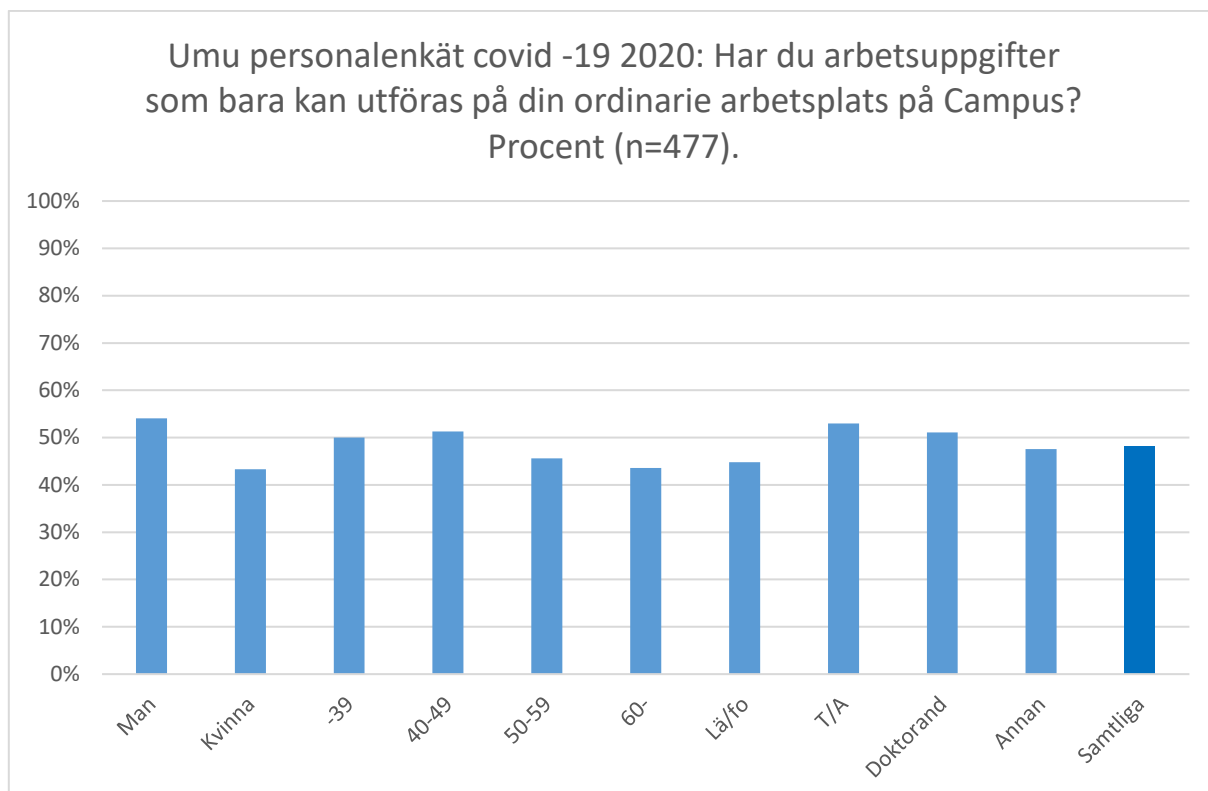

UMEÅ UNIVERSITET

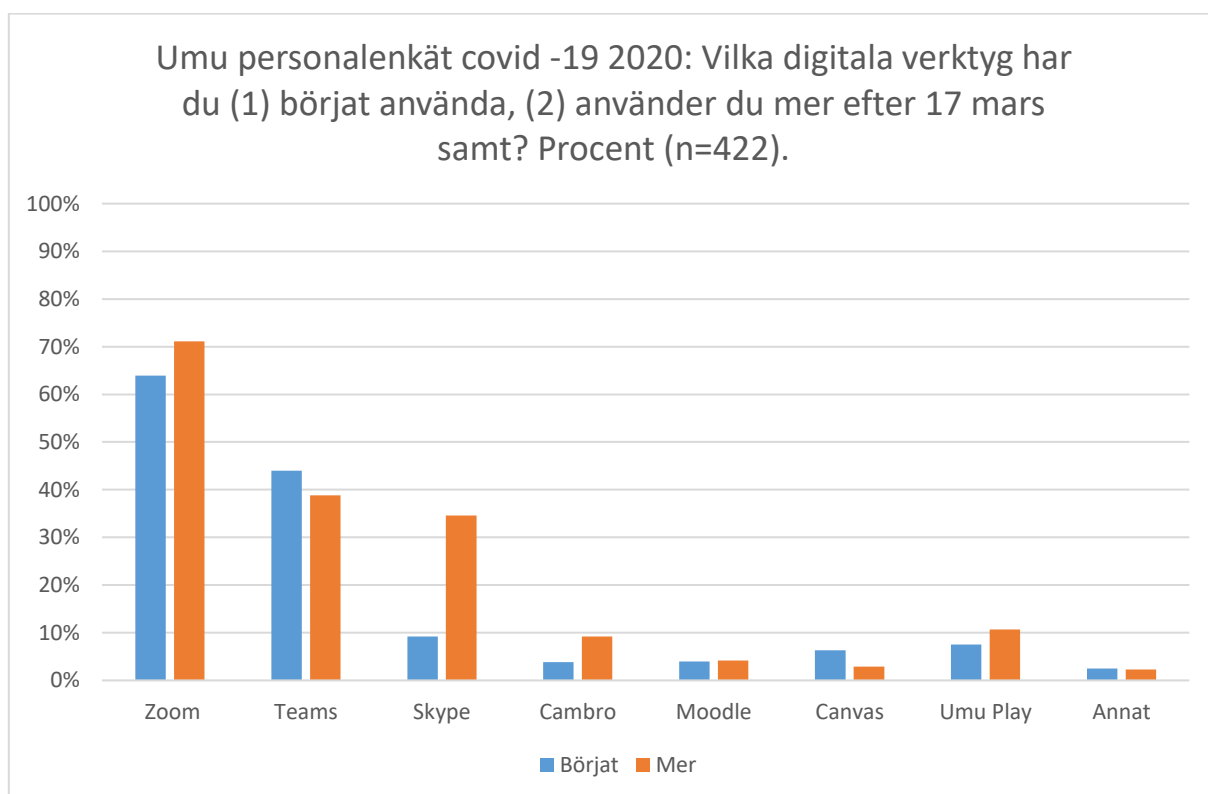
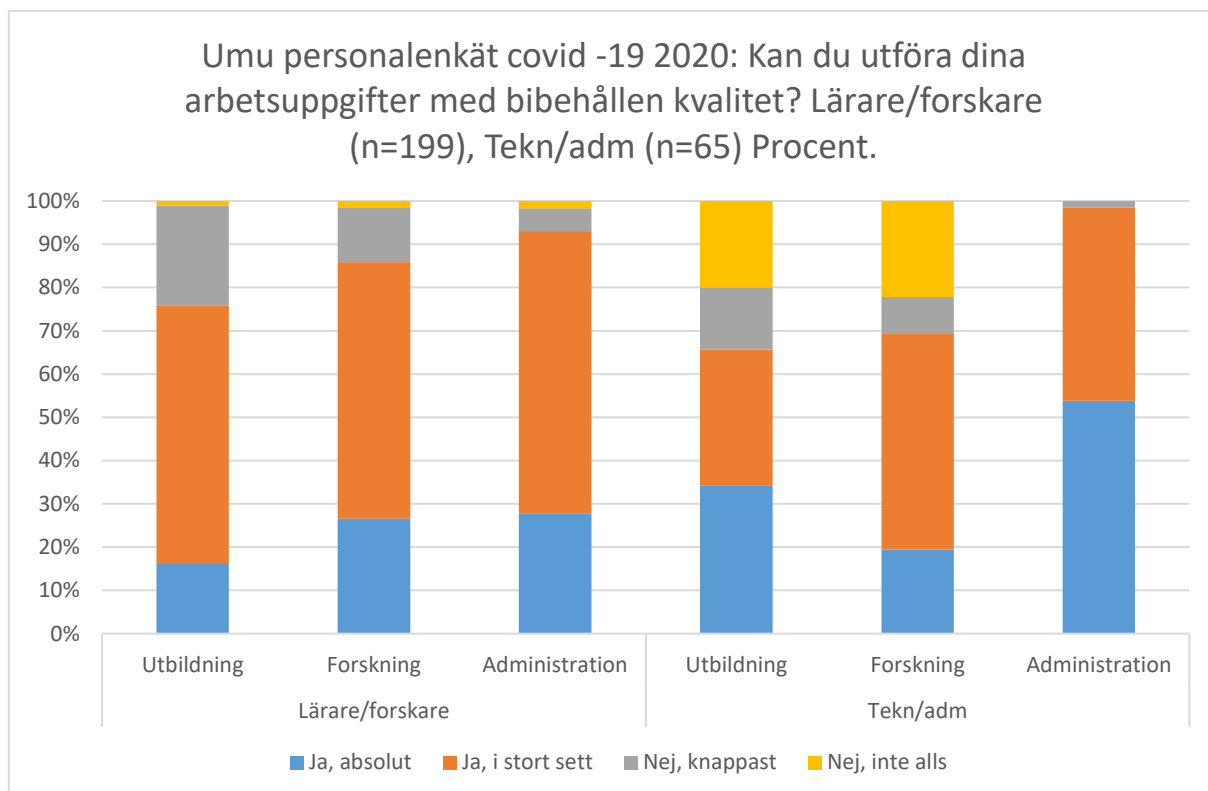

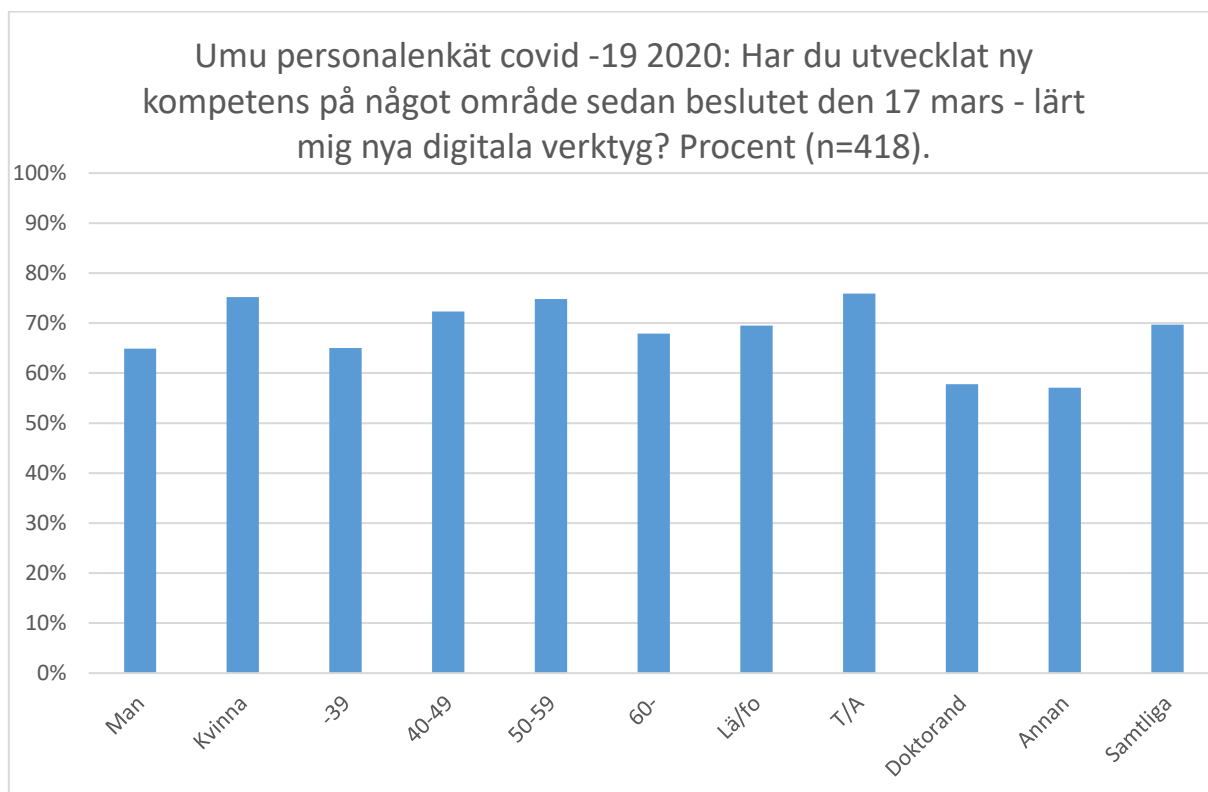
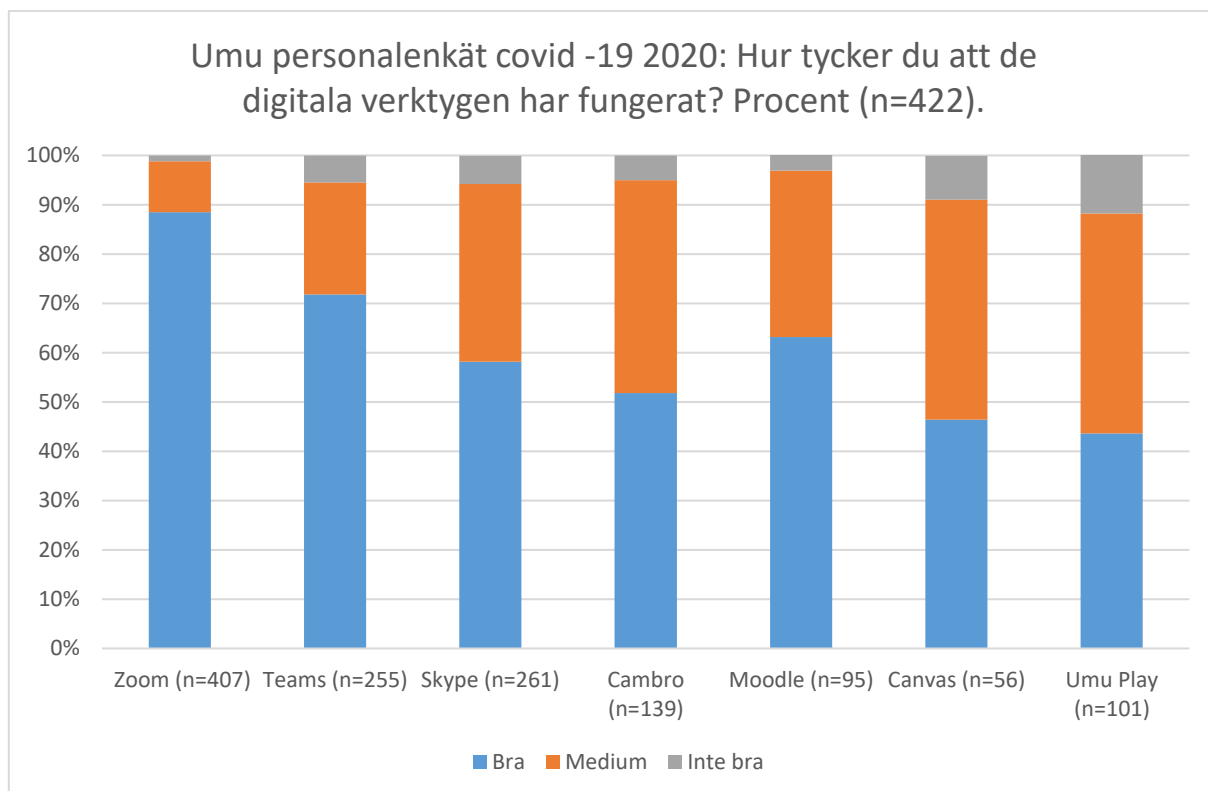
UMEÅ UNIVERSITET

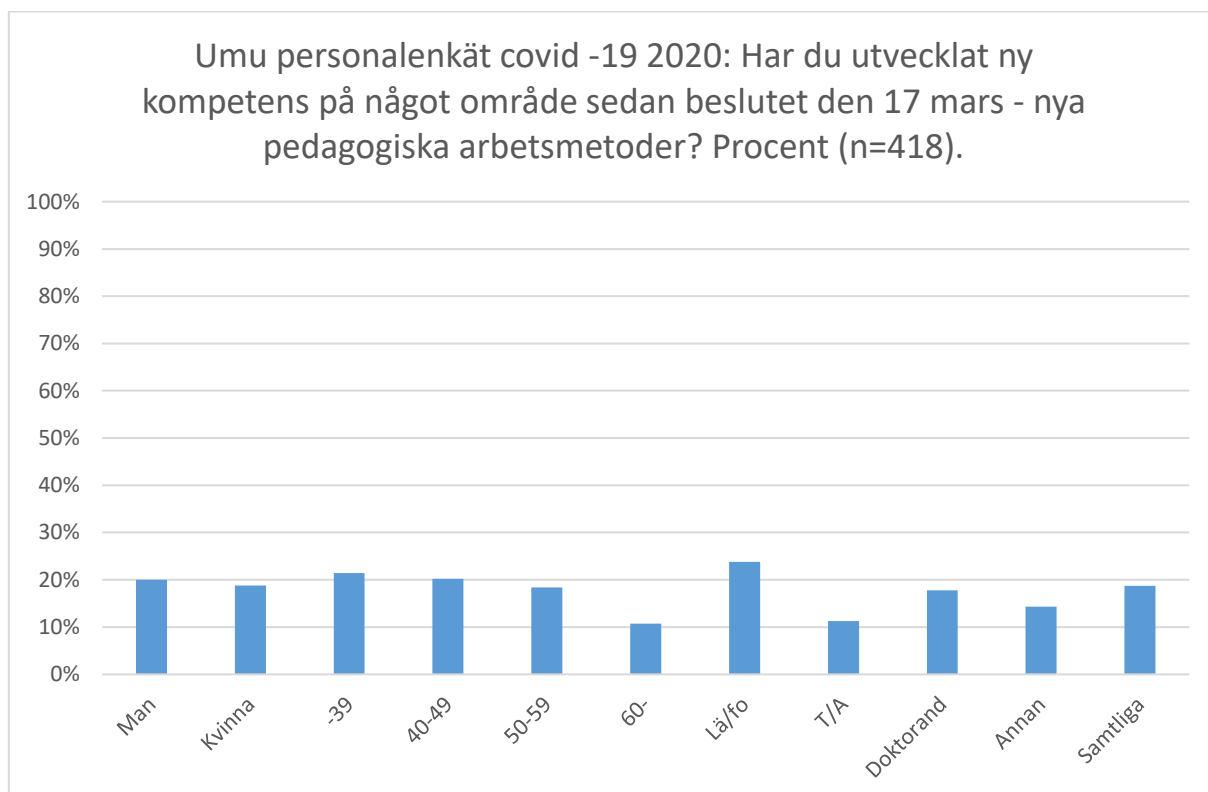
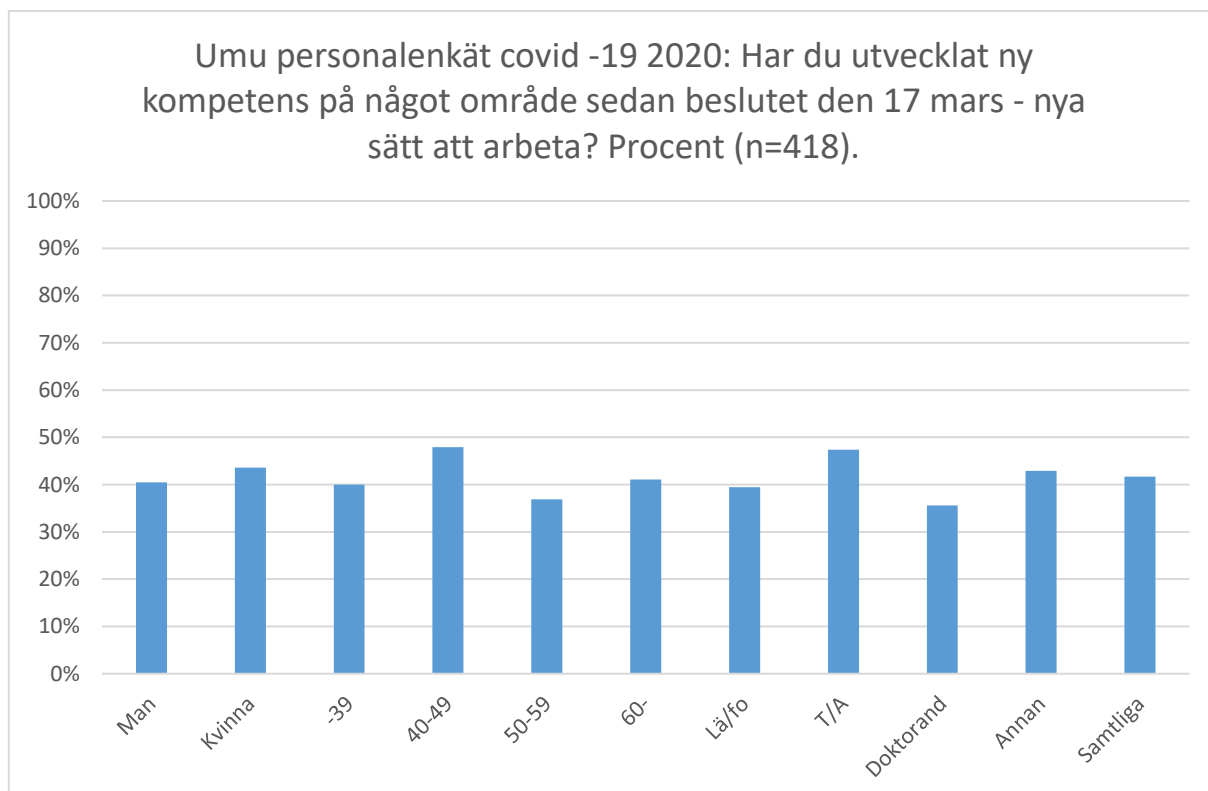

UMEÅ UNIVERSITET

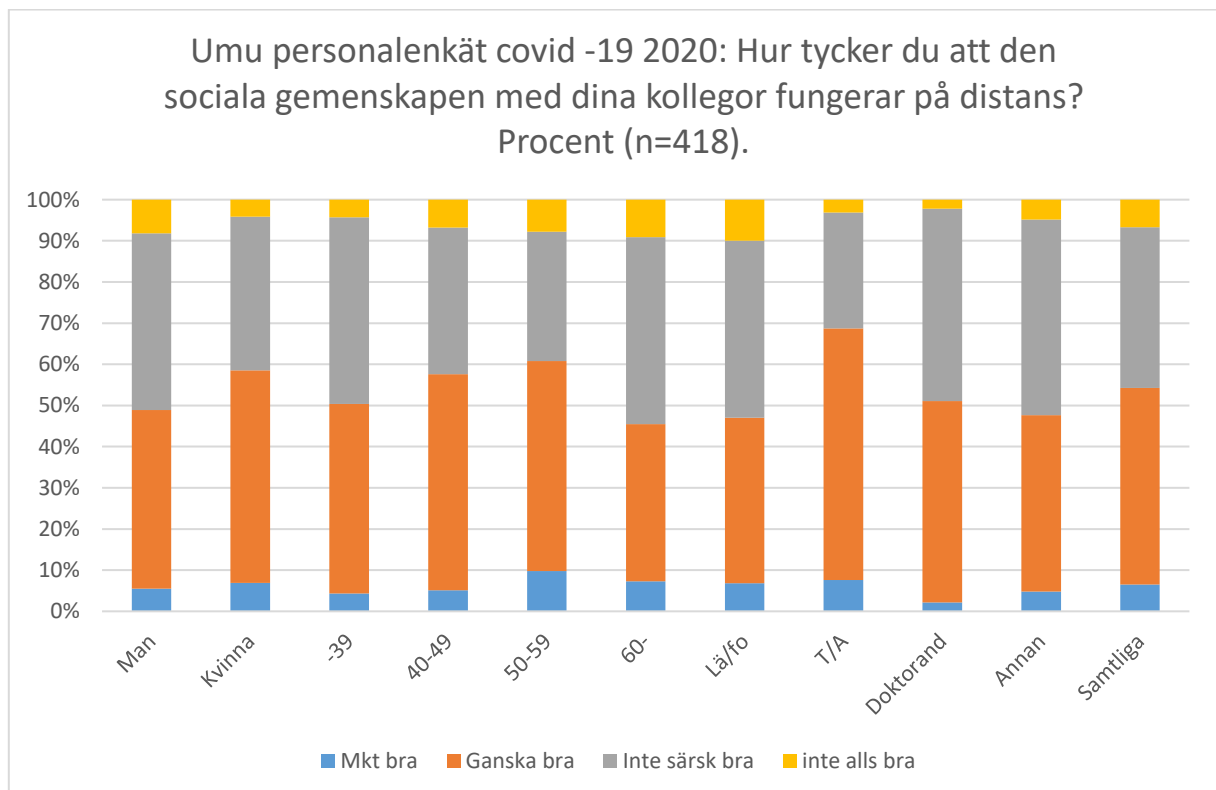
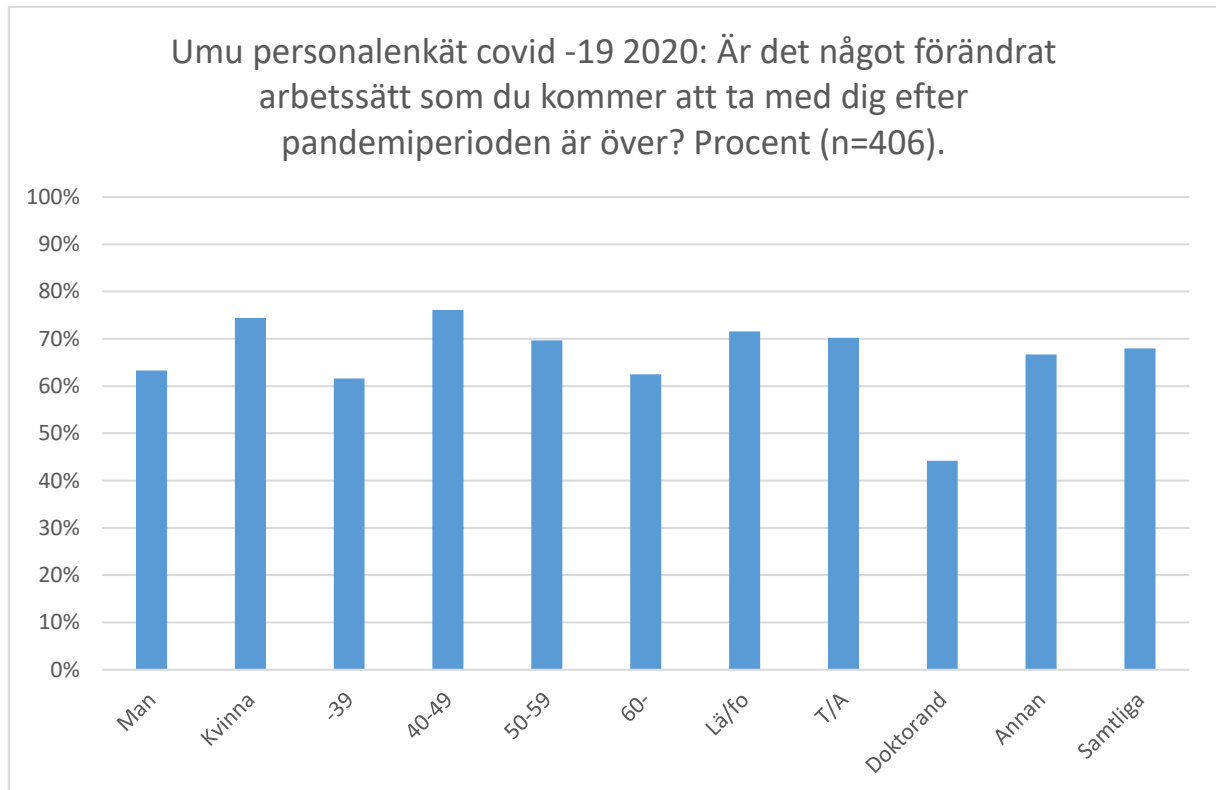

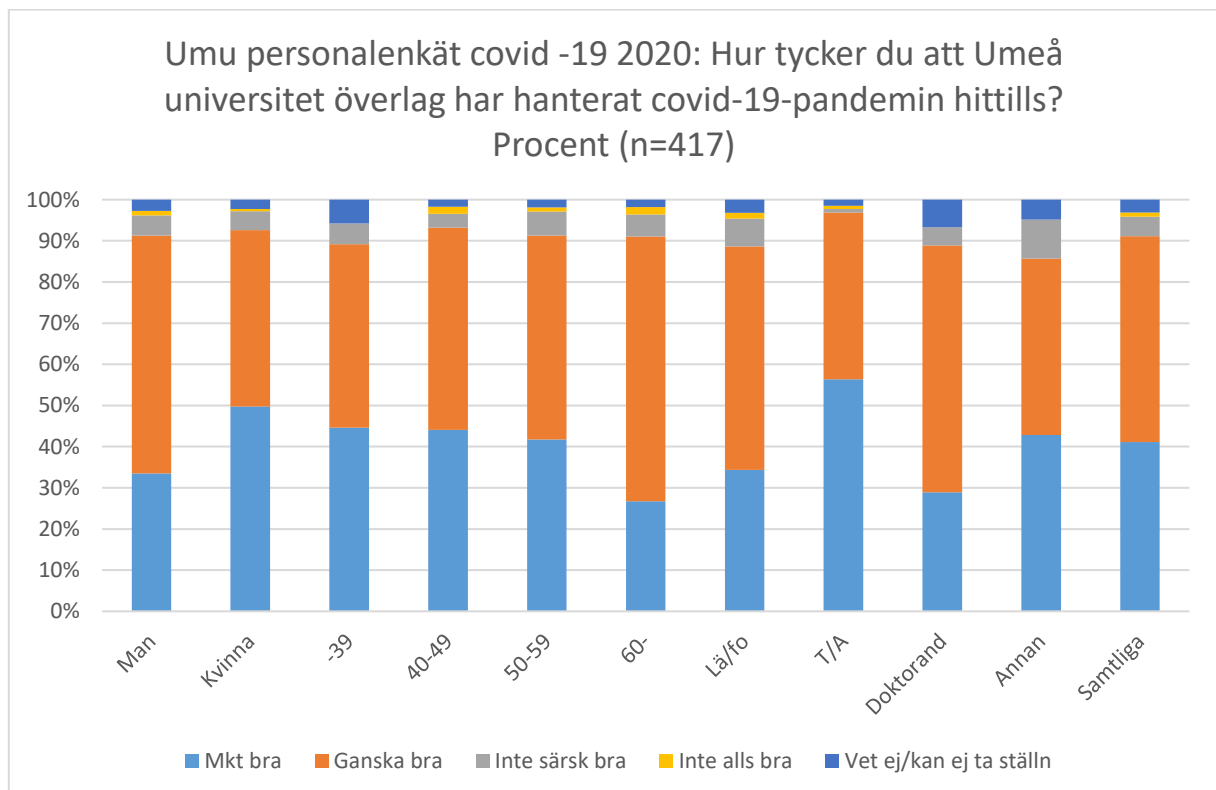
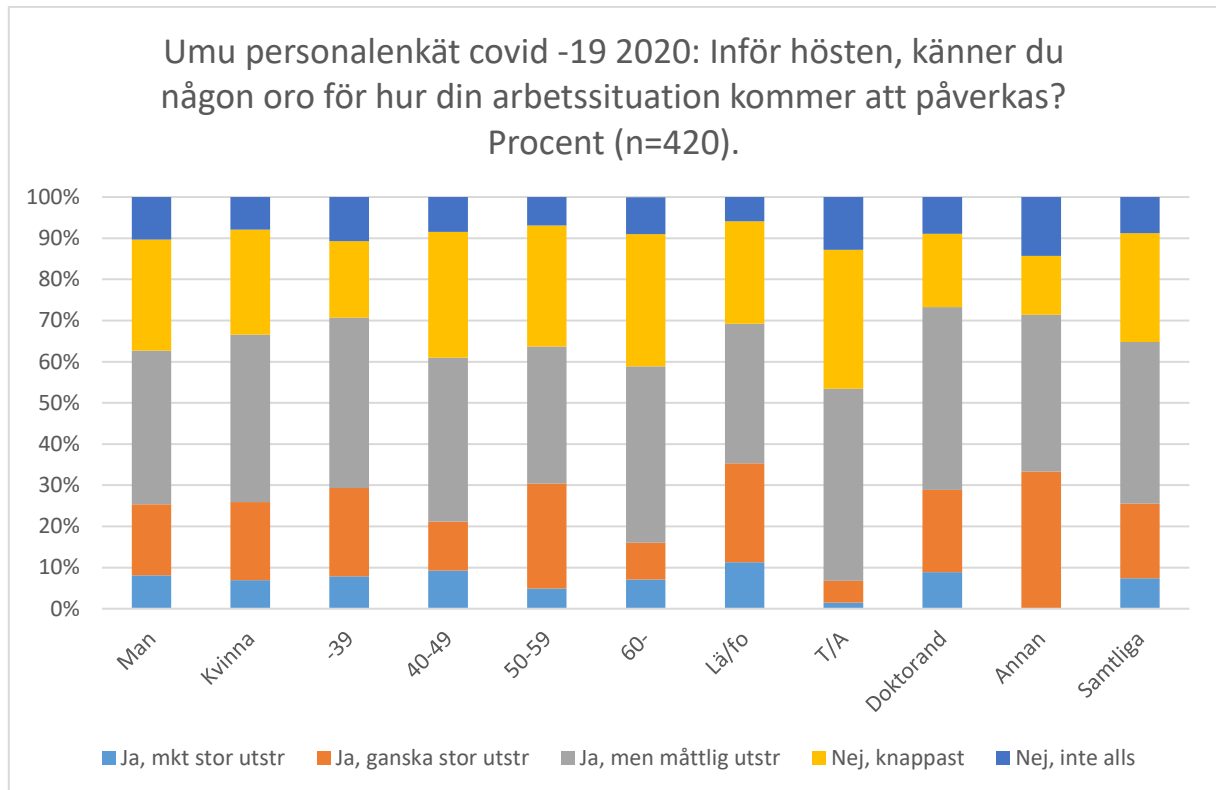

UMEÅ UNIVERSITET

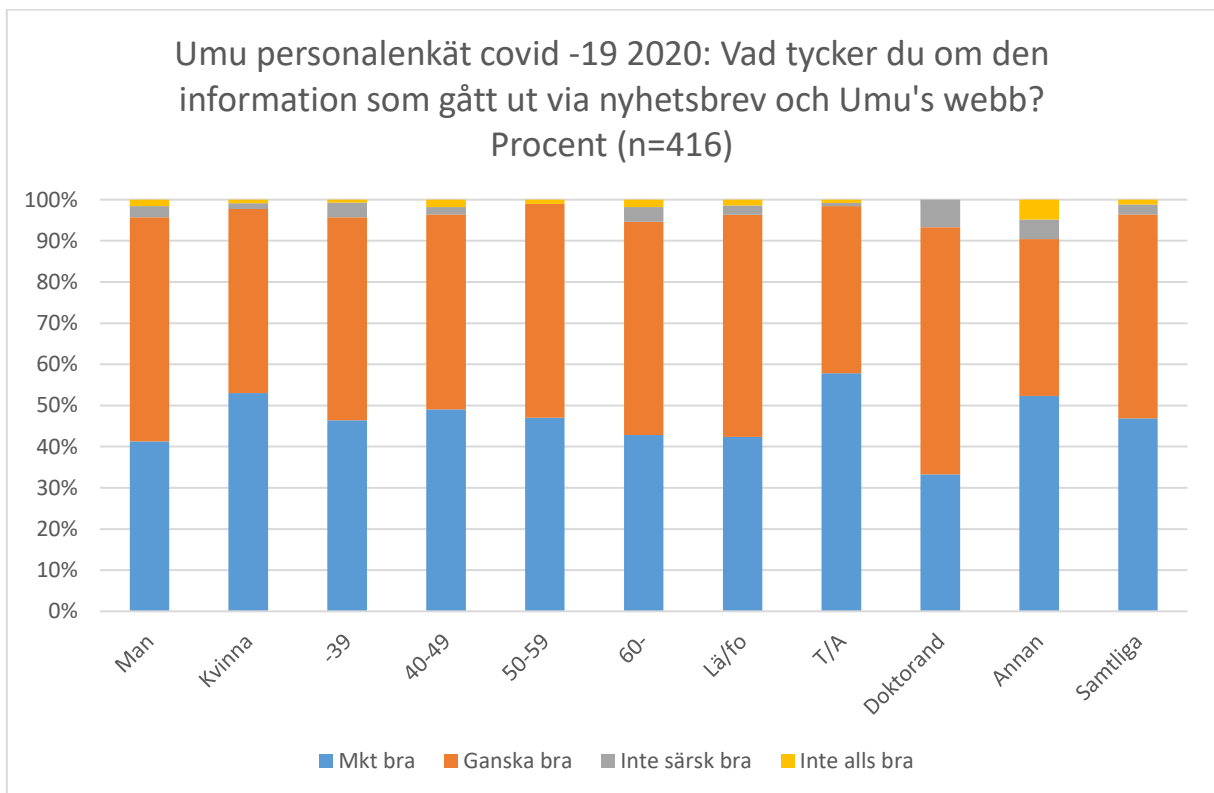
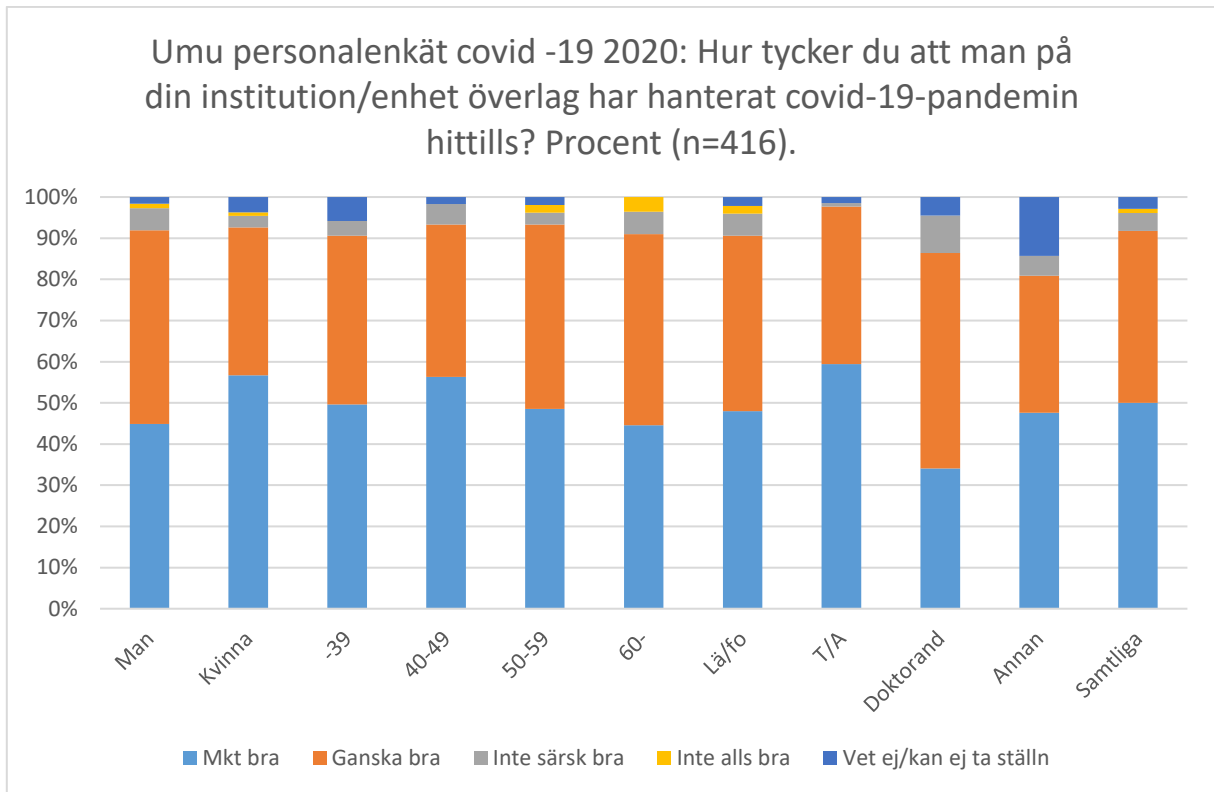
UMEÅ UNIVERSITET

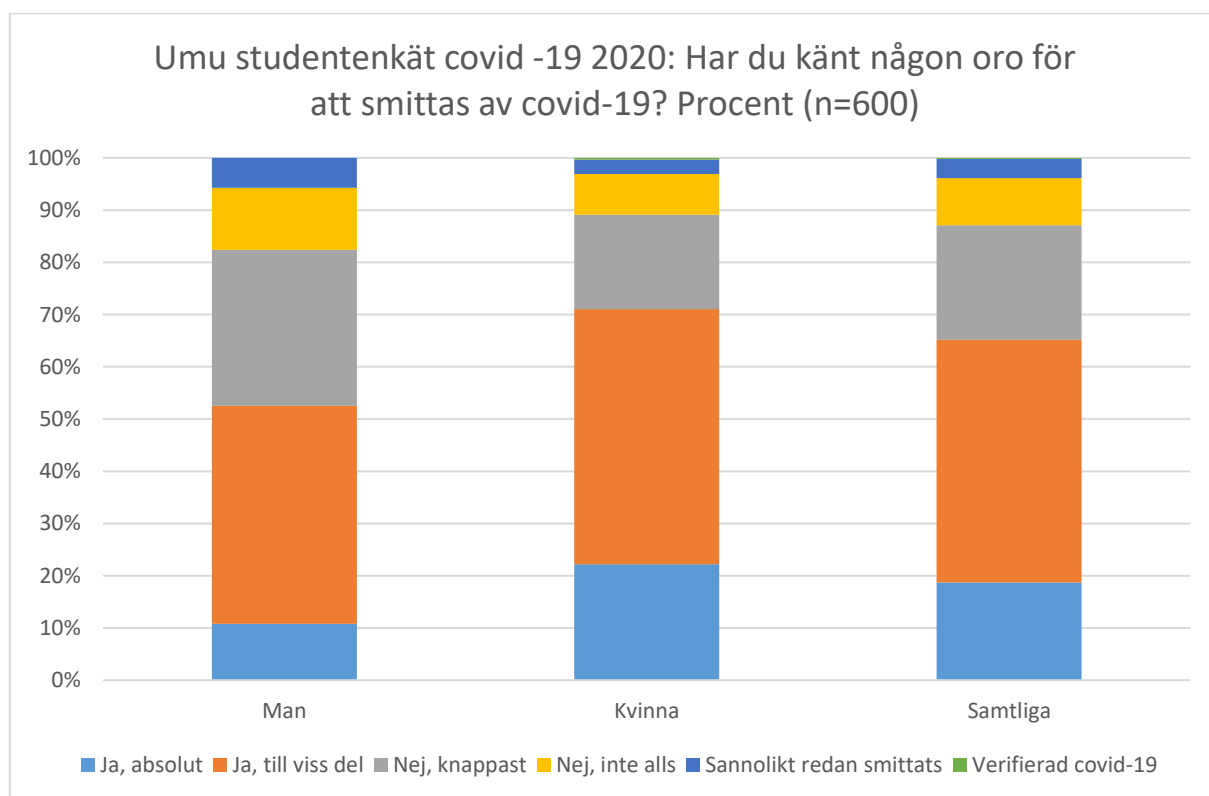
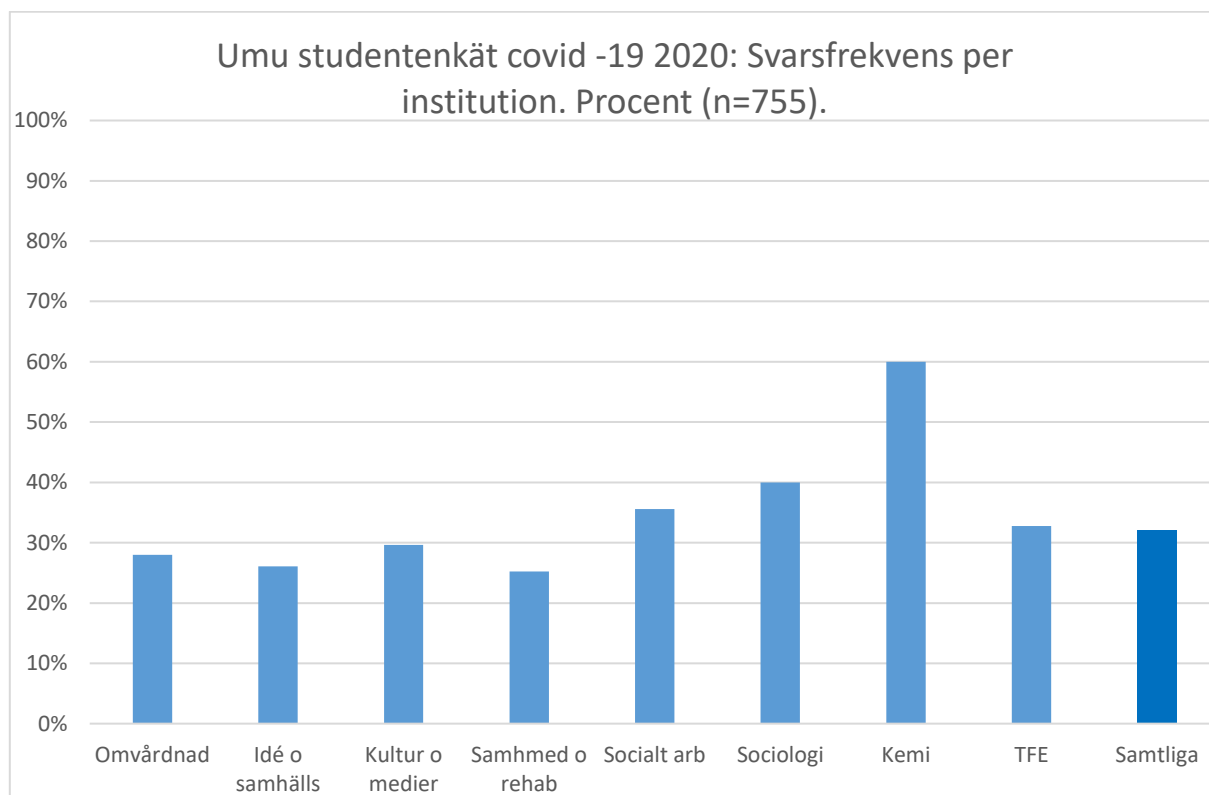

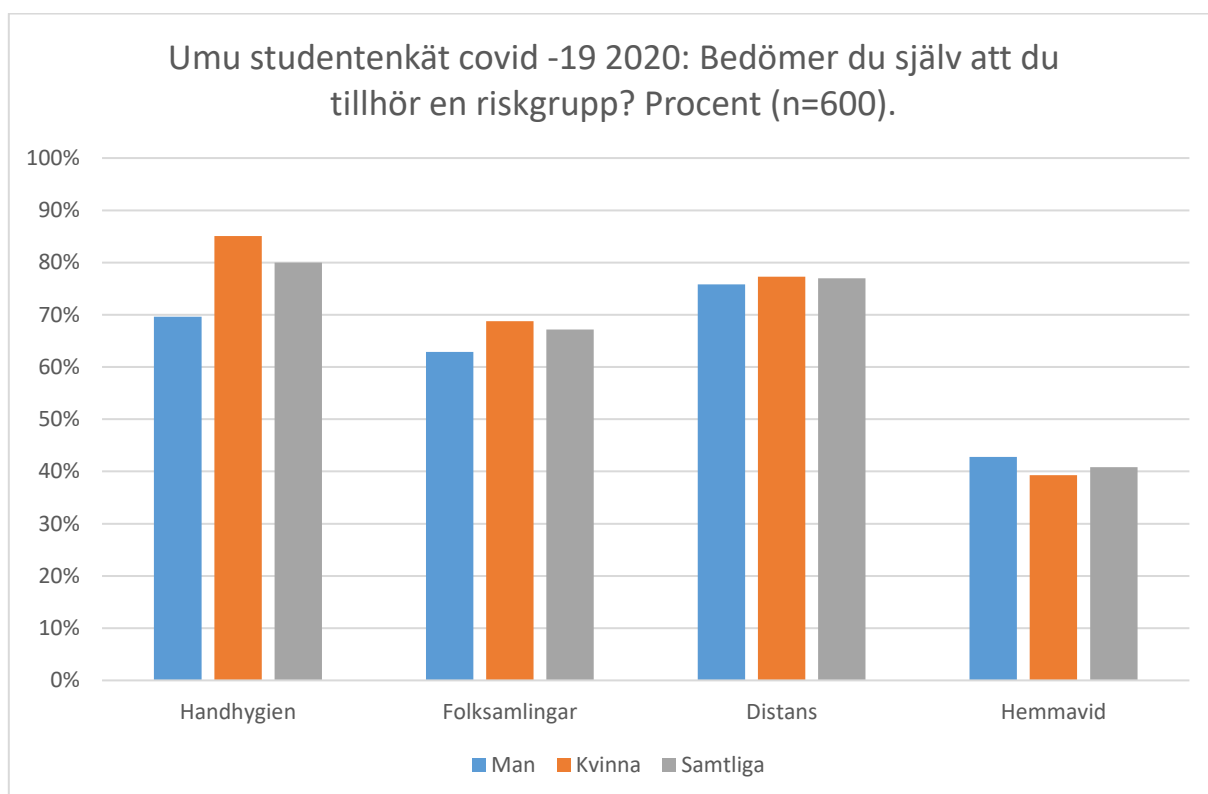
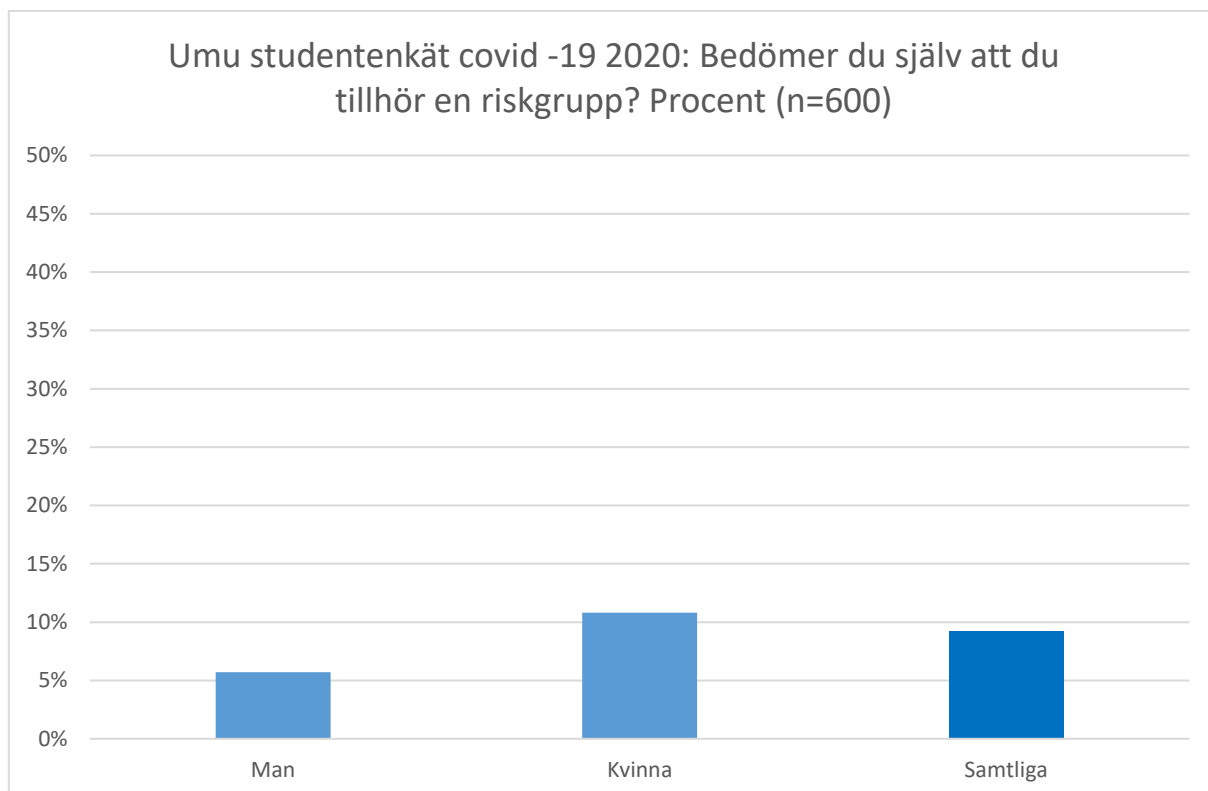

UMEÅ UNIVERSITET

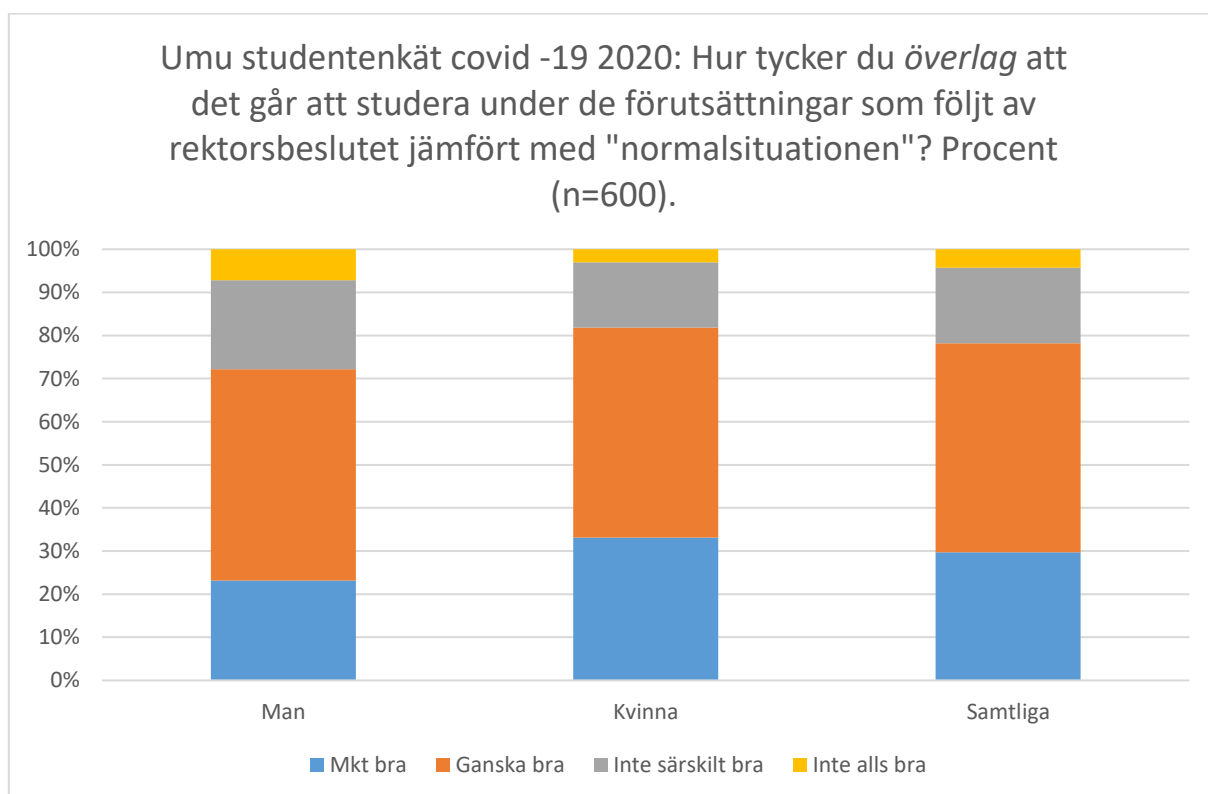
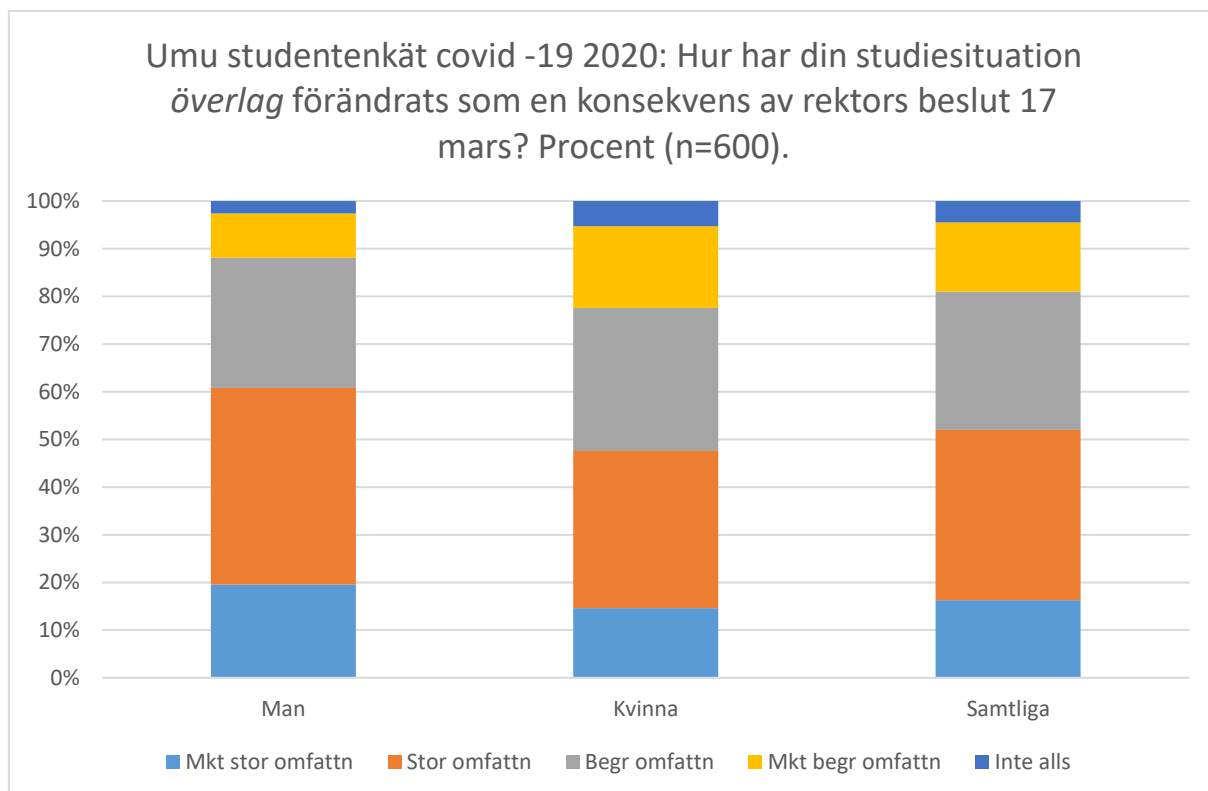

Bilaga 2 – resultat från studentenkäten

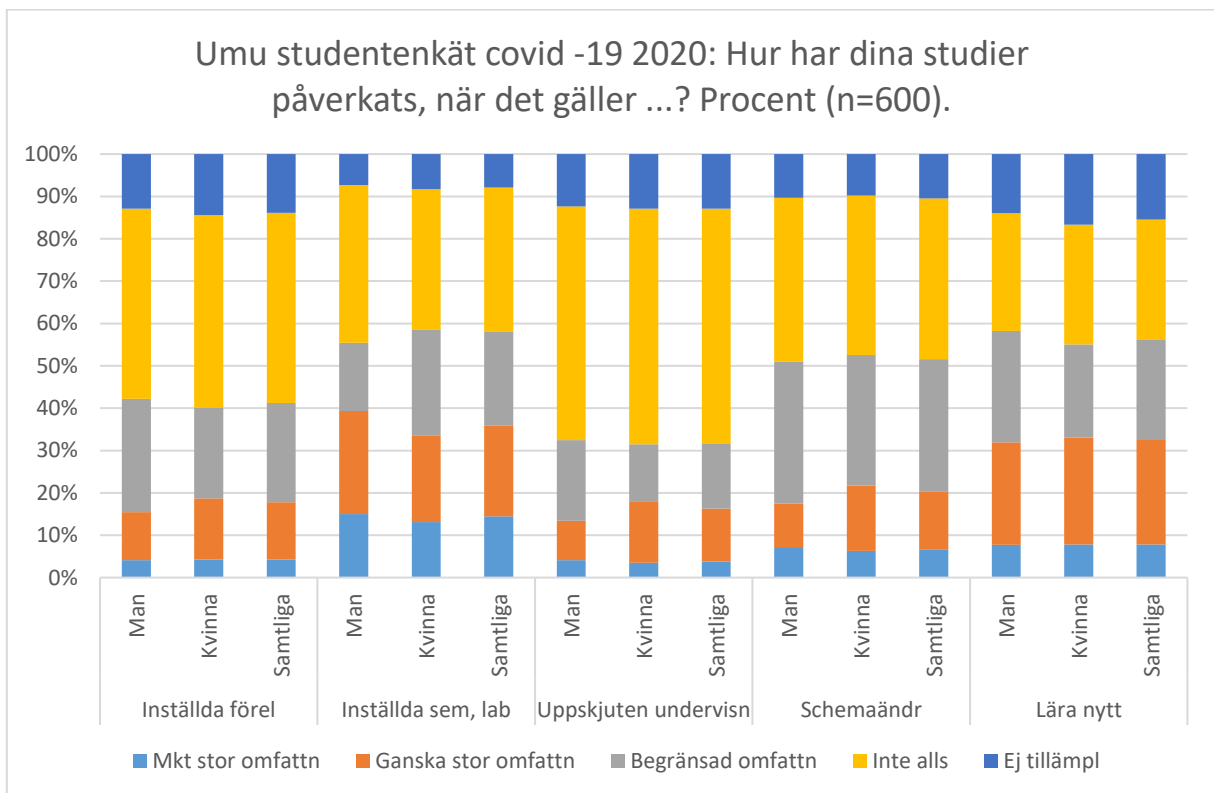
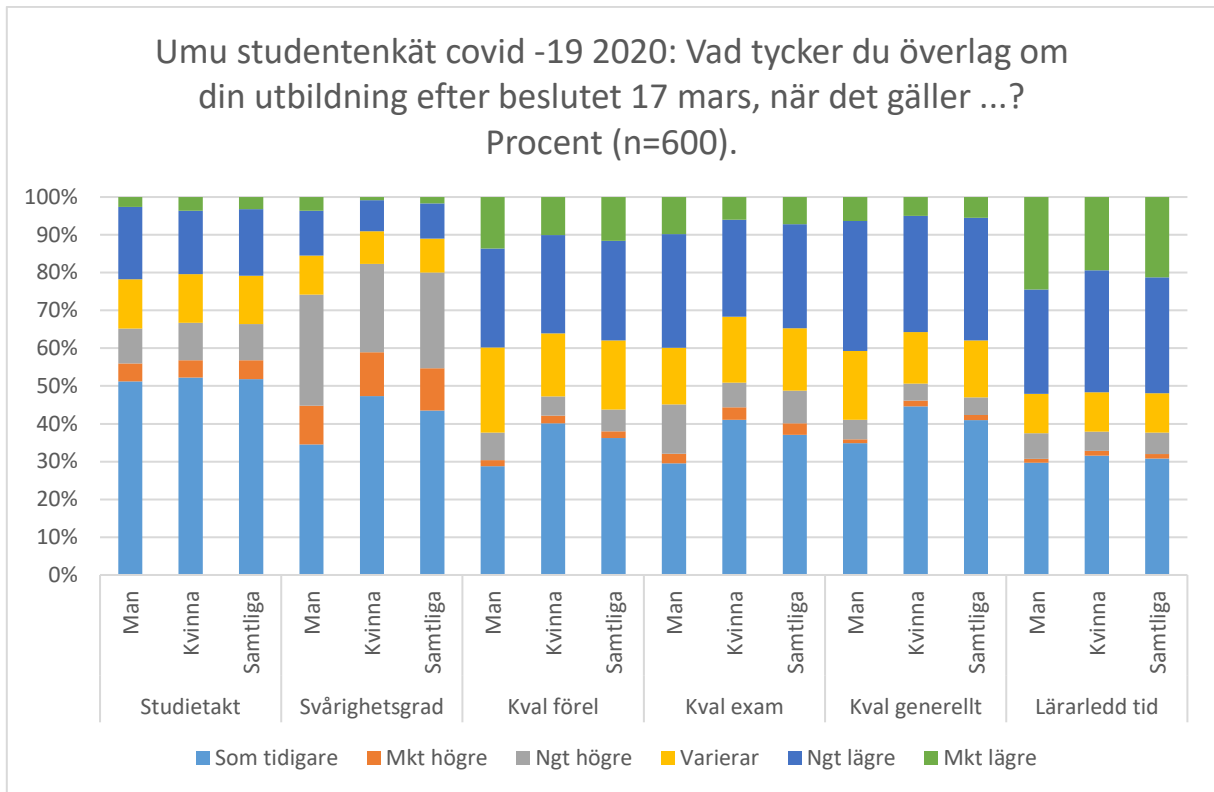

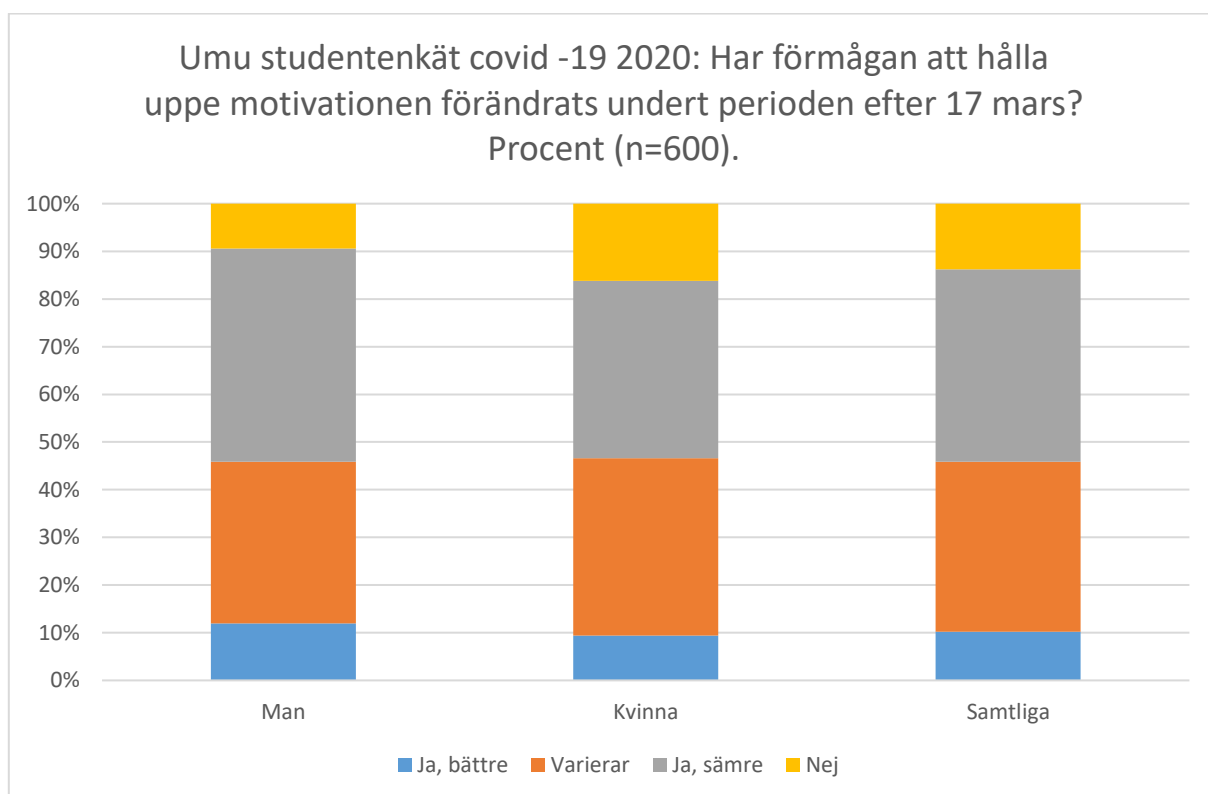
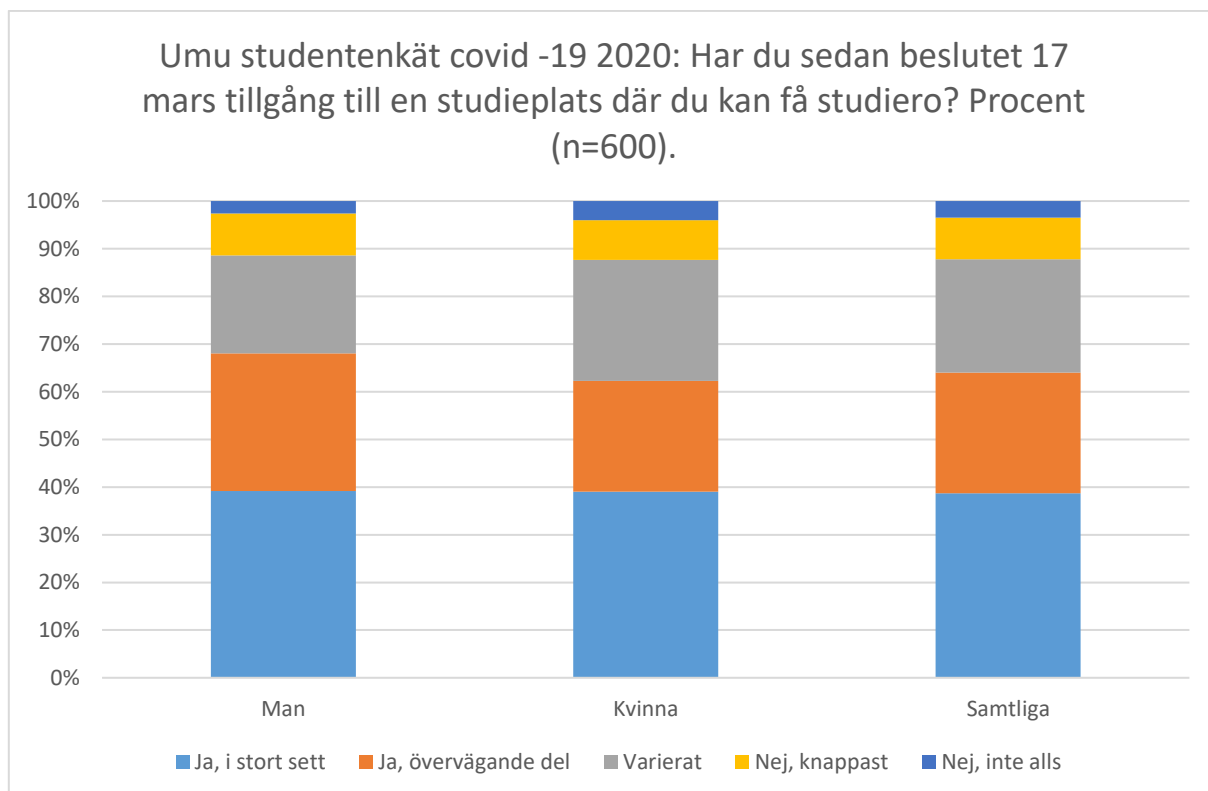

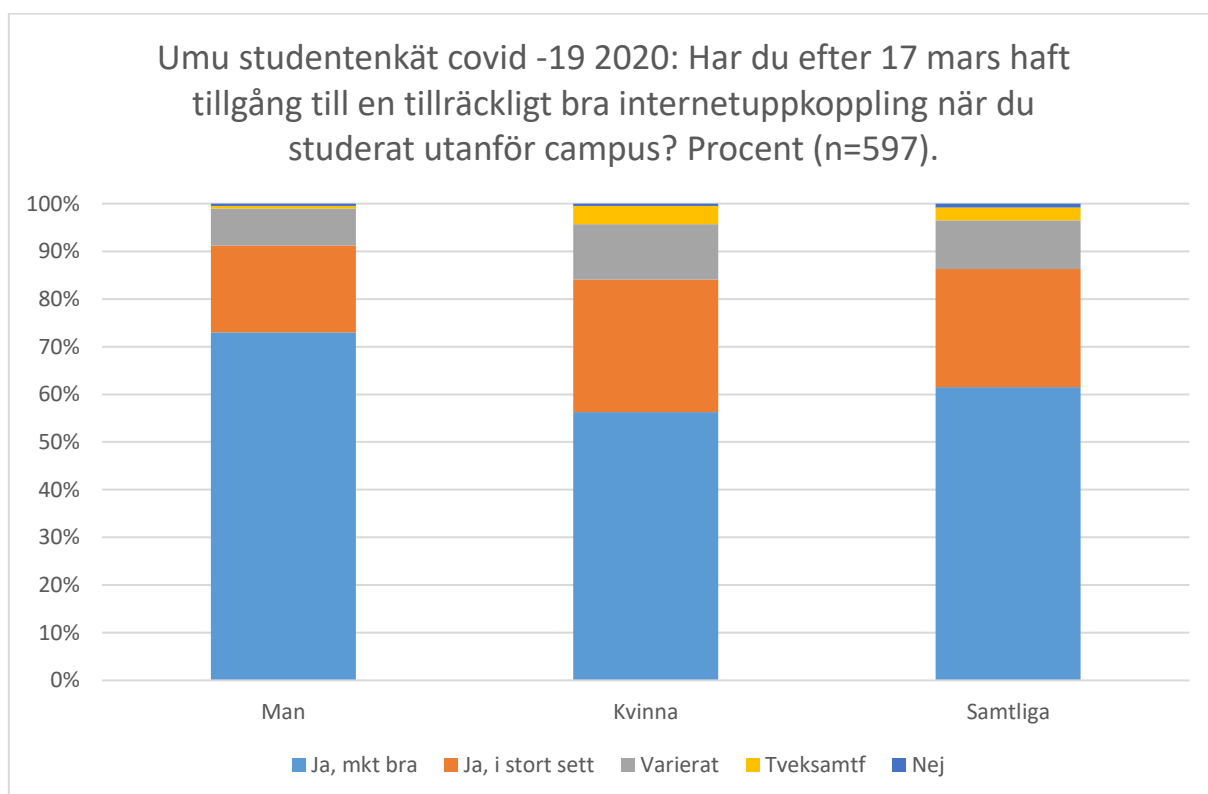
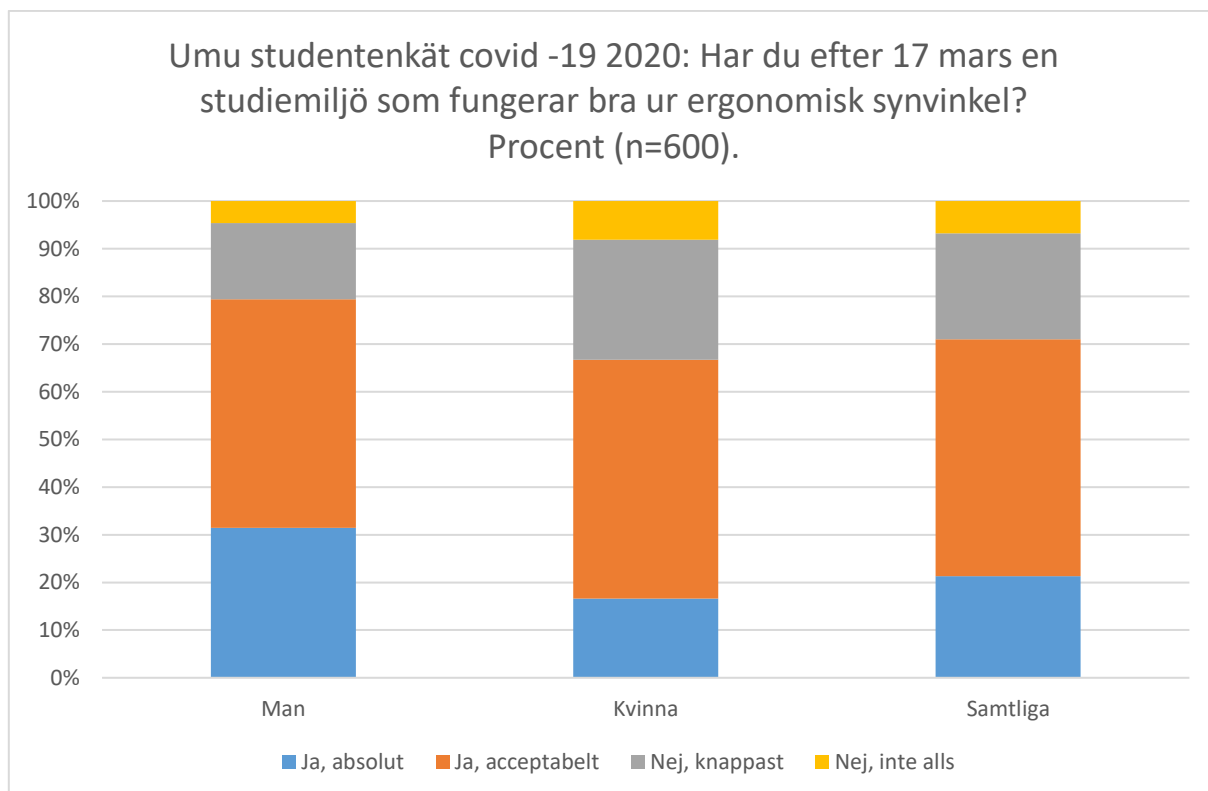

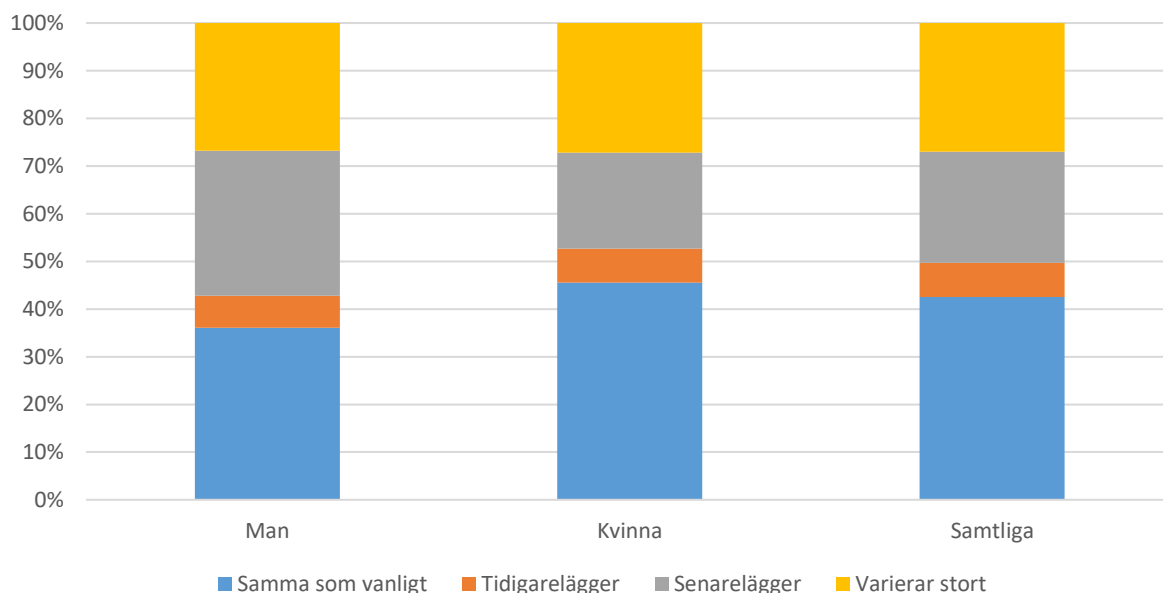
UMEÅ UNIVERSITET

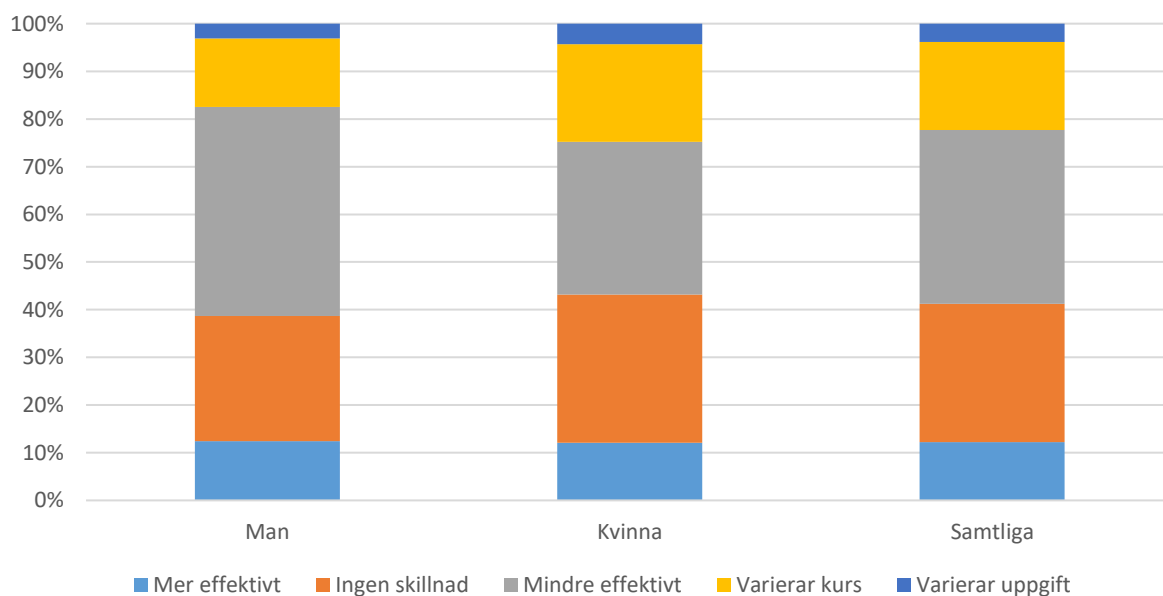

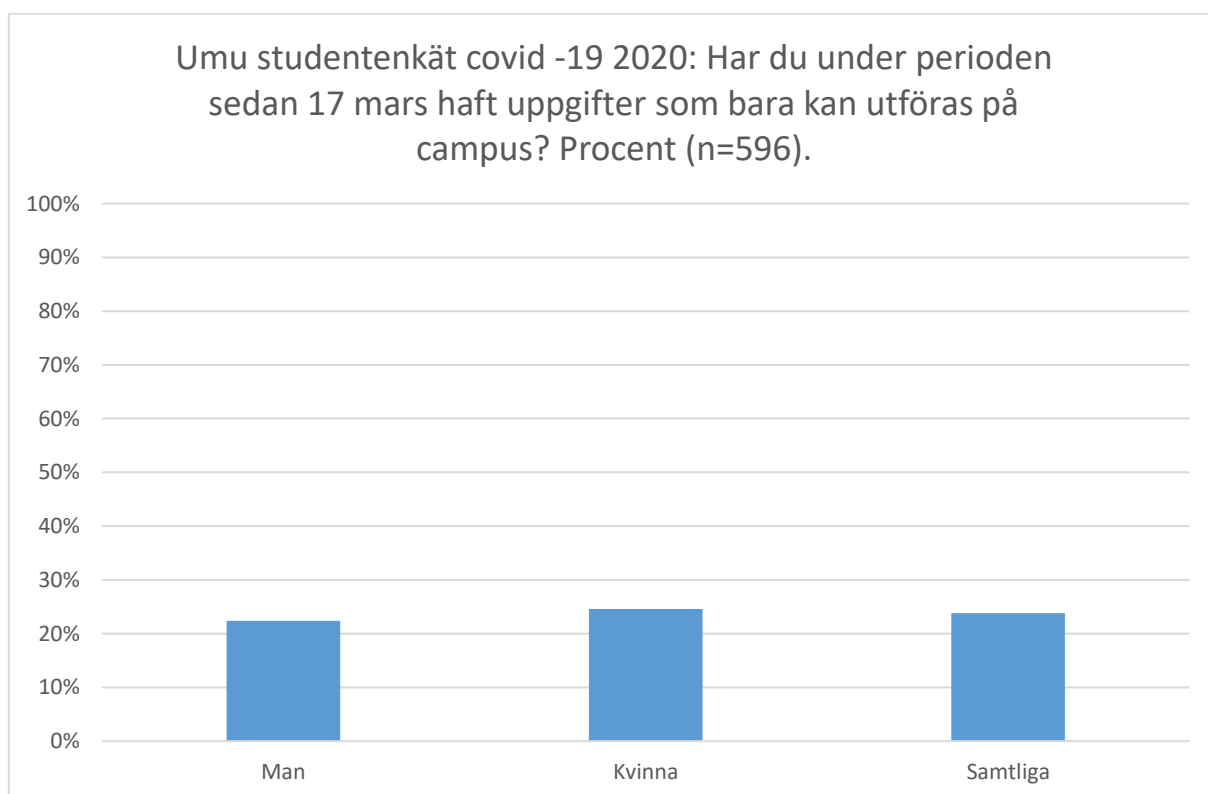
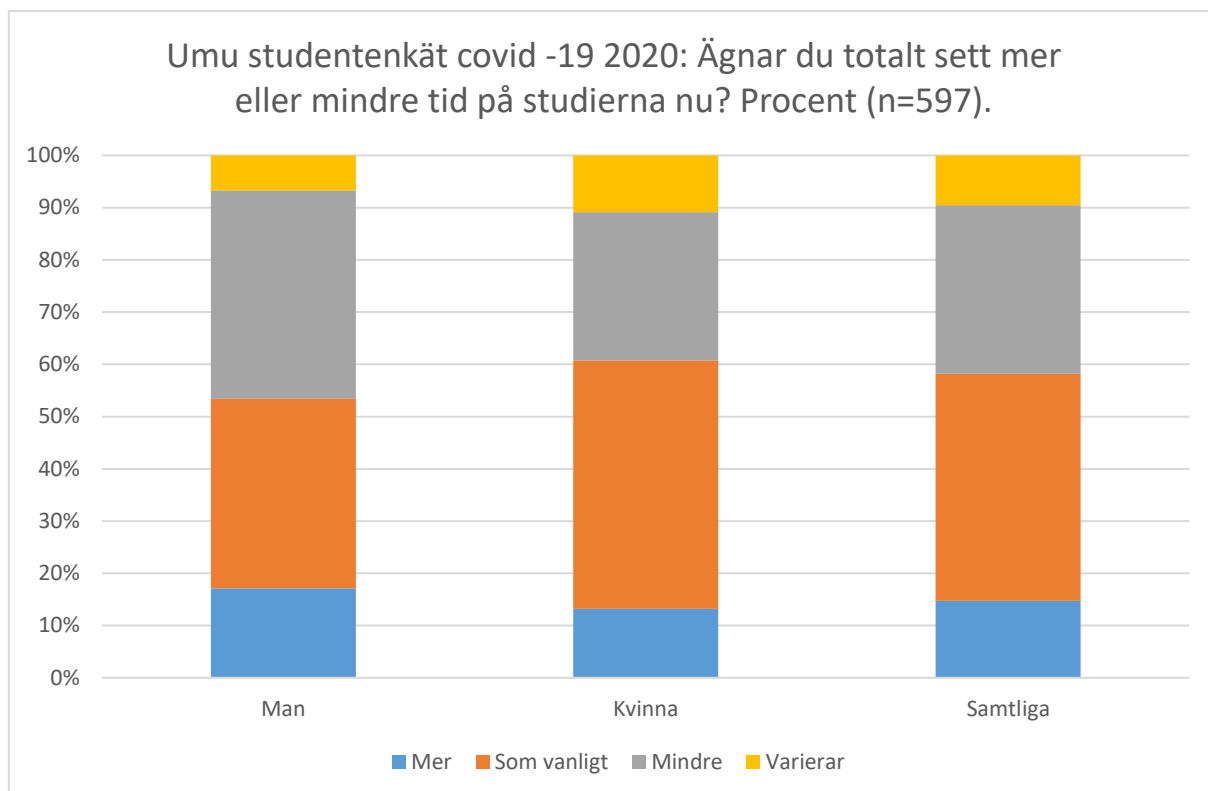

Umu studentenkät covid -19 2020: Har förläggningen av de tider du ägnar åt självstudier förändrats sedan beslutet 17 mars? Procent (n=600).

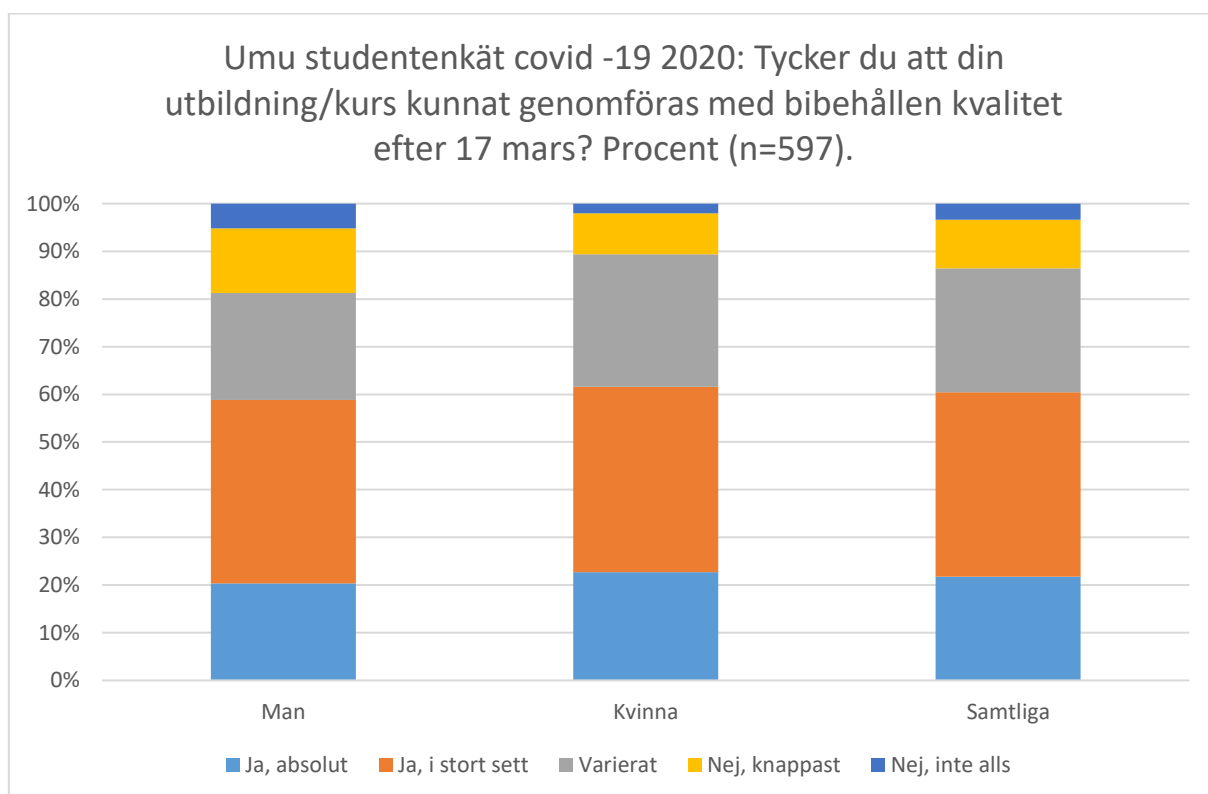
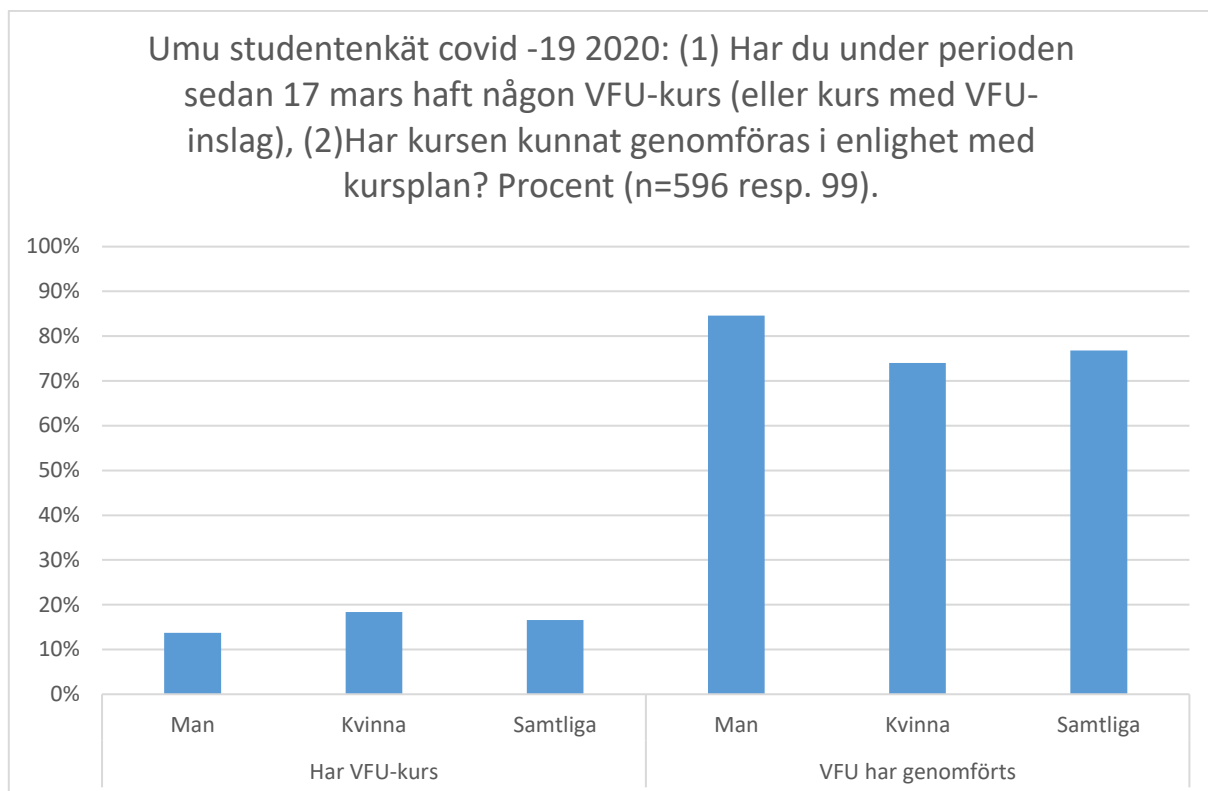

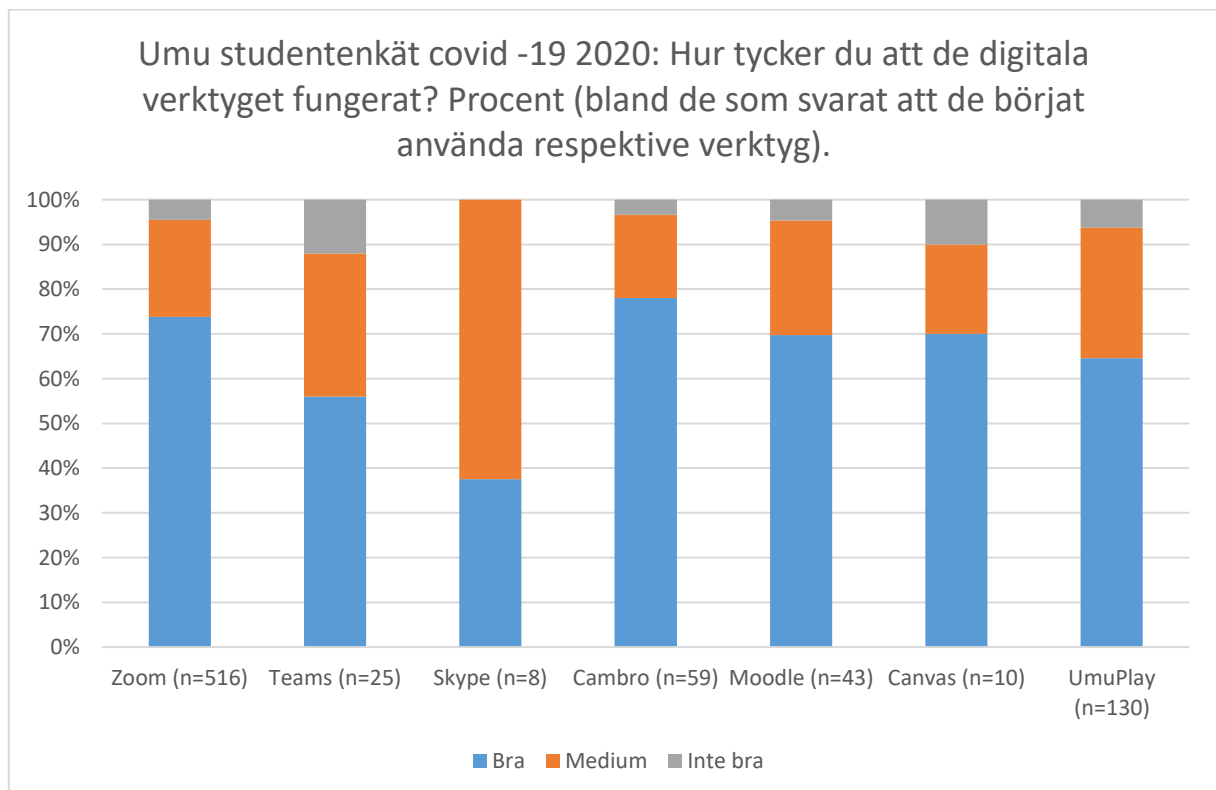
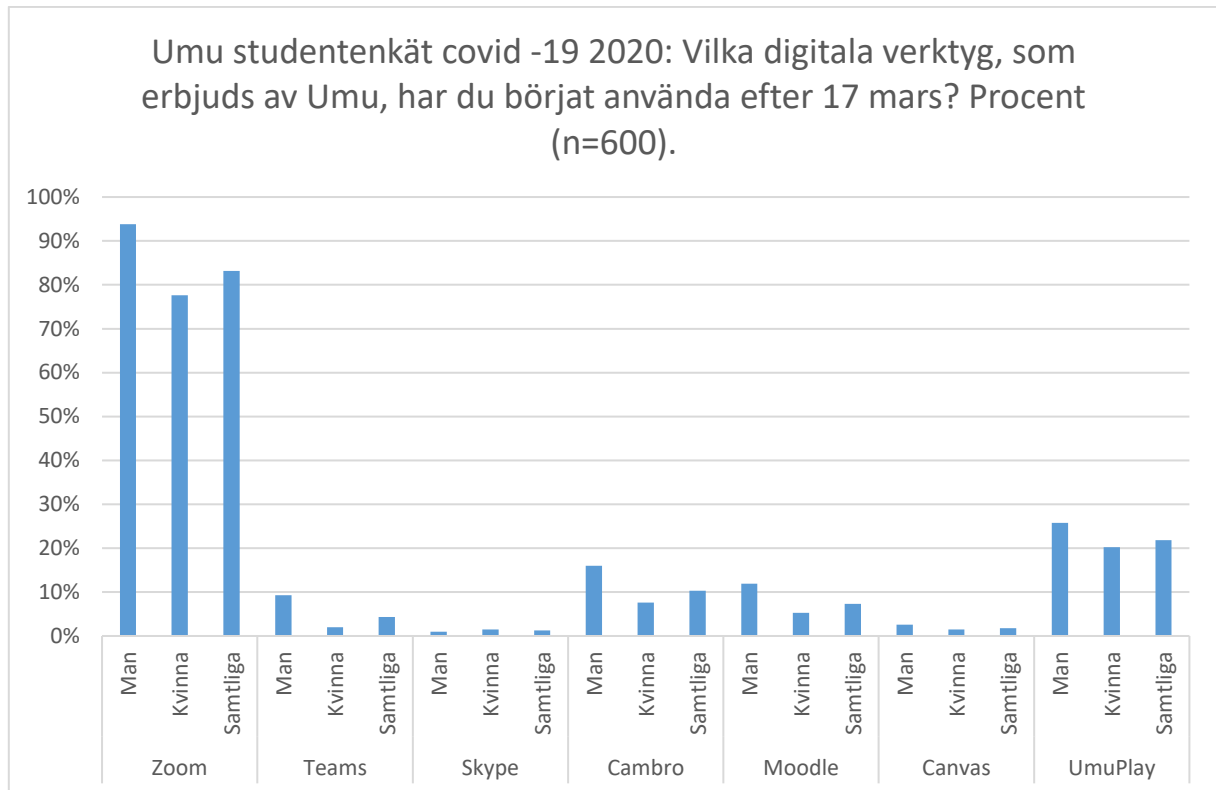
Umu studentenkät covid -19 2020: Tycker du att du studerar mer eller mindre effektivt sedan beslutet 17 mars? Procent (n=599).

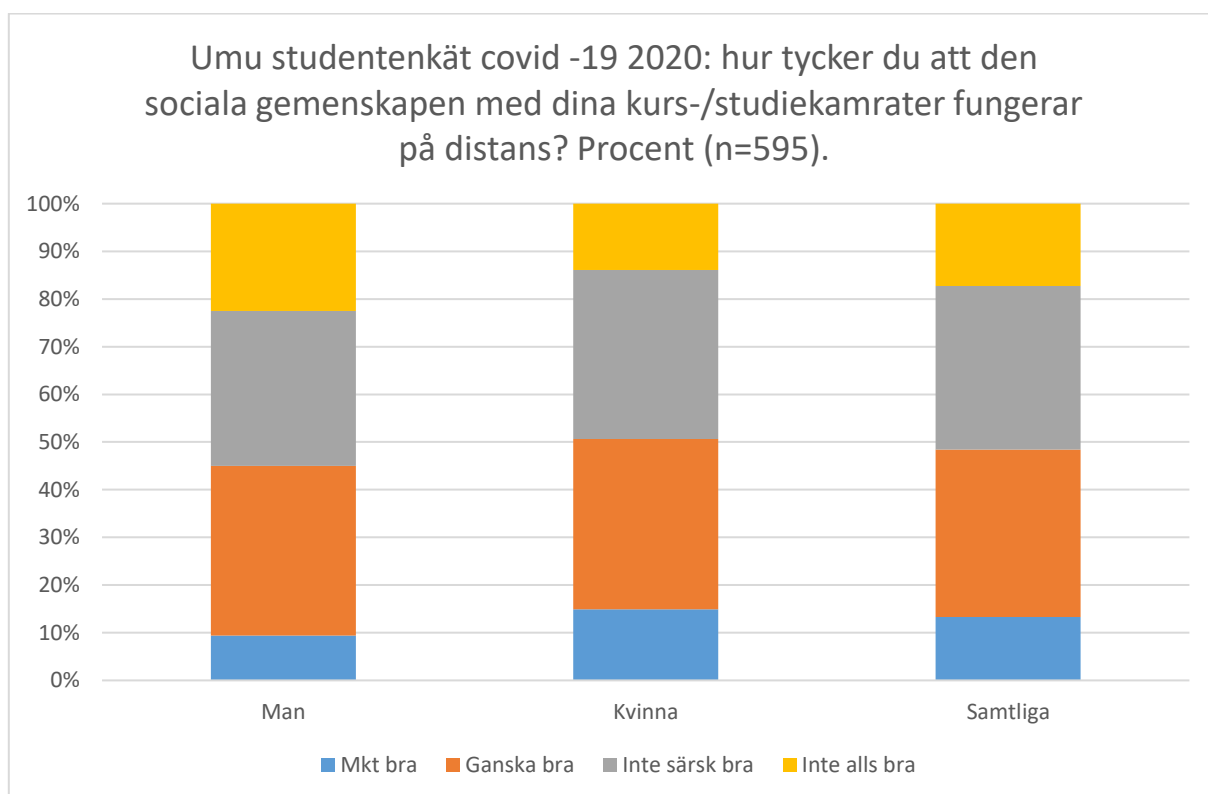
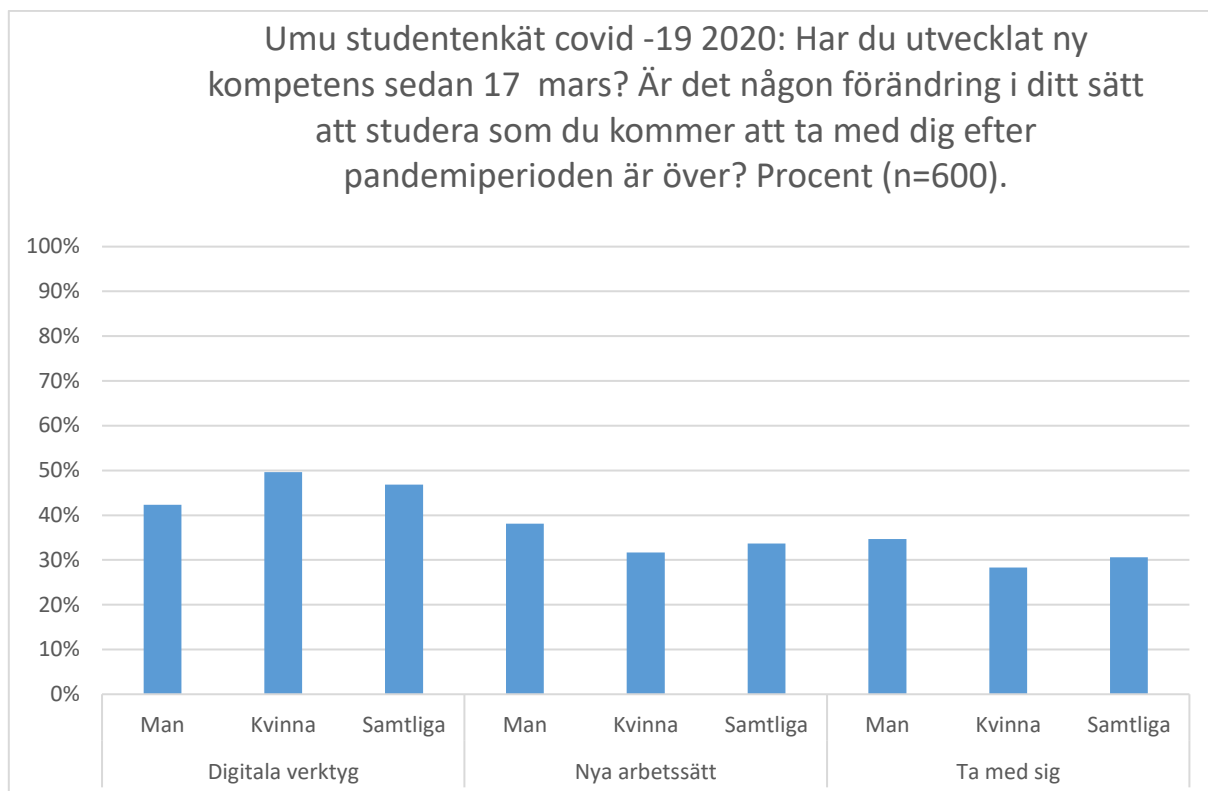

UMEÅ UNIVERSITET

UMEÅ UNIVERSITET

